

Aabenraa Kommune
Digital annonce

**Plan, Teknik & Miljø
Miljø**

Skelbækvej 2
6200 Aabenraa
Tlf.: 7376 7676

Dato: 01-07-2021
Sagsnr.: 21/4377

Kontakt: Tina Ketelsen
Direkte tlf.: 7376 7864
E-mail: tket@aabenraa.dk

Miljøgodkendelse af IE-husdyrbruget på Lundmarkvej 5, 6372 Bylderup-Bov

Aabenraa Kommunes Team Miljø har den 1. juli 2021 meddelt miljøgodkendelse til IE-husdyrbruget på Lundmarkvej 5, 6372 Bylderup-Bov efter husdyrbrugloven¹.

Ejendommen meddeles miljøgodkendelse til følgende eksisterende produktionsarealer, gulvtyper og dyretyper samt tekniske anlæg og opbevaringsanlæg:

- A. Toklimastald, Flexgruppe: Slagtesvin og smågrise; 25-49 % fast gulv, 210 m² produktionsareal
- A. Toklimastald, Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv, 1.410 m² produktionsareal
- B. Farestald, Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv, 70 m² produktionsareal
- B. Farestald, Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv, 990 m² produktionsareal
- C. Løbe/drægtighedsstald, Flexgruppe: alle svin; 25-49 % fast gulv, 95 m² produktionsareal
- C. Løbe/drægtighedsstald, Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv, 370 m² produktionsareal
- C. Løbe/drægtighedsstald, Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv, 1.135 m² produktionsareal
- C. Løbe/drægtighedsstald, Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv, 80 m² produktionsareal
- Gyllebeholder med teltoverdækning på 3.870 m³ og 915 m² overfladeareal
- Gyllebeholder på 875 m³ og 283 m² overfladeareal
- Gyllebeholder med teltoverdækning på 1.065 m³ og 250 m² overfladeareal
- En forbeholder
- En vaskeplads
- En foderlade og personalerum i den nordlige ende af løbe/drægtighedsstalden
- 2 forbindelsesgange fra løbe/drægtighedsstald til farestald
- 6 forbindelsesgange fra farestald til toklimastald
- Et udleveringsrum i den nordlige ende af toklimastalden

---

¹ Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. med senere ændringer

- 1 plads til døde dyr ca. 250 m nordøst for anlægget
- En lade – tidligere kostald på 537 m²
- En lade + værksted på 337 m²
- Et udhæng på 192 m²
- En lade på 917 m²
- En ny lade fra 2020 på 920 m²

Miljøgodkendelsen kan ses i sin helhed jf. nedenstående

Afgørelser efter husdyrbrugloven kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af:

- Afgørelsens adressat
- Miljøministeren, når væsentlige nationale eller internationale interesser er berørt
- Enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald
- Sundhedsstyrelsen
- Danmarks Fiskeriforening, Ferskvandsfiskeriforeningen i Danmark, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og Forbrugerrådet, alle i henhold til lovens § 85
- Lokale foreninger og organisationer, lovens § 86
- Landsdækkende foreninger og organisationer, lovens § 87.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevneneshus.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Aabenraa Kommune, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen. Når du klager, skal du som privatperson betale et gebyr på kr. 900. For virksomheder og organisationers vedkommende er gebyret på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Aabenraa Kommune, der har truffet afgørelse i sagen. Aabenraa Kommune videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Afgørelsen annonceres offentligt den 1. juli 2021 på Aabenraa Kommunes hjemmeside. En eventuel klage skal være modtaget senest den 29. juli 2021, der er dagen for klagefristens udløb.

Der kan i øvrigt henvises til godkendelsens afsnit C "Offentlighed og klagevejledning".

Venlig hilsen

Tina Ketelsen
Landmålingstekniker

Miljøgodkendelse af IE- husdyrbruget på Lundmarkvej 5, 6372 Bylderup-Bov

§ 16a, stk. 2

Lovbekendtgørelse nr. 520
af 1. maj 2019 om husdyr-
brug og anvendelse af gød-
ning m.v. med senere æn-
dringer

Godkendelsesdato:
1. juli 2021

Aabenraa Kommune

Plan, Teknik & Miljø

Team Miljø

Skelbækvej 2

6200 Aabenraa

Tlf. 73 76 76 76

Baggrund og læsevejledning

Kommunens afgørelse, vilkår der gælder for husdyrbruget samt de generelle juridiske forhold omkring afgørelsen, herunder klagevejledningen, og bilag kan læses i kapitel A, B, C og D.

Som følge af VVM-direktivet (direktivet for projekter der kan have en væsentlig virkning på miljøet) skal der ved ansøgning om miljøgodkendelse foretages en miljøkonsekvensvurdering, der er en proces, som bl.a. indebærer krav om inddragelse af offentligheden og udarbejdelse af en miljøkonsekvensrapport (herefter benævnt MKR).

Husdyrbruget på Lundmarkvej 5, 6372 Bylderup-Bov har mere end 750 stipladser til søer. Det har dermed en størrelse, der lovgivningsmæssigt er defineret som intensiv husdyrproduktion, der er VVM-pligtigt. Ansøgeren har ansvaret for at udarbejde MKR, og at miljøkonsekvensvurderingen er fuldstændig og af tilstrækkelig høj kvalitet i forhold til oplysninger om husdyrbruget og vurderinger af miljøpåvirkningerne.

IE-husdyrbrug har udover VVM-pligt krav om at anvende den bedste tilgængelige teknik (BAT) så ammoniak-, lugt-, støj-, støv-, kvælstof- og fosforemissioner begrænses og ressourcer udnyttes mest effektivt herunder, at der frembringes mindst muligt affald. BAT kravet indebærer også en forpligtigelse til at have et miljøledelsessystem.

BAT-kravet indebærer desuden en forpligtelse til at oplære medarbejdere og at gennemføre godt landmandsskab herunder at have en plan for regelmæssig kontrol, reparation, vedligeholdelse og beredskab.

Miljøkonsekvensrapporten (MKR) er vedlagt som bilag 1. Den er et resultat af dialog imellem ansøger og Aabenraa Kommune i forbindelse med sagsbehandlingen. MKR danner grundlag for kommunens afgørelse og de stillede vilkår.

Indholdsfortegnelse

A. Afgørelse	5
Baggrund og særkender for afgørelsen	8
Historik.....	8
Landskabelige værdier og særkender.....	8
Erhvervsmæssigt nødvendigt.....	9
Begrundelse for de stillede vilkår og øvrige krav	9
Natur.....	9
Jord, grundvand og overfladevand	11
Emissioner og gener.....	11
BAT-konklusioner for intensivt opdræt af svin.....	12
Samlet vurdering	16
Lovgrundlag	17
Udnyttelsesfrist.....	17
Revurdering af miljøgodkendelsen.....	17
Retsbeskyttelse	17
Andre tilladelser og dispensationer	17
B. Vilkår for husdyrbruget	18
Afgørelse og vilkår	18
Indretning og drift	18
Miljøteknologi	19
Lugt.....	20
Øvrige emissioner	20
Reststoffer	22
Egenkontrol	24
Ophør.....	24
C. Offentlighed og klagevejledning	26
Annoncering.....	26
Naboorientering og partshøring	26
Annoncering og afgørelse.....	26
Klagevejledning	26
D. Kommunens bilag	28
Lugtkonsekvenszonen	28
Hørings svar.....	29
Kommunens bemærkninger til hørings svar.....	31
E. Miljøansøgningen § 16 a stk. 2	33

Datablad

Husdyrbrugets adresse: Lundmarkvej 5, 6372 Bylderup-Bov

Ansøger: Hermann Thomsen

Ansøgers CVR-nummer: 3198 7156

Godkendelsesmyndighed: Aabenraa Kommune

Godkendelsesdato: 1. juli 2021

Sagsbehandler, miljø: Susanne Niman Jensen og Jon Kjær Jensen

Kvalitetssikring, miljø: Jon Kjær Jensen

Sagsbehandler, natur: Frederik Forsberg

Kvalitetssikring, natur: Jon Kjær Jensen

Ansøgningsmateriale: Louise H. Riemann

Sagsnr.: 21/4377 dok. 57

Kortmateriale: Aabenraa Kommune, Geodatastyrelsen og Styrelsen for Dataforsyning og effektivisering, Skærnkort, WMS – tjeneste.

Lovgrundlag: Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (husdyrbrugloven).

A. Afgørelse

Aabenraa Kommune meddeler miljøgodkendelse til IE-husdyrbruget efter husdyrbruglovens § 16a stk. 2 på Lundmarkvej 5, 6372 Bylderup-Bov, matr. 9 Lund, Burkal til produktion af søer, smågrise og polte/slagtesvin med de stillede vilkår. Miljøgodkendelsen omfatter hele husdyrbruget. Der bygges ikke nyt. Der gives miljøgodkendelse til at udnytte det eksisterende anlæg fuldt ud og til fleksibilitet i 2 af staldafsnittene med delvist fast gulv til hvilke dyretyper, der skal gå i anlægget.

Der godkendes følgende produktionsarealer:

Stald	Produktion	Staldstørrelse m ²	Produktionsareal m ²
A. Toklimastald	Flexgruppe: Slagtesvin og smågrise; 25-49 % fast gulv Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	2.030	210 1.410
B. Farestald	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	1.468	70 990
C. Løbe/drægtighedsstald	Flexgruppe: alle svin; 25-49 % fast gulv Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	2.160	95 370 1.135 80
I alt		5.658 m²	4.360 m²

Der godkendes følgende eksisterende gødningsopbevaringsanlæg:

- Gyllebeholder med teltoverdækning på 3.870 m³ og 915 m² overfladeareal.
- Gyllebeholder på 875 m³ og 283 m² overfladeareal.
- Gyllebeholder med teltoverdækning på 1.065 m³ og 250 m² overfladeareal.

Øvrige anlæg

Desuden indgår der i det godkendte husdyrbrug:

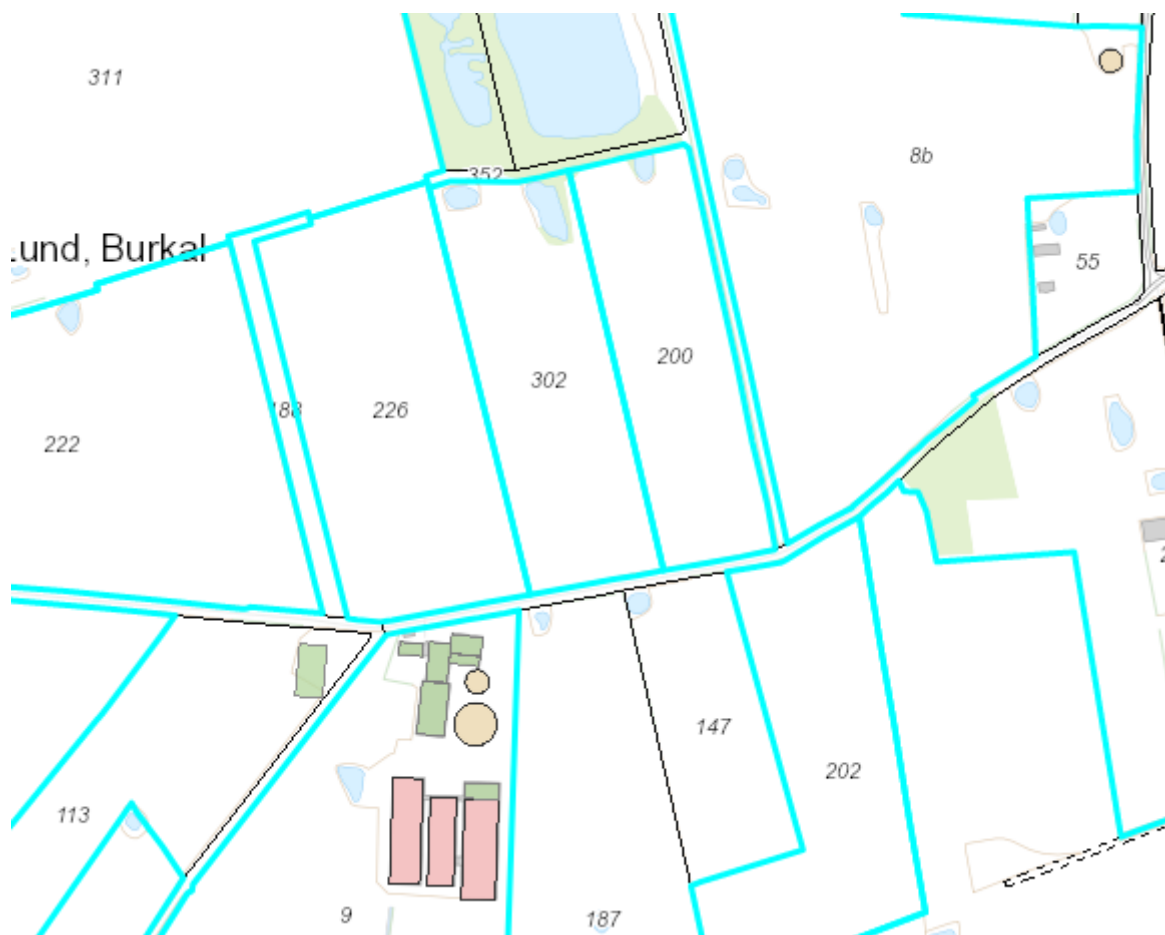
- En forbeholder
- En vaskeplads
- En foderlade og personalerum i den nordlige ende af løbe/drægtighedsstalden
- 2 forbindelsesgange fra løbe/drægtighedsstald til farestald
- 6 forbindelsesgange fra farestald til toklimastald
- Et udleveringsrum i den nordlige ende af toklimastalden
- 1 plads til døde dyr ca. 250 m nordøst for anlægget
- En lade – tidligere kostald på 537 m²
- En lade + værksted på 337 m²
- Et udhæng på 192 m²
- En lade på 917 m²
- En ny lade fra 2020 på 920 m²

Det godkendte staldanlæg kan med denne miljøgodkendelse udnyttes fuldt ud inden for grænserne for dyrevelfærdsreglerne. Se en oversigt over stalde på figur 1 og 2.

Figur 1. Oversigt over stalde- og gødningsopbevaringsanlæg på matr. 9, Lund, Burkal

Figur 2. Oversigtskort over hele anlægget. Staldanlægget på matr. 9, Lund, Burkal. En lade på matr. 113 Lund, Burkal og en teltoverdækket gyllebeholder på matr. 8b, Lund, Burkal.

Baggrund og særkender for afgørelsen

Aabenraa Kommune meddeler miljøgodkendelsen, da det vurderes, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedst tilgængelige teknik, og det vurderes, at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Aabenraa Kommune vurderer, at miljøgodkendelsen med de stillede vilkår for indretning og drift, egenkontrol og ophør af husdyrbruget, sikrer at husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet eller andre væsentlige gener.

Godkendelsen er baseret på de oplysninger, der er redegjort for i ansøgningsmaterialet, skema 224 024 version 3 og miljøkonsekvensrapporten, der er vedlagt som bilag 1.

Historik

Husdyrbruget fik den 20. august 2012 en miljøgodkendelse efter dagældende husdyrbruglovs § 12 stk. 2 til 750 årssøer med 24.000 smågrise 7,3-32 kg og 1.000 slagtesvin/polte 32-120 kg. Der blev givet godkendelse til at bygge en løbe- og drægtighedsstald, en poltestald, en farestald, en klimastald, en gyllebeholder med teltoverdækning og et separationsanlæg.

Husdyrbruget fik den 24. april 2015 en tillægsgodkendelse efter dagældende husdyrbruglovs § 12 stk. 3 til at ændre det miljøgodkendte til 750 årssøer med 24.000 smågrise 7,1-32 kg og 500 polte fra 32-107 kg og 500 slagtesvin 32-120 kg. Der ud over var der en række ændringer i virkemidlerne til ammoniak- og lugtreduktion. Der skulle ikke længere foderkorrigeres for protein i foderet til søer og slagtesvin. Der skulle ikke længere korrigeres i fosforindholdet i foderet til smågrise og slagtesvin. Der blev anvendt ændrede værdier i fosforindholdet i foderet til søer. Der skulle gyllekøling i alle stalde, der skulle ikke ske luftrensning i smågrisestalden, der skulle ikke ske gylleseparering og 250 søer skulle opstaldes individuelt på delvis spaltegulv, hvor der tidligere var godkendelse til løsgående søer på delvis spaltegulv.

Ansøgning

Aabenraa Kommune har den 3. februar 2021 modtaget en ansøgning om miljøgodkendelse af IE-husdyrbruget på Lundmarkvej 5, 6372 Bylderup-Bov. Ansøger planlægger at udnytte produktionsarealerne i de eksisterende stalde fuldt ud, og der er søgt om fleksibilitet til hvilke dyretyper, der skal være i staldene.

Ved fuld udnyttelse af produktionsarealerne forventer ansøger, at der i staldanlægget maksimalt kan være et dyrehold på ca. 760 årssøer, ca. 25.000 smågrise og ca. 1.000 slagtesvin inklusive polte.

Tidligere var der godkendelse til 750 årssøer. Da stipladsgrænsen for IE brug overskrides, når der er mere end 750 stipladser til søer, overgår husdyrbruget derfor nu til at blive omfattet af reglerne for IE- husdyrbrug.

Landskabelige værdier og særkender

Placering af anlæg

Husdyrbruget ligger ca. 1.000 m øst for kommunegrænsen til Tønder Kommune og ca. 2,3 km nordvest for Bylderup-Bov, der er nærmeste byzone. Der er ca. 8,6 km til landegrænsen til Tyskland. Landskabet omkring husdyrbruget er forholdsvis fladt. Området er karakteriseret ved dyrkede marker. Der er en del markhegn langs de omkringliggende marker, der skærmer for indsynet til ejendommen. Husdyrbrugets nye staldbygninger er opført i grå farver. De ældste bygninger er bygget i røde mursten og gråt eller sort tag. Der ligger en ny lade vest for øvrige bygninger. Den er bygget i røde og grå plader. Gyllebeholderne er bygget i grå beton og de 2 største er overdækket med grå teltdug. Den

ene gyllebeholder ligger nordøst for det øvrige anlæg. Da der ikke bygges nyt, vurderes det, at påvirkningen af landskabet ikke er væsentlig.

Kommunalplaner

Det nærmeste lokalplanlagte område er campingpladsen Kristianshåbvej, Sottrup, der ligger ca. 2 km nordøst for husdyrbruget. Lund udgør den nærmeste samlede bebyggelse i forhold til husdyrbruget, Lundmarkvej 3 og 4 er de nærmeste enkeltboliger uden landbrugspligt og Bylderup-Bov er den nærmeste byzone. Der er beregnet lugtgeneafstande til områderne, og beregningerne viser, at lugtgeneafstandene er overholdt.

Husdyrbruget ligger inden for områderne "uforstyrrede landskaber" og "værdifulde geologiske områder" i kommuneplanen.

Da der er tale om eksisterende anlæg, der ligger samlet med undtagelse af den ene gyllebeholder, vurderes det, at husdyrbruget fortsat ikke påvirker de udpegede områder væsentligt.

Erhvervsmæssigt nødvendigt

Aabenraa Kommune vurderer, at miljøgodkendelse til at udnytte eksisterende staldes produktionsarealer fuldt ud og til at få en vis fleksibilitet til, hvilke dyretyper, der skal gå i staldene er erhvervsmæssigt nødvendigt, da staldanlægget kan udnyttes optimalt, og produktionen hurtigt vil kunne ændres og tilpasses markedet, hvis der sker ændringer.

Begrundelse for de stillede vilkår og øvrige krav

Natur

Ammoniakfølsom natur

For at beskytte biologisk værdifulde og kvælstoffølsomme naturarealer mod en tilstandsændring forårsaget af en næringsberigelse, der overskrider naturens tålegrænse, må den luftbårne ammoniakdeposition fra husdyrbrug til naturarealer omfattet af § 7 i husdyrbrugloven ikke overstige fastlagte beskyttelsesniveauer, som kan findes i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3.

De naturområder, der er omfattet af § 7 i husdyrbrugloven, er inddelt i 3 kategorier efter deres ammoniakfølsomhed jf. nedenstående tabel.

Tabel 1. Tabel over ammoniakfølsom natur der er beskyttet efter husdyrbruglovens § 7.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. Ammoniakfølsomme naturtyper beliggende indenfor internationale naturbeskyttelsesområder.	Maks totaldeposition afhængig af antal øvrige husdyrbrug i nærheden: 0,2 kg N/ha/år ved > 1 øvrige husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 øvrigt husdyrbrug 0,7 kg N/ha/år ved 0 øvrige husdyrbrug
Kategori 2. Ammoniakfølsomme naturtyper beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder, i form af højmoser, lobeliesøer, heder >10 ha og overdrev >2,5 ha.	Maks totaldeposition på 1,0 kg N/ha/år.
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, der er omfattet af § 3 i naturbeskyttelsesloven og ammoniakfølsomme skove større end 0,5 ha.	Maks merdeposition på 1,0 kg N/ha/år. Kommunen kan ved en konkret vurdering tillade en

	merdeposition på >1,0 kg N/ha/år indenfor de angivne tålegrænser ¹ , men kan ikke stille krav om merdeposition på <1,0 kg N/ha/år.
--	---

Det fremgår af husdyrbruglovens regelsæt, at som udgangspunkt er beskyttelsesniveauet, der er fastlagt i lovgivningen, tilstrækkeligt til at sikre natur og miljø og skabe overensstemmelse med habitatdirektivsforpligtelserne.

Tabel 2. Tabel over ammoniakdepositionen til nærliggende ammoniakfølsom natur, der er beskyttet efter husdyrbruglovens § 7.

Naturpunkt	Kategori	Merdeposition, kg N/ha/år	Totaldeposition, kg N/ha/år
Overdrev N for Rens Hedegård Plantage	1	0,0	0,0
Overdrev NØ	2	0,0	0,0
Mose NØ	3	0,0	0,3

Idet at husdyrbruglovens depositionsgrænser til ammoniakfølsom natur er overholdt for det ansøgte, vurderer Aabenraa Kommune, at der ikke vil forekomme tilstandsændringer i disse naturarealer.

Beskyttet natur

Da merdepositionen for de nærmeste § 3-naturarealer er under 1 kg N/ha/år, hvorunder der ikke forventes tilstandsændringer i ammoniakfølsom natur som følge af atmosfærisk deposition, vurderer Aabenraa Kommune, at det ansøgte ikke medfører tilstandsændringer i beskyttet natur.

Den ammoniakfølsomme beskyttede natur er beskyttet efter husdyrbruglovens regler og behandles under afsnittet om ammoniakfølsom natur.

Fredede områder & kommunalplaner

Ingen af bedriftens anlæg ligger overlappende med de kommunale udpegninger for områder med særlige økologiske forbindelser, særlige naturbeskyttelsesinteresser eller fredninger

Internationale beskyttelsesområder

Da husdyrbruget ikke ligger i, eller i nær tilknytning til, et Natura 2000-område, vurderer Aabenraa Kommune, at ansøgningen ikke har en væsentlig indvirkning på internationale beskyttelsesområder. Det nærmeste Natura 2000-område er nr. 89 'Vadehavet', der består af habitatområde H90 ca. 3,2 km syd for ejendommen.

Beskyttelsen af habitatnaturen i habitatområdet er indarbejdet i husdyrbruglovens regler for ammoniakfølsom natur, som vurderes i ovenstående afsnit om ammoniakfølsom natur. Det vurderes, at det ansøgte ikke har en væsentlig indvirkning på hverken habitatområdet eller fuglebeskyttelsesområdet, da det ikke medfører tilstandsændringer i områdets natur.

Planter og dyr

I forhold til plantearter optaget på habitatdirektivets bilag IV b) vurderer kommunen, at der ikke sker nogen ødelæggelse af disse som følge af projektet, da ingen af de syv plantearter er registreret på stedet eller vurderes at findes der.

Der kan forventes forekomst af både spidssnudet frø (habitatdirektivets bilag IV) og stor vandsalamander (habitatdirektivets bilag IV og II) i området. Det vurderes dog, at der jf.

¹ Faglig nyhed – tålegrænser af 03. april 2019, Opdaterede tålegrænser til brug for vurdering af kategori 3 natur, Miljøstyrelsen

de tidligere vurderinger som følge af det ansøgte ikke sker en tilstandsændring i områdets natur der vil medføre en forværring af paddernes levevilkår.

Jord, grundvand og overfladevand

Aabenraa Kommune vurderer på baggrund af det, der er beskrevet i MKRs afsnit 3.1, 3.1.1-3.1.2, 3.1.3, 3.1.4 og 3.1.5, 3.14 og 4.2.4 de stillede vilkår om indretning af stalde, håndtering af husdyrgødning i denne godkendelse og de generelle regler², at der ikke vil være væsentlig virkning på den miljømæssige tilstand af jord, grundvand og overfladevand fra stalde- og gødningsopbevaringsanlæg. Når døde dyr, affald, olie- og kemikalier opbevares som beskrevet i MKRs afsnit 3.8, 3.8.1-3.8.3 og i øvrigt overholder generelle regler og de stillede vilkår, vurderes det, at der ikke vil være væsentlig virkning på den miljømæssige tilstand af jord, grundvand og overfladevand herfra. På baggrund af det, der er beskrevet i afsnit 3.8.6 og 3.8.7 om vandforbrug og spildevand og restvand vurderes det, at der ikke vil være væsentlig virkning på den miljømæssige tilstand af jord, grundvand og overfladevand herfra. På baggrund af det der er beskrevet i MKR's afsnit 3.9 om forurenings- og genebegrænsende tiltag, vurderes det, at der er gjort de nødvendige tiltag for at begrænse forurening, hvis der skulle ske uheld.

Aabenraa Kommune stiller vilkår om, at kemikalier, rengøringsmidler, medicin, foderstoffer m.v og olie og fedtprodukter bliver opbevaret, så der ikke opstår risiko for forurening. Der stilles vilkår om, at der altid skal forefindes egnet materiale til opsamling af spild af f.eks. olieprodukter.

Begrundelsen for de stillede vilkår om indretning og drift, opbevaring af døde dyr og uheld fremgår af afsnittet om BAT.

Emissioner og gener

Varme, stråling, flue- og rottegener, transport, lys og rystelser, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.

Varme og stråling

Aabenraa Kommune vurderer på baggrund af det beskrevne i MKR's afsnit 3.7.4 om varme og stråling, at husdyrbruget ikke har en væsentlig virkning på miljøet i forhold til de ovenfor nævnte emissioner og gener.

Flue- og rottegener

Aabenraa Kommune vurderer, at bekæmpelse af fluer og rotter sker, så der ikke vil være væsentlige gener for omkringboende ud fra det beskrevne i MKR's afsnit 3.7.5.

Aabenraa Kommune stiller vilkår til, at arealerne omkring staldene skal holdes ryddelige, således at rottetilhold forebygges. Der stilles derud over vilkår til, at fluebekæmpelse skal ske efter retningslinjer fra Aarhus Universitet.

Transport

Det vurderes på baggrund af MKR's afsnit 3.7.6 at transporter ikke har en væsentlig virkning på miljøet, når vilkår og de generelle regler overholdes.

---

² Bekendtgørelse nr. 1176 af 23. juli 2020 om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring og anvendelse af gødning (Husdyrgødningsbekendtgørelsen), Bekendtgørelse nr. 2256 af 29. december 2020 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen), Aabenraa Kommunes affaldsregulativ, Bek. nr. 1611 af 10. december 2015 om etablering, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines (Olietankbekendtgørelsen), Bekendtgørelse nr. 558 af 1. januar 2011 om opbevaring af døde produktionsdyr, Bekendtgørelse nr. 1322 af 14. december 2012 om kontrol af beholdere til opbevaring af flydende husdyrgødning og ensilagesaft (Beholderkontrolbekendtgørelsen)

Lys og rystelser

Lysgener er beskrevet i afsnit 3.7.3 i MKR. Aabenraa kommune vurderer, at lys ikke er et problem for omkringboende pga. det ringe omfang af belysning på udendørsarealerne og afstanden til naboer. Det er vurderet, at der ikke vil forekomme rystelser/vibrationer uden for husdyrbrugets eget areal, da de aktiviteter, der kan medføre rystelser er koncentreret på anlægget, og der er god afstand til naboer. Der kan forekomme rystelser fra transporter til og fra husdyrbruget. Det vurderes, at rystelser fra transporter på offentlig vej ikke kan reguleres af husdyrbrugloven, da transport på offentlig vej hører under Færdselsloven. Der stilles vilkår til, at husdyrbruget ikke må medføre væsentlige lysgener eller gener i form af rystelser uden for husdyrbrugets eget areal.

Uhygiejniske forhold

Ud fra det beskrevne om affald i MKR's afsnit 3.8.2, håndtering af døde dyr i afsnit 3.8.1 og bekæmpelse af fluer og rotter i afsnit 3.7.5 vurderes det, at husdyrbrugets indsats for at undgå uhygiejniske forhold er tilfredsstillende.

For at sikre at der ikke opstår uhygiejniske forhold, stiller Aabenraa Kommune vilkår om, at døde dyr skal opbevares som beskrevet eller på en anden plads, der bliver accepteret af kommunen, samt at der skal forebygges mod skadedyr i den daglige drift.

Aabenraa Kommune vurderer, at når det beskrevne efterleves og de generelle regler og vilkårene bliver overholdt, sker der ikke en væsentlig indvirkning på miljøet inden for uhygiejniske forhold som følge af det ansøgte.

Miljøbeskyttelseslovens affaldshierarki

Miljøbeskyttelseslovens affaldshierarki iagttages, idet det fremgår af MKR's afsnit 3.8.2, at Aabenraa Kommunes affaldsregulativ for erhvervsaffald overholdes.

Emissioner håndteret under BAT-konklusionerne

Aabenraa Kommune vurderer, at der ved overholdelse af BAT-konklusionerne for intensivt opdræt af svin ikke forekommer en væsentlig virkning på miljøet for de parametre, der er BAT-krav på. Disse parametre er behandlet i nedenstående afsnit om BAT.

BAT-konklusioner for intensivt opdræt af svin

BAT Ammoniak- og lugtemission

Der er et krav om vurdering af de væsentlige virkninger på miljøet og anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), når produktionen er større end 750 stipladser til søer.

Anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) i forhold til ammoniak- og lugtemission fra anlægget er omsat til et bestemt krav til mængden af ammoniak- og lugtemission, der må komme fra husdyrbruget.

BAT- ammoniakemission

BAT er i denne ansøgning automatisk blevet beregnet i husdyrgodkendelse.dk. Aabenraa Kommune vurderer, at beregningen er korrekt, idet der er beregnet ud fra, at BAT er fastsat i den gældende miljøgodkendelse. Det samlede BAT-krav fra staldene er på 3.659 kg NH₃-N, og den faktiske emission er på 3.582 kg NH₃-N. Der er bl.a. gjort brug af gyllekøling som virkemiddel til at nedbringe ammoniakemissionen. Siden husdyrbruget blev miljøgodkendt første gang, er gyllekølingseffekten revideret, da det har vist sig, at effekten kun er ca. 85 % af det først antagne. Der er indsendt beregninger på den reviderede gyllekølingseffekt. Efter anvisningerne fra Miljøstyrelsen, skal den nye effekt sættes ind i både nudrift og ansøgt drift for eksisterende stalde.

Aabenraa Kommune har gennemgået beregningerne og de værdier, der er indsat i husdyrgodkendelse.dk. Det er vurderet, at de er korrekte. Beregningerne er vedlagt som bilag til MKR.

Der er desuden anvendt fast teltoverdækning på de 2 største gyllebeholdere som virkemiddel til at nedbringe ammoniakemissionen.

Der er stillet vilkår til gyllekøling og til de faste teltoverdækninger af 2 gyllebeholdere efter teknologibladene.

BAT - lugtemission

Der er forskellige krav til, hvor meget lugt omboende skal kunne tåle afhængig af om de bor i enkeltbolig i landzone, i samlet bebyggelse i landzone eller i byzone. Der er desuden krav til, at lugtemissionen til lokalplanlagte områder i landzone, der er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål eller lign. skal beskyttes mod lugt på lige fod med beboelser i samlet bebyggelse. Der skal beregnes kumulation med andre husdyrbrug, hvis der ligger andre husdyrbrug med en ammoniakemission, der er større end 750 kg NH₃-N/år indenfor 300 m fra samlet bebyggelse, lokalplanlagte områder og byzone, og hvis der ligger flere husdyrbrug nærmere end 100 m fra enkeltbeboelse uden landbrugspligt.

Aabenraa Kommune har gennemgået ansøgningen i husdyrgodkendelse.dk og ansøgers redegørelse i afsnit 3.6 i MKR. Aabenraa Kommune vurderer, at områdetyperne er korrekt udpeget i ansøgningen i husdyrgodkendelse.dk. Det nærmeste lokalplanlagte område til rekreative områder er lokalplan 9.05 til campingpladsen på Kristianshåbvej. Den ligger ca. 2 km nordøst for husdyrbruget. Lund er den nærmeste samlede bebyggelse. Den ligger ca. 900 m nord for husdyrbruget. Der er sat 2 målepunkter ind for enkeltbolig. Der er ikke kumulation med andre husdyrbrug i forhold til områdetyperne. Det er vurderet, at områderne er korrekt indtastet.

Beregningerne viser, at lugtgeneafstanden er overholdt.

Ud over beregning af lugtgeneafstanden, udregnes lugtkonsekvenszonen i husdyrgodkendelse.dk. Inden for denne radius kan lugt ind imellem registreres, og beboere inden for radius bliver derfor hørt i høringsperioden. Lugtkonsekvenszonen er udregnet til 872 m. Bilag 1 i afsnit D: Kommunens bilag viser et kort med lugtkonsekvenszonen.

Da ammoniak- og lugtberegningerne er foretaget på baggrund af de ansøgte produktionsarealer, staldsystemer og dyretyper stilles der vilkår til, at husdyrproduktionen skal være i overensstemmelse med det ansøgte. Der er stillet præcise vilkår til dyretyper, produktionsarealer og staldsystem for at sikre, at ammoniak- og lugtemission ikke bliver højere end beregnet. Der stilles vilkår til gyllekøling, efter den nyeste revision af teknologibladet. Der stilles vilkår efter teknologibladet til teltoverdækning på gyllebeholderen på 3.870 m³ og til gyllebeholderen på 1.065 m³. Der stilles desuden vilkår til renholdelse af omgivelser og staldene, da det er en forudsætning for beregningerne.

BAT råvarer, energi og vand

BAT råvarer - foder- og foderhåndtering

For IE-husdyrbrug med produktion af søer er det lovpligtigt, at der enten anvendes fasefodring eller fodres med letfordøjeligt uorganisk fosfat eller som minimum enkelt dosis (100%) fytase. Husdyrbruget kan anvende en kombination af de nævnte teknikker. Når kommunen kommer på tilsyn skal husdyrbruget kunne dokumentere anvendelse af fodring eller fodringsteknikker. Ansøger oplyser i afsnit 3.8.4, at der fodres i faser med indkøbt færdigfoder. Søerne fodres i 3 faser, poltene i 1 fase, slagtesvin 1 fase og smågrisene i 3 faser.

Foderet opbevares i lukkede siloer i foderladen, der sikrer, at intet går til spilde. Det bliver leveret som tørfoder og tilsættes vand i blandedanlæg inden udfodring.

Aabenraa Kommune vurderer på den baggrund, at husdyrbruget overholder BAT på fodring og foderhåndtering. Der er stillet vilkår til forsvarlig opbevaring af foder for at modvirke skadedyr.

BAT Energiforbrug

Der er redegjort for energiforbruget i afsnit 3.8.5 i MKR. Aabenraa Kommune vurderer, at BAT overholdes i forhold til energiforbruget ved, at ventilationsanlægget jævnligt rengøres, og det er styret af et temperaturreguleret styringssystem, der sikrer, at ventilationen kører optimalt. Belysningen sker med LED belysning. Staldene vaskes med vaskerobot, og de sættes i blød med koldt vand inden vask.

Der anvendes gyllekøling, og driften af gyllekølingsanlægget er energikrævende. Den varme der genereres ved gyllekølingen anvendes til opvarmning i de stalde, hvor opvarmning er nødvendig. Varmen fra gyllekølingen anvendes også til udtørring af rengjorte stalde. Derved spares der energi på andre opvarmnings- og tørringskilder som f.eks. fyringsolie.

BAT Vandforbrug

Der er redegjort for vandforbruget i MKR's afsnit 3.8.6. Husdyrbruget bliver vandforsynet fra egen boring. Aabenraa Kommune vurderer ud fra det beskrevne i MKR at der praktiseres BAT på vandforbrug.

El- og vandforbrug opgøres årligt.

Aabenraa Kommune har stillet vilkår til, at el- og vandforbruget aflæses årligt, at vask af stalde- og ventilatorer skal ske med enten vaskerobot eller højtryksrensere med koldt vand efter iblødsætning. Der stilles vilkår til daglig overvågning af drikkevandssystemer og til øjeblikkelig igangsætning af reparation ved lækage.

BAT Management

BAT Gylleopbevaring- og håndtering

Ansøger har redegjort for BAT management i afsnit 4.2.4 i MKR. Desuden er der i afsnit 3.12 opført en række forslag til egenkontrol, der allerede er praksis på husdyrbruget.

Aabenraa Kommune vurderer ud fra redegørelsen, at der praktiseres BAT på gylleopbevaring, da gylle opbevares i stabile beholdere, der bliver kontrolleret hvert 10. år. Gyllebeholderne har enten fast teltoverdækning eller tæt overdækning.

Der er stillet vilkår til, at håndtering af gylle skal ske under opsyn og håndteres forsvarligt, og at evt. spild ved anlægget skal opsamles. Der stilles vilkår til, at hvis ikke gyllen læses med læssekran, skal læsning foregå på en støbt plads med afløb til gyllebeholderen. Der stilles desuden vilkår til fast teltoverdækning efter teknologibladet.

BAT Spildevand

Der er redegjort for spildevand og restvand i afsnit 3.8.7 og der er vedlagt en afløbsplan.

Aabenraa Kommune vurderer ud fra det beskrevne, at spildevandshåndteringen lever op til BAT.

Der stilles vilkår til, at spildevand håndteres som beskrevet og vist på afløbsplanen.

BAT Støv

Der er redegjort for støv i MKR's afsnit 3.7.2 og i afsnit 4.2.4.

Der praktiseres BAT på støvemissioner, idet der i staldene er installeret overbrusning. Desuden fodres der med vådfoder. Støv vurderes desuden ikke at være et problem uden for husdyrbruget pga. afstanden til naboer. Det er almen gældende lovgivning, at der skal installeres overbrusningsanlæg i svinestalde, hvorfor der ikke sættes vilkår herom.

Der stilles vilkår om, at driften ikke må medføre væsentlige støvemissioner uden for ejendommens eget areal.

BAT Støj

Støjgener er beskrevet i MKR's afsnittene 3.7.1.

Aabenraa Kommune vurderer, at der praktiseres BAT på støj ud fra beskrivelserne i MKR.

Der stilles vilkår til maks. støjemission ved omkringboende, jf. vejledningen fra Miljøstyrelsen for støj.

BAT Godt landmandsskab, oplæring af personale og miljøledelse

Der er i lovgivningen stillet en række særregler for IE-husdyrbrug. Der er krav om et miljøledelsessystem, et oplæringsmateriale, en plan for regelmæssig kontrol, reparation, vedligeholdelse og beredskab, en nødfremgangsmåde ved uheld, fodringskrav, energieffektiv belysning, støvemissioner fra staldanlæg. Da det er generelle regler, stilles der ikke vilkår til disse emner.

Der er redegjort for godt landmandsskab og miljøledelse i MKR's afsnit 4.2.4.

BAT på godt landmandsskab og miljøledelse opnås ved at have en nødfremgangsmåde ved uheld samt at anlægget søges vedligeholdt ved regelmæssige kontroller af bl.a. ventilationsystem og generel minimering af ressourceforbrug. Derudover medfører anlæggets udformning, at transporter af dyr, materialer og husdyrgødning begrænses. Det er et lovkrav, at husdyrbruget skal have et miljøledelsessystem. Det fremgår af MKR, at der endnu ikke er udarbejdet et miljøledelsessystem. Det er et lovkrav, at der enten skal foreligge et miljøledelsessystem senest, når miljøgodkendelsen tages i brug eller den 21. februar 2021.

Der er indsendt en beredskabsplan til Aabenraa Kommune.

Der er stillet vilkår til, at der skal forefindes en ajourført beredskabsplan på husdyrbruget, som de ansatte kender indholdet af.

Døde dyr

Håndtering af døde dyr fremgår af afsnit 3.8.1 i MKR. Aabenraa Kommune vurderer ud fra det beskrevne, at BAT er opfyldt for godt landmandsskab ved, at dyrene på afhentningspladsen opbevares på fast bund med mulighed for luftcirkulation under dyrene, og de er overdækkede eller opbevares i en container. Dermed reduceres emissioner.

Der stilles vilkår om opbevaring på den beskrevne afhentningsplads eller på en anden plads, der bliver accepteret af Aabenraa Kommune.

Øvrige krav

Vurdering af om husdyrbruget har tilstrækkelig opbevaringskapacitet til husdyrbrug

Der er redegjort for opbevaringskapacitet i afsnit 3.1.4 i MKR. Aabenraa Kommune vurderer, at den årlige gylleproduktion er korrekt udregnet ud fra Normtal fra AU, og at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet på husdyrbruget.

Vurdering af om afstandskrav er overholdt

I MKR's afsnit 3.4 er der redegjort for afstandskravene i husdyrbrugloven. Aabenraa Kommune vurderer, at afstandskravene er overholdt. Der bygges ikke nyt, og der er tidligere meddelt dispensation for afstandskrav til naboskel.

Vurdering af de landskabelige værdier

Da hele anlægget ligger samlet, og der ikke bygges nyt, vurderes det, at påvirkningen af de landskabelige værdier ikke er væsentlig.

Teknisk, forureningsmæssigt eller driftsmæssigt forbundne med andre husdyrbrug

Ansøger ejer ikke andre husdyrbrug. Aabenraa Kommune vurderer, at husdyrbruget på Lundmarkvej 5, 6372 Bylderup-Bov er ikke teknisk, forureningsmæssigt eller driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug.

Alternative løsninger

Ud fra redegørelsen i MKR's afsnit 3.15 vurderer Aabenraa Kommune, at der er redegjort tilstrækkeligt for alternativer. Der bygges ikke nyt, og teknologien ændres ikke i forhold til det eksisterende. Det vurderes, at der ikke er bedre alternativer. Referencescenariet ville være, at der ville gå færre dyr i anlægget; men produktionsarealerne ville være som ansøgt.

Samspillet mellem faktorer og sårbarhed i forhold til risici for større ulykker m.v.

Aabenraa Kommune vurderer på baggrund af det, der er beskrevet i MKR's afsnit 3.17 og 3.18, at der ikke er væsentlige negative virkninger på miljøet på nedenstående faktorer, hverken når de vurderes enkeltvis, eller når der vurderes på samspillet imellem 2 eller flere af faktorerne.

- Befolkningen og menneskers sundhed
- Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1 - og 2 natur samt bilag IV arter
- Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima
- Materielle goder, kulturarv og landskabet
- Samspillet imellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4 og
- Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af ovenstående 5 faktorer

Ophør af husdyrbruget

Ud fra ansøgers redegørelse i afsnit 4.1 vurderer Aabenraa Kommune, at de beskrevne foranstaltninger sikrer, at husdyrbrugets anlæg afvikles miljømæssigt forsvarligt, og at ophør ikke vil have en væsentlig virkning på miljøet.

Der er stillet vilkår til, at de foreslåede foranstaltninger udføres ved husdyrbrugets ophør.

Samlet vurdering

Vurdering af VVM og BAT

På baggrund af de stillede vilkår og ovenstående begrundelse for og særkender på husdyrbruget er det Aabenraa Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte projekt overholder anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), og at projektet ikke indebærer væsentlige indvirkninger på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- Landskabelige værdier
- Natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart overfor næringsstofpåvirkning
- Jord, grundvand og overfladevand

- Lugt-, støj-, rystelser-, støv-, flue-, transport-, og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion mv.

Vurdering af VVM når faktorerne vurderes enkeltvis, eller når der vurderes på samspillet imellem 2 eller flere af faktorerne

Aabenraa Kommune vurderer, at der ikke er væsentlige negative virkninger på miljøet på nedenstående faktorer, hverken når de vurderes enkeltvis, eller når der vurderes på samspillet imellem 2 eller flere af faktorerne.

- Befolkningen og menneskers sundhed
- Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1 – og 2 natur samt bilag IV arter
- Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima
- Materielle goder, kulturarv og landskabet
- Samspillet imellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4 og
- Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af ovenstående 5 faktorer

Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet i henhold til kravene i lovekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. med senere ændringer (husdyrbrugloven) med tilhørende bekendtgørelse nr. 2256 af 29. december 2020 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen).

Husdyrbruget har flere end 750 stipladser til søer og er derfor omfattet af husdyrbruglovens § 16a, stk. 2. Husdyrbruget er godkendelsespligtigt og Aabenraa Kommune er godkendelses- og tilsynsmyndighed.

Udnyttelsesfrist

Miljøgodkendelsen skal være udnyttet inden 6 år fra godkendelsen er meddelt. Hvis godkendelsen eller tilladelsen kun er udnyttet delvist, bortfalder den del, der ikke er udnyttet.

Revurdering af miljøgodkendelsen

Virksomhedens miljøgodkendelse skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering, Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år eller inden 4 år når EU-kommissionen i EU-tidende har offentliggjort en BAT-konklusion, der vedrører den væsentligste af husdyrbrugets aktiviteter). Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2029.

Retsbeskyttelse

Med denne miljøgodkendelse følger der 8 års retsbeskyttelse af husdyrbrugets indretning og drift. Retsbeskyttelsen gælder indtil den 1. juli 2029.

Ophævelse af gældende miljøgodkendelser

Den eksisterende miljøgodkendelse og tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse af husdyrbruget på Lundmarkvej 5, 6372 Bylderup-Bov ophæves. Miljøgodkendelsen blev meddelt den 20. august 2012 efter § 12 stk. 2. Tillæg nr. 1 til miljøgodkendelsen blev meddelt den 24. april 2015 efter § 12 stk. 3. Både miljøgodkendelsen og tillægget blev meddelt efter lovekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug med senere ændringer.

Andre tilladelser og dispensationer

Aabenraa Kommune gør opmærksom på, at den meddelte godkendelse udelukkende omfatter forholdet til miljølovgivningen.

B. Vilkår for husdyrbruget

Vilkårene i denne miljøgodkendelse skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor miljøgodkendelsen udnyttes.

Vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.

Denne miljøgodkendelse meddeles på nedenstående vilkår. Konkrete bestemmelser i lovgivningen og bekendtgørelser, der generelt er gældende for alle husdyrbrug, er ikke stillet som vilkår for godkendelsen.

Afgørelse og vilkår

Afgørelse

- Vilkår 1. Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af husdyrgodkendelse.dk skema nr. 224 024 version 3 og med de vilkår, der fremgår af miljøgodkendelsen.
- Vilkår 2. Miljøgodkendelse og beredskabsplan skal altid være at finde på ejendommen, enten udskrevet eller digitalt, og de skal være tilgængelige for ejer og medarbejdere. Indholdet skal være driftsleder bekendt. Relevante vilkår i miljøgodkendelsen og beredskabsplanen skal være medarbejderne bekendt.

Indretning og drift

Husdyrhold, produktionsareal og staldsystem

- Vilkår 3. Husdyrbrugets stalde og produktionsarealer skal være i overensstemmelse med nedenstående tabel:

Stald	Produktion	Staldstørrelse m ²	Produktionsareal m ²
A. Toklimastald	Flexgruppe: Slagtesvin og smågrise; 25-49 % fast gulv Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	2.030	210 1.410
B. Farestald	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	1.468	70 990
C. Løbe/drægtighedsstald	Flexgruppe: alle svin; 25-49 % fast gulv Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	2.160	95 370 1.135 80
I alt		5.658 m²	4.360 m²

- Vilkår 4. Staldanlægget skal indrettes med maks. produktionsarealer i de 3 stalde og med den gulv- og dyretype som angivet i tabellen. Staldene er oplyst i nedenstående kort. Produktionsarealerne kan placeres vilkårligt i det enkelte stalde.

Kort over staldafsnittenes placering.

Miljøteknologi

Gyllekøling

- Vilkår 5. Gyllekanalerne i staldafsnit "A. Toklimastald, B. Farestald og C. Løbe/drægtighedsstald" i alt 1.727 m² – skal forsynes med køleslanger, der forbindes med varmepumper.
- Vilkår 6. Varmepumpen i staldene skal levere en gennemsnitlig årlig køleydelse på mindst 11,9³ W/m².
- Vilkår 7. Der skal monteres en typegodkendt energimåler på varmepumpen. Energi-måleren skal være forsynet med en automatisk datalogger, der registrerer den månedlige og årlige køleydelse målt i kWh.
- Vilkår 8. Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem, en alarm samt en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper gyllekølingsanlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk.
- Vilkår 9. Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
- Vilkår 10. Ved udskiftning af varmepumpen, skal dokumentation for køleeffekt på gyllekølingsanlæg indsendes til tilsynsmyndigheden før anlægget tages i drift.

³I husdyrgodkendelse er der indtastet en ammoniakreducerende effekt på 11,7 % og en driftstid på 8.760 timer/år. Hvis der installeres en større pumpe, er det ikke nødvendigt at den kører i 8.760 timer. I det tilfælde skal der korrigeres for ammoniakreducerende effekt og driftstid. Hvis pumpen er på 50 kW bliver den påkrævede køleydelse $11,9 \text{ W/m}^2 \times 1.727 \text{ m}^2 = 20,6 \text{ kW}$. Det medfører, at pumpen minimum skal have en driftstid på: $20,6 \text{ kW}/50 \text{ kW} \times 8.760 \text{ timer} = 3.609 \text{ timer}$. Hvis den faktiske driftstid indtastes, skal ammoniakreduktionen korrigeres således: $11,7\% \times (8.760 \text{ timer}/3.609 \text{ timer}) = 28,4 \%$.

Håndtering af flydende husdyrgødning

Teltoverdækningerne

- Vilkår 11. Gyllebeholderen på 3.870 m³ og gyllebeholderen på 1.065 m³ skal være forsynet med fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt.
- Vilkår 12. Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle.
- Vilkår 13. Skader på teltoverdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen.
- Vilkår 14. Såfremt en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden 2 hverdage efter skadens opståen.

Flydende husdyrgødning

- Vilkår 15. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne. Inden udpumpning af gylle fra staldene skal det sikres, at forbeholderen kan rumme den udpumpede mængde gylle.
- Vilkår 16. Hvis ikke gyllen suges direkte over i gyllevogn med påmonteret læssekran, skal påfyldning af gyllevogn foregå på støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter, at en periode med daglig påfyldning er afsluttet.

Forbrug af ressourcer

- Vilkår 17. Vask af gulve og gangarealer og ventilatorer skal ske med vaskerobot og/eller højtryksrensere og gulve/gange skal sættes i blød i koldt vand inden vask.
- Vilkår 18. Der skal ske daglig overvågning af drikkevandssystemer og igangsætning af reparation ved lækage.

Lugt

- Vilkår 19. Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne. Det skal bl.a. sikres at gulve holdes tørre, at gødnings- og foderrester i staldene fjernes, og at fodringssystemer holdes rene.

Øvrige emissioner

Støj

- Vilkår 20. Bidraget fra landbruget med adressen Lundmarkvej 5, 6372 Bylderup-Bov til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) må i det åbne land og i byzone ikke overskride følgende værdier:

	Mandag - fredag kl. 07.00 - 18.00 Lørdag kl. 07.00 - 14.00	Mandag - fredag kl. 18.00 - 22.00 Lørdag kl. 14.00 - 22.00 Søn og helligdag kl. 07.00 - 22.00	Alle dage kl. 22.00 - 07.00
	dB(A)	dB(A)	dB(A)
Det åbne land	55	45	40
Byzone	45	40	35
Samlet bebyggelse	45	40	35

Notationer og principper, der anvendes ved beskrivelse og regulering af ekstern støj fra landbruget, er anført i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder.

Støjgrænserne må i det åbne land ikke overskrides ved udendørs opholdsarealer ved boliger. Støjgrænserne må i byzone ikke overskrides noget sted i området.

Støj fra intern transport på landbrugets område medregnes i landbrugets støjbidrag.

Dog medregnes kun støjbidrag fra transport ved driftsbygninger og på områder i umiddelbar nærhed af disse.

Ved tilkørsel af foderafgrøder el. lign. - eksempelvis korn - til siloanlæg eller til faste oplagspladser eller ved bortkørsel af gylle/fast gødning i forbindelse med udbringning til mark kan der ses bort fra støjbidraget fra disse aktiviteter.

- Vilkår 21. Målinger/beregninger til kontrol af, at grænseværdierne er overholdt, skal udføres, når tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Dog kan målinger/beregninger kræves højst en gang årligt.

Tilsynsmyndigheden kan kræve, at målinger/beregninger skal foretages af et akkrediteret firma eller laboratorium eller af en certificeret person omfattet af Miljøstyrelsens godkendelsesordning "Miljømåling - ekstern støj". Udgifterne afholdes af landbruget.

Støv, lys og rystelser

- Vilkår 22. Driften må ikke medføre væsentlige støv – og lysgener eller gener i form af rystelser uden for ejendommens eget areal. Dette vurderes af tilsynsmyndigheden.

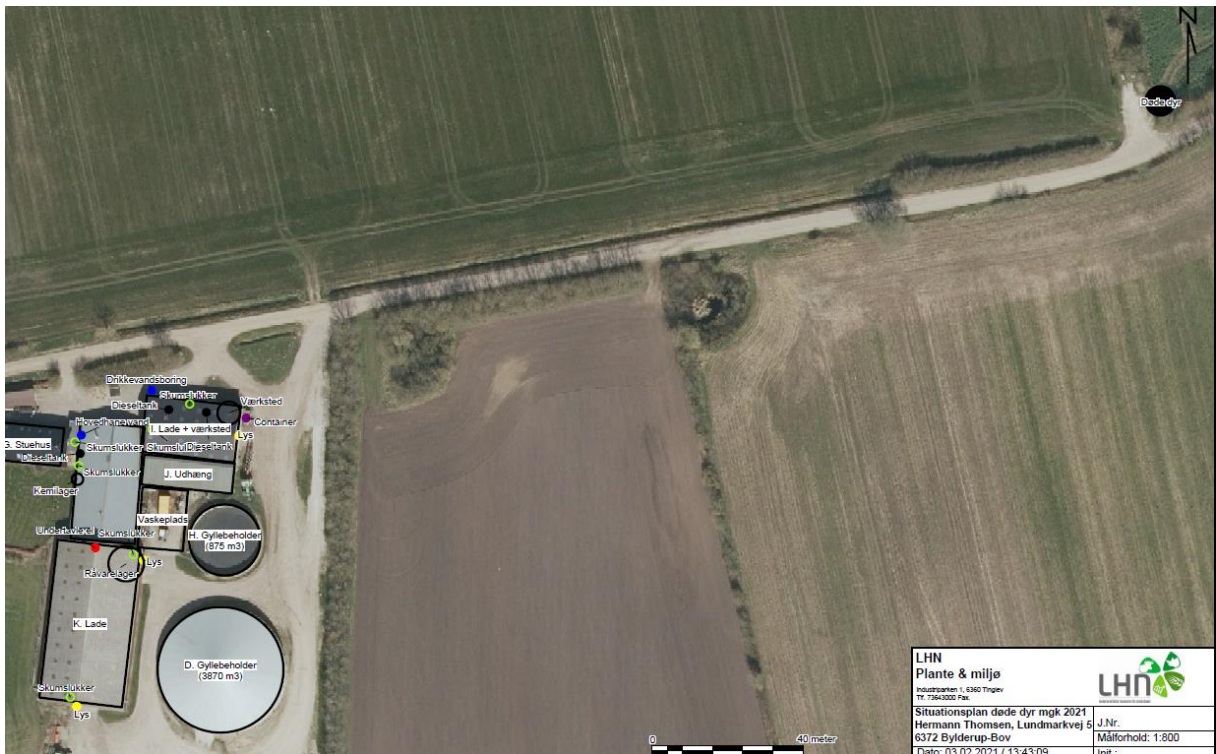
Skadedyr

- Vilkår 23. Der skal på husdyrbruget foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste fastsatte retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agro økologi.
- Vilkår 24. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.).

Døde dyr

- Vilkår 25. Opbevaringsplads/afhentningsplads til døde dyr skal være lokaliseret som vist på nedenstående kort. Hvis døde dyr planlægges at blive placeret på en anden plads, skal det anmeldes til Aabenraa Kommune, der skal acceptere pladsen.

Reststoffer

Spildevand

- Vilkår 26. Vask af maskiner og redskaber, hvorfra der kan forekomme gødningsrester, skal ske på vaskepladsen, der ligger vest for den mindste gyllebeholder.
- Vilkår 27. Afløbsplanen skal foregå som vist på nedenstående kort:

Kort over afløbsforhold

Kemikalier og andre stoffer

Vilkår 28. Kemikalier, rengøringsmidler, medicin, foderstoffer m.v., skal opbevares således, at de ikke kan ledes til jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, hvis der måtte ske udslip. Et eventuelt spild af sådanne stoffer på befæstede arealer uden afløb til gyllebeholder skal straks opsamles.

Olie

Vilkår 29. Der skal på ejendommen altid forefindes egnet materiale til opsamling af evt. spildolie.

Vilkår 30. Olie og andre fedtprodukter skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening.

Egenkontrol

Generelt

Vilkår 31. Bedriftens årsproduktion skal kunne dokumenteres ved tilsyn i henhold til vilkår 3.

Vilkår 32. Dokumentation for vilkårenes overholdelse og kvitteringer for aflevering af farligt affald skal forevises Aabenraa Kommune på forlangende.

Teltoverdækning

Vilkår 33. Der skal føres logbog for teltoverdækningen på gyllebeholderen på 3.870 m³ og gyllebeholderen på 1.065 m³, hvis teltoverdækningen etableres, hvori evt. skader på teltoverdækningerne noteres med angivelse af datoen for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og forevises på kommunens forlangende.

Gyllekøling

Vilkår 34. Der skal indgås en skriftlig aftale med en godkendt montør med VPO certifikat eller tilsvarende certificering om kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst én gang årligt. Den årlige kontrol skal som minimum bestå af følgende:

- Afprøvning og funktionssikring af trykovervågningssystemet
- Alarmen samt sikkerhedsanordningen
- Kontrol af kølekredsens ydelse
- Aflæsning og registrering af driftstimer.

Vilkår 35. Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed på mere end 14 dage.

Vilkår 36. Registreringen fra logbogen, den skriftlige kontrolaftale, de årlige kontrolrapporter samt øvrige servicereporter, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Energi- og vandforbrug

Vilkår 37. El og - vandforbruget skal registreres en gang om året. Forbruget skal kunne dokumenteres i mindst 5 år.

Vilkår 38. Anlæg og installationer, der er særligt energiforbrugende, f.eks. ventilationsanlægget, skal minimum kontrolleres én gang om året og vedligeholdes således, at det altid fungerer optimalt. Dato for kontrol skal kunne dokumenteres i mindst 5 år.

Ophør

Vilkår 39. Ved helt ophør af husdyrbruget skal det anmeldes til kommunen senest 4 uger efter ophør, og der skal på husdyrbruget foretages følgende:

- Affald, foder, husdyrgødning og husdyrbesætning fjernes.
- Stalde-, foder- og husdyrgødningsopbevaringsanlæg rengøres.
- Rørføringer i husdyrgødning eller foder afblændes eller graves op.
- Pumpeudstyr i forbindelse med gylleholdere afmonteres.

Vilkår 40. Såfremt dele af husdyrbruget fortsat benyttes, skal dette anmeldes til kommunen. Som eksempel kan nævnes fortsat brug af gyllebeholdere til opbevaring af gylle fra andre husdyrbrug.

C. Offentlighed og klagevejledning

Annoncering

Ansøgning om miljøgodkendelse har været offentligt annonceret den 24. marts 2021 på Aabenraa Kommunes hjemmeside for at informere offentligheden om ansøgningen og tidligt inddrage denne i beslutningsprocessen.

Aabenraa Kommune har ikke modtaget henvendelser angående anmodning om at få tilsendt udkast til miljøgodkendelse.

Naboorientering og partshøring

Et udkast til miljøgodkendelsen blev den 19. maj 2021 sendt i høring hos ansøger, naboer og andre berørte, samt til andre, som har anmodet herom. Samtidig blev den lagt på Aabenraa kommunes hjemmeside. Der var en frist på 35 dage til at fremsende kommentarer. Det er lovpligtigt at give en frist på mindst 30 dage. På grund af at det ikke er alle, der har digital postkasse, blev der givet en frist på 35 dage.

I høringsperioden er der modtaget høringssvar fra beboerne på Lundvej 15, 6372 Bylderup-Bov. Høringssvaret har ikke givet anledning til ændringer i miljøgodkendelsen. Høringssvaret og kommunens svar på dette er indsat som bilag i miljøgodkendelsen under afsnit D.

Annoncering og afgørelse

Den meddelte miljøgodkendelse bliver offentligt annonceret på Aabenraa Kommunes hjemmeside den 1. juli 2021, og afgørelsen bliver fremsendt til de klageberettigede.

Du har ifølge Forvaltningslovens § 9 ret til aktindsigt i alle dokumenter, der vedrører sagen. Eventuel aftale herom skal aftales med Team Miljø's landbrugsgruppe på landbrug@aabenraa.dk.

Klagevejledning

Miljøgodkendelsen kan i medfør af husdyrbrugloven § 76 påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevne.neshus.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Aabenraa Kommune, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen. Når du klager, skal du som privatperson betale et gebyr på kr. 900. For virksomheder og organisationers vedkommende er gebyret på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Aabenraa Kommune, der har truffet afgørelse i sagen. Aabenraa Kommune videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Afgørelsen annonceres offentligt den 1. juli 2021 på Aabenraa Kommunes hjemmeside. En eventuel klage skal være modtaget senest den 29. juli 2021, der er dagen for klagefristens udløb.

Aabenraa Kommune kan oplyse, at det af husdyrbruglovens § 81, stk. 1 fremgår, at en klage ikke har opsættende virkning, med mindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet.

Når Aabenraa Kommune modtager en klage, underretter kommunen straks ansøger om klagen.

Afgørelsen kan påklages af:

- Afgørelsens adressat
- Miljøministeren, når væsentlige nationale eller internationale interesser er berørt.
- Enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald
- Sundhedsstyrelsen
- Danmarks Fiskeriforening, Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og Forbrugerrådet, alle i henhold til lovens § 85
- Lokale foreninger og organisationer, i henhold til lovens § 86
- Landsdækkende foreninger og organisationer, i henhold til lovens § 87

Søgsmål til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er offentligt bekendtgjort.

Udkastet til miljøgodkendelsen er forud for meddelelse af godkendelsen blevet sendt til ansøger og ansøgers rådgiver, parter, sundhedsstyrelsen, AE, forbrugerrådet, organisationer og foreninger, naboer og andre berørte (beboelser der er beliggende inden for det beregnede konsekvensområde for lugtemission, jf. afsnit D).

Miljøgodkendelsen bliver sendt til nedenstående.

- Ansøger Hermann Thomsen, Lundmark5@live.dk
- Miljørådgiver Louise H. Riemann, LHN, lhr@lhn.dk
- Andre berørte
- Styrelsen for Patientsikkerhed, trsyd@stps.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dnaabenraa-sager@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité, aabenraa@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
- DOF-Sønderjylland, aabenraa@dof.dk
- Det Økologiske Råd, husdyr@ecocouncil.dk
- Danmarks Fiskeriforening, mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, ae@ae.dk
- Forbrugerrådet, fbr@fbr.dk

Aabenraa den 1. juli 2021

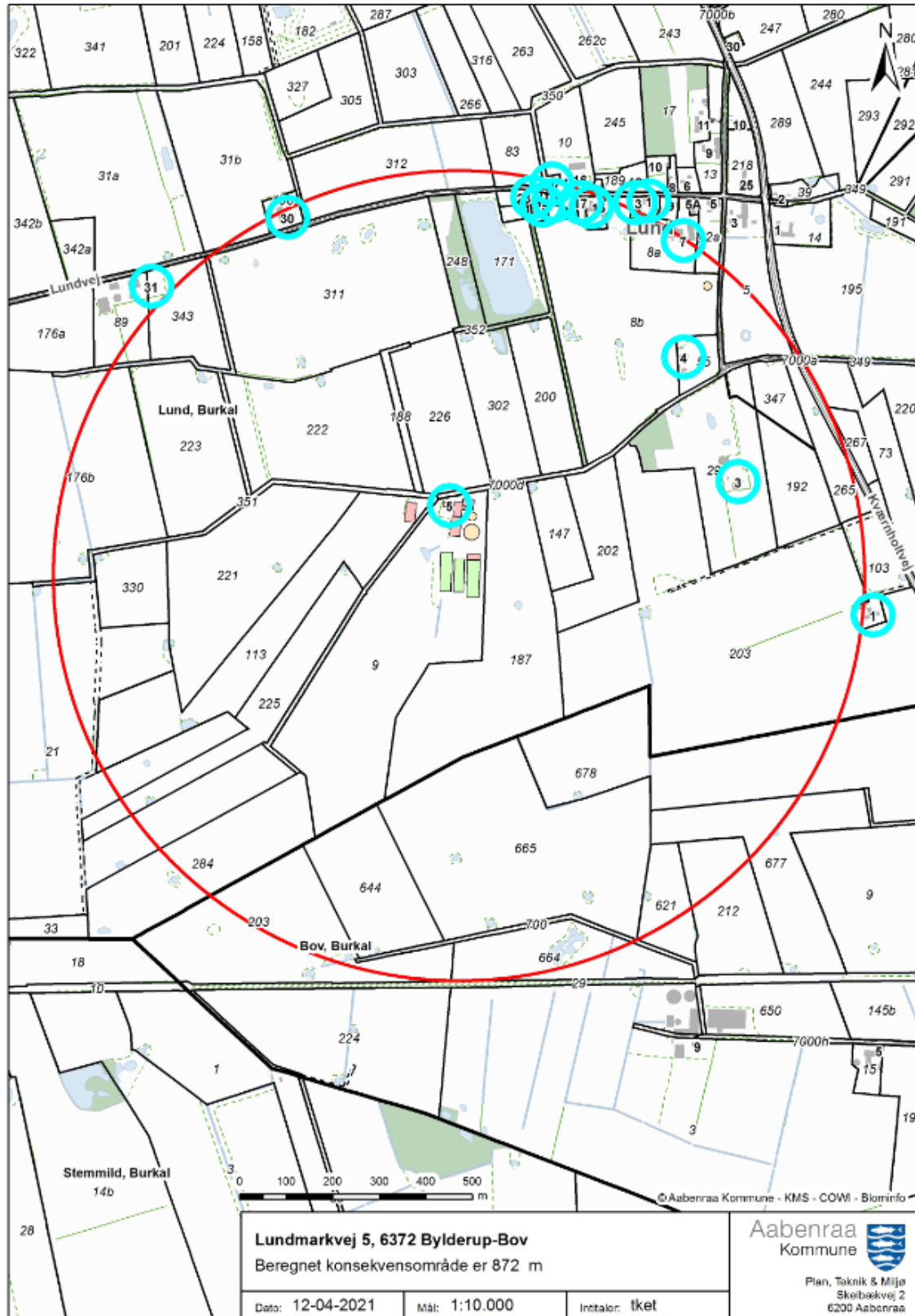
Venlig hilsen
Jon Kjær Jensen

D. Kommunens bilag

Lugtkonsekvenszonen

Aabenraa Kommune har udarbejdet et kort over lugtkonsekvenszonen på 872 m.

Hørings svar

Team Miljø.

Kommentarer til

udkast til miljøgodkendelse af IE- husdyrbruget på Lundmarkvej 5, 6372 Bylderup-Bov:

Lugten fra bruget er betragtelig og stærkt generende, og betydeligt kraftigere nu end i starten.

I vindretningen, kan den lugtes på lang afstand.

Udendørs tøjtørring eller bare udluftning af huset er ikke mulig på dage, hvor vinden kommer derfra.

Bliver der gjort nok for at nedbringe lugtgenerne?

Der sker en hurtig algebegroning af alle overflader.

Bliver der gjort nok for at nedbringe ammoniak-emissionen?

Er der fulgt op på erstatningsvandhullet, der blev gravet i 2012 ? Er den beskyttede vandfauna genopstået, eller er det bare forblevet et hul i jorden med noget vand i?

Det er trist, at øvrigheden bare et par år efter miljøgodkendelsen tillader en slækkelse af de tiltag, der lå i den i retning af lugtreduktion og dyrevelfærd.

Da Danmark er det land i verden, der suverænt har det laveste antal indbyggere i forhold til antal svin, burde ethvert tiltag mod mindre påvirkning af omgivelserne ellers være en uomgængelighed.

Der udbringes gylle på markerne syd, sydøst og vest for Lund Sø, siden apr. 2015 også med fæces.

Der afstrømmer overfladevand herfra indirekte til søen:

A. Fra marken sydøst for søen afledes der ved megen regn overfladevand til denne via en grøft med rør-underførsel under markvejen til en grøft på modsatte side, der går ned i grøften langs Lundvej.

Røret under vejoverførslen ind til søen er åbenbart tilstoppet eller ikke eksisterende. Vandet fra grøften løber i stedet gennem en kanal, der udmunder oven for søen og videre ned i denne.

Vi har tidligere ment, at denne vandstrøm kom fra den tidligere lossepladsgrund. Vi har imidlertid fra den tidligere bestyrelse for Lund Sø erfaret, at det kommer fra vejgrøften.

Hvorfor man så ikke har reableret eller etableret en rørføring under overførslen til grøften vest for og dermed stoppet den uheldige tilstrømning af forurenat vand kan være svært at forstå.

Det bør dog ske snarest. Om det er Kommunen eller Søens bestyrelse, der skal forestå arbejdet må man så afklare.

B. Fra marken syd for søen afledes der overfladevand til en dam (ovenfor) mellem marken og søen.

Vandspejlet i denne dam reguleres ved at overskydende vand løber gennem et rør, der engang er ført

igennem kanten/skrænten og herfra ned i søen, der derved i perioder med megen regn tilføres betragtelige mængder forurenede og næringsrigt vand.
Et forhold, der allerede før den første miljøgodkendelse skulle have været ændret.

Søen blev tilbage under Sønderjyllands Amt målt til at være den næst-reneste sø i hele amtet. Den har været søgt som ekskursionsmål i biologi af bl.a. Tønder Gymnasium, der her har arbejdet med vandprøver og studier af liv i rent ferskvand.

Søen bliver på varme dage flittigt brugt til badning og andre fornøjelser i vand af såvel inden- som udenbys folk.

Den bliver endvidere brugt til lystfiskeri, naturobservationer i såvel vandet som selve området omkring, eller anden rekreation.

Den nye bestyrelse har med succes gjort meget for at synliggøre søen og gøre den attraktiv som alment rekreativt område og mål ved bl.a. opsætning af borde/bænke og rydning af stier og kantbevoksning. Søen har endvidere paragraf 3 status, der betyder, at dens tilstand ikke må ændres. Så den skal selvfølgelig ikke have vandkvaliteten og biologien ødelagt ved lemfældig omgang med næringsrigt og gylleforurenede overfladevand. Hvilket kommunen må påse ikke sker.

Er der taget vandprøver fra Lund Sø ? Før -12, efter -12, før -15, efter -15. ?

Afledningen af overfladevand fra gylleudbringningsområderne må bringes under kontrol og vandet ledes udenom.

Alternativt må markerne syd, sydøst og sydvest for tages ud som udbringningsområder.

Kan der godkendes udvidelser og ændringer af svinebruget, så længe de ydre rammer ikke er bragt i orden?

Nej det mener vi ikke, der kan.

På vegne af beboerne på Lundvej 15 6372 Bylderup Bov.

Venlig hilsen

Henrik Bonnichsen.

Kommunens bemærkninger til høringsvar

Henrik Bonnichsen
Lundvej 15
6372 Bylderup-Bov

Plan, Teknik og Miljø
Miljø
Skelbækvej 2
6200 Aabenraa
Tlf.: 7376 7676

Dato: 29-06-2021
Sagsnr.: 21/4377

Kontakt: Jon Kjær Jensen
Direkte tlf.: 7376 6286
E-mail: jkje@aabenraa.dk

Svar på jeres bemærkninger til udkast til miljøgodkendelse til husdyrbruget på Lundmarkvej 5, 6372 Bylderup-Bov

Aabenraa Kommune har modtaget jeres høringsvar den 23. juni 2021. Høringsvaret er journaliseret på sagen, og vil blive vedlagt som bilag til den endelige miljøgodkendelse. Jeres høringsvar har ikke medført ændringer i godkendelsen.

Jeres høringsvar har været forelagt ejer af husdyrbruget, og ejers svar er sammen med kommunens svar indsat i denne svarskrivelse.

Reduktion af lugtgenerne

I jeres høringsvar nævner I, at "lugten fra bruget er betragtelig og stærkt generende, og betydeligt kraftigere nu end i starten. I vindretningen, kan den lugtes på lang afstand. Udendørs tøjtørring eller bare udluftning af huset er ikke mulig på dage, hvor vinden kommer derfra". I forlængelse heraf spørger I, om der bliver gjort nok for at nedbringe lugtgenerne.

Der sker ingen udvidelse af produktionsarealerne på husdyrbruget i forbindelse med det ansøgte hvilket bevirker, at lugtemissionen reelt vil være den samme efter godkendelsen som før godkendelsen. Til orientering kan jeg oplyse, at den beregnede geneafstand til Lundvej 15, 6372 Bylderup-Bov er 450,5 meter, mens den reelle afstand er ca. 800 meter fra staldbygningerne på Lundmarkvej 5, 6372 Bylderup-Bov til jeres bolig. Lugtgenekriteriet er dermed overholdt med en god margin.

Reduktion af ammoniakemissionen

I jeres høringsvar nævner I videre, at "der sker en hurtig algebegrøning af alle overflader". I forlængelse heraf spørger I, om der bliver gjort nok for at nedbringe ammoniakemissionen.

Som det er tilfældet med lugtemissionen gælder det, at der ikke sker bygningsmæssige udvidelser eller ændringer i forbindelse med godkendelsen, hvorfor ammoniakemissionen er den samme i den ansøgte drift, i nudriften og i 8 års-driften. Det samlede BAT-krav til ammoniakemissionen er beregnet til 4.005 kg NH₃-N/år, mens den

faktiske ammoniakemission er beregnet til 3.928 kg NH₃-N/år. Det vil sige, at kravet er overholdt med 76 kg NH₃-N/år.

Udbringningsarealer

I jeres hørings svar nævner I flere forhold, der er relateret til udbringningsarealerne, herunder udbringning af gylle på markerne syd, sydøst og vest for Lund Sø.

Med vedtagelsen af den nye husdyrbruglov udgik udbringningsarealerne med virkning fra den 1. august 2017 af miljøgodkendelserne af husdyrbrug. Arealreguleringen overgik i den forbindelse til Landbrugsstyrelsen.

Øvrige spørgsmål og kommentarer

I jeres hørings svar stiller I en række spørgsmål til eksempelvis naturtilstanden i et erstatningsvandhul og resultaterne af eventuelle prøvetagninger i Lund Sø. Ligeledes kommenteres der på dyrevelfærden og på omfanget af den nationale svineproduktion.

Fælles for det ovenstående er, at der ikke er tale om forhold, der reguleres af husdyrbrugloven. Der er således ikke hjemmel til at stille vilkår til de pågældende forhold, og disse behandles derfor ikke i miljøgodkendelsen.

Bemærkninger til jeres hørings svar fra ejer af husdyrbruget og dennes miljørådgiver modtaget af Aabenraa Kommune den 25. juni 2021

Ift. luft og ammoniakemission fra ejendommen, så overholdes alle krav ift. Husdyrbrugsloven hvilket vi henholder os til og sammenholdt med afstanden til Lundvej 15, så overholdes lugtkravet mange gange jf. husdyrgodkendelse.dk. Der sker ingen udvidelse af produktionsarealet på ejendommen, så hverken lugt eller ammoniakemission fra ejendommen stiger.

De resterende punkter i hørings svaret opfattes ikke som værende noget der hører ind under Husdyrbrugsloven og vi har derfor ikke forholdt os til disse, da det ligger uden for denne godkendelse.

Venlig hilsen

Jon Kjær Jensen
Miljøingeniør

E. Miljøansøgningen § 16 a stk. 2

Ansøger har indsendt en ansøgning om miljøgodkendelse med tilhørende bilag. MKR er udarbejdet af cand.scient. i Landskabsforvaltning Louise H. Riemann, LHN.

Aabenraa Kommune vurderer, at de oplysninger, som ansøger har fremlagt i MKR, er fuldstændige og af tilstrækkelig høj kvalitet. Det fremgår af afsnit 3.20 hvilken metode der er anvendt til beregning af de væsentligste virkninger på miljøet, og referencelisten om oplysninger af kilderne i MKRs beskrivelser og vurderinger fremgår af afsnit 3.21.

Ansøgningsmaterialet, indeholder MKR og flere bilag bl.a. ansøgning fra husdyrgodkendelse.dk.

Ansøgningskemaet fra husdyrgodkendelse.dk og bilagene i MKR, er ikke vedlagt i det omfang, at de er indarbejdet i miljøgodkendelsen. Hvis skemaerne fra husdyrgodkendelse.dk og øvrige bilag ønskes tilsendt, kan de fås ved henvendelse til landbrug@aabenraa.dk eller på tlf.7376 7864.

Vedlagte relevante bilag:

Bilag 1: Miljøkonsekvensrapport (MKR)

Bilag 1.1. Beregning af gyllekøling efter nyeste viden om effekt

Miljøkonsekvensrapport til § 16a

Lundmarkvej 5, 6372 Bylderup-Bov

Ansøgning om udvidelse i eksisterende staldanlæg

Skema 224024 i Husdyrgodkendelse.dk

Indsendt 19. februar 2021 (Version 3)

Datablad (A1, A2, A3, A4, A5, E3)

Ansøger og ejer	Hermann Thomsen, Lundmarkvej 5, 6372 Bylderup-Bov. Mobil 20312299 og mail: Lundmark5@live.dk
Husdyrbrugets adresse	Lundmarkvej 5, 6372 Bylderup-Bov
CVR-nummer	31987156
CHR-nummer	49799
Kommune	Aabenraa
Ejendomsnummer	5800013735
Matrikel-nr.	9 Lund, Burkal
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	Ingen
Biaktiviteter	Ingen
Ansøgningskema	224024
Konsulent	Louise H. Riemann, cand. scient. Landskabsforvaltning Tlf.: 73642915 og e-mail: lhr@lhn.dk Miljø- og naturrådgiver hos: LHN, Industriparken 1, 6360 Tinglev CVR-nr. 16342718 (Kompetent ekspert, der har udarbejdet miljøkonsekvensrapporten)
Ansøgning indsendt	3. februar 2021 (version 1)

Forord/Læsevejledning

Denne rapport er en miljøkonsekvensrapport/ansøgning om miljøgodkendelse efter § 16a. Rapporten beskriver de miljømæssige konsekvenser ved det ansøgte projekt på Lundmarkvej 5, 6372 Bylderup-Bov.

Rapporten er en miljøkonsekvensrapport og behandler de potentielle væsentlige miljøpåvirkninger ved ejendommens produktion og den ansøgte ændring i dyreholdet. Rapporten indeholder en beskrivelse af husdyrbruget og det ansøgte samt under hvert afsnit en vurdering af de væsentlige indvirkninger på miljøet. Rapporten danner grundlaget for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse for ejendommen.

Miljøkonsekvensrapporten dækker alle oplysningskrav efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen¹ og er opbygget ud fra Miljøstyrelsens forslag til en skabelon. De angivne parenteser med bogstaver og tal henviser til oplysningskravene jf. bilag 1 i bekendtgørelsen.

Til miljøkonsekvensrapport er der indsendt bilag med oversigtskort over ejendommen, en oversigt over produktionsarealer samt ejendommens beredskabsplan. Endvidere genereres der en pdf af ansøgningskema 224024.

---

¹ Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug BEK nr. 718 af 08/07/2019

Indhold

Datablad (A1, A2, A3, A4, A5, E3)	2
1 Indledning.....	7
2 Ikke teknisk resumé (F9).....	7
3 Husdyrbruget og det ansøgte.....	9
3.1 Indretning og drift af anlægget (B1, B5, E1a, Fa1, F1b)	9
3.1.1 Stald- og opbevaring.....	9
3.1.2 Dyrehold	11
3.1.3 Produktionsarealer.....	11
3.1.4 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning.....	14
3.1.5 Drift af anlægget.....	16
3.2 Bygningmæssige ændringer og anlægsarbejde (B2, E1a, E1c, F1b)	16
3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre landbrug (A5, B3, E1c)	16
3.4 Husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed samt generelle afstandskrav (B4, C1c, F1a)	17
3.4.1 Generelle afstandskrav (B4)	19
3.4.2 Bygningmæssige ændringer i forhold til landskab (B2, E1a, F1a, F2).....	22
3.4.3 Bilag IV arter (B5, E1c).....	23
3.5 Ammoniakemission og -deposition (B5, B4, E1b, E1c).....	24
3.5.1 Miljøteknologier og indsatte virkemidler (F5g).....	24
3.5.2 Naturpunkter (B5, E1b)	24
3.6 Lugtemission (B6, B4, E1b, E1c, F4).....	28
3.6.1 Kumulation til naboer (B6, E1b, F5e)	30
3.7 Øvrige emissioner og gener (B7, E1b, E1c, F2, F3, F4, F5c).....	30
3.7.1 Støj (B7, E1b, F1d, F5c).....	30
3.7.2 Støv (B7, E1b, F1d, F5c)	32
3.7.3 Lys (B7, E1b, F1d, F5c)	32
3.7.4 Emission af forurenende stoffer (F5C)	32
3.7.5 Skadedyr (B7)	33
3.7.6 Transporter (B7)	33
3.8 Reststoffer, affald og naturressourcer (B8, E1b, E1c, B7, F1c, F1d, F5b, F5f).....	35
3.8.1 Døde dyr (B8, F1c).....	35
3.8.2 Affald (B8, F1c)	35
3.8.3 Olie- og kemikalier (B7, B8, F1c).....	37
3.8.4 Råvare (B7, F1c).....	38

3.8.5	Energiforbrug (B8, F1c).....	39
3.8.6	Vandforbrug (B8, F1d).....	39
3.8.7	Spildevand og restvand (B7, F1d).....	41
3.8.8	Samlet konklusion på afsnit 3.8 Reststoffer, affald og naturessourcer (F5b, F5c)	41
3.9	Forurenings- og gene begrænsende tiltag – Større ulykker og katastrofer (B7, E1c, F8)	42
3.10	BAT-ammoniakemission (B9, C2, E1c).....	43
3.11	Indvirkning på klimaet og projektets sårbarhed overfor klimaændringer, faren for sundhed, kulturarv og miljø samt kumulation (F5f, F5d, F5e).....	44
3.12	Forslag til egenkontrol (B7)	45
3.13	Grænseoverskridende virkninger (B10, E1c).....	45
3.14	Påvirkning af jordarealer og jordbund (E1c)	45
3.15	Andet om befolkningen og menneskers sundhed (E1c)	46
3.16	Alternative løsninger og referencescenarie (E1d, F2, F3)	46
3.17	Samspillet mellem faktorer jf. § 4 stk. 6 nr. 5	46
3.18	Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker mv. (F8)	46
3.19	Oplysninger om konsulenten (E3)	47
3.20	Metode (F6).....	47
3.21	Referenceliste (F10)	47
4	Oplysninger om IE-husdyrbruget (C).....	48
4.1	Ophør af IE-husdyrbruget (C1)	48
4.2	BAT: Råvarer, energi, vand og management (C2)	48
4.2.1	BAT-Råvarer (C2)	48
4.2.2	BAT-Energi (C2).....	48
4.2.3	BAT-Vand (C2)	48
4.2.4	Management (C2).....	48
4.3	Alternativer teknologi, teknik og foranstaltninger (C3)	50
5	Konklusion (F5a).....	50
6	Bilag.....	51
6.1	Situationsplan.....	51
6.1.1	Situationsplan med placering af døde dyr.....	51
6.2	Afløbsplan.....	51
6.3	Tegning over A. Toklimastald	51
6.4	Tegning over B. Farestald	51
6.5	Tegning over C. Løbe/drægtighedsstald	51

6.6	Fuldmagt.....	51
6.7	Beredskabsplan	51

1 Indledning

Denne miljøkonsekvensrapport/ansøgning om miljøgodkendelse beskriver og vurderer en udvidelse på ejendommen Lundmarkvej 5, 6372 Bylderup-Bov. Ejendommen er ejet af Hermann Thomsen, Lundmarkvej 5, 6372 Bylderup-Bov.

Ansøgningen om miljøgodkendelse indsendes for at få godkendt de eksisterende produktionsarealer til fri produktion efter de nye regler.

Godkendelsen anses nødvendig for ejendommens drift, idet det er nødvendigt at optimere ejendommens indtjening, for at kunne overleve i branchen. Fri produktion på staldenes produktionsarealer vil gøre det nemmere at udnytte staldanlæggene optimalt.

Beskyttelsesniveauerne for ammoniak til kategori 1,2 og 3 naturen samt BAT og lugt til nærmeste nabo, samlet bebyggelse og byzone er overholdt. Der sker ikke nogen forøgelse af lugt fra ejendommen, da udvidelsen foregår i eksisterende staldanlæg.

Denne rapport er opdelt i seks kapitler, der ses i indholdsfortegnelsen.

2 Ikke teknisk resumé (F9)

Der søges om miljøtilladelse efter § 16a i Lov om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug for ejendommen Lundmarkvej 5, 6372 Bylderup-Bov, da ammoniakemissionen fra ejendommen er over 3500 kg NH₃-N/år.

Husdyrbruget på Lundmarkvej 5, 6372 Bylderup-Bov har en miljøgodkendelse fra august 2012. Her blev der godkendt en årlig produktion på 750 årssøer, 24.000 smågrise (7,2-30 kg) og 1000 slagtesvin (30-120 kg) svarende til 328,7 DE på daværende tidspunkt.

Der blev ligeledes meddelt miljøgodkendelse til opførelse af følgende:

- En løbe- og drægtighedsstald på ca. 1.250 m²,
- En poltestald på ca. 500 m²,
- En farestald på ca. 1.642 m²,
- En klimastald på ca. 1.840 m², med biologisk luftrensning
- En gyllebeholder med fast overdækning på 4.000 m³
- Et separationsanlæg

Miljøgodkendelsen omfattede endvidere de eksisterende stalde og gødningsopbevaringsanlæg samt øvrige faste konstruktioner med følgende ændringer:

- Den eksisterende kostald benyttes fremadrettet som lade
- Fast overdækning på eksisterende gyllebeholder beliggende nord for anlægget

I 2015 i forbindelse med staldenes opførelse blev der givet tilladelse til følgende ændringer i tillæg nr. 1 til miljøgodkendelsen:

Produktionen i søer, smågrise og slagtesvin ændres ikke i forbindelse med ansøgningen,

dog ændres vægt af smågrise og polte, hvilket betyder, at antallet af dyreenheder reduceres fra 316,35 DE til 314,4 DE.

Ansøgningen vedrører endvidere følgende ændringer:

- Der anvendes ikke længere reduceret proteinindhold i foderet til søer og slagtesvin
- Der anvendes ikke længere reduceret fosforindhold i foderet til smågrise og slagtesvin
- Der anvendes ændrede værdier af fosforindholdet i foderet til søer
- Løbe-/kontrolafdeling til 250 søer etableres med individuel opstaldning, delvis
- spaltegulv (tidligere løsgående, delvis spaltegulv)
- Der etableres gyllekøling i alle stalde
- Der undlades at etablere biologisk lugtrensning i smågrisestalden
- Der undlades at etablere gylleseparering

Når et husdyrbrug har mere end 2000 stipladser til slagtesvin eller mere end 750 stipladser til søer, er det et IE-brug, hvilket vil sige, at det er omfattet af EU's direktiv om industrielle emissioner. Da husdyrbruget har mere end 750 pladser til søer er det således et IE-brug.

Ansøger ønsker at udnytte pladsen i de eksisterende rammer optimalt og ønsker derfor en godkendelse efter de nye regler således, at der opnås en fleksibilitet på ejendommen hvorved det bliver muligt at køre nogle flere grise gennem anlægget samt mulighed for tilpasse afgangsvægten efter efterspørgslen.

Ansøgningen er indsendt med skemanummer: 224024.

Produktionsarealet i den eksisterende **A. Toklimastald** er hhv. et areal på ca. 1410 m² hvor der søges til *"Smågrise; Toklimastad, delvis spaltegulv."* og et areal på ca. 210 m² hvor der søges til *"Slagtesvin og Smågrise; 25-49 % fast gulv"*.

Produktionsarealet i den eksisterende **B. Farestald** er et areal på hhv. ca. 990 m², hvor der søges til *"Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv"* og et areal på ca. 70 m² hvor der søges til *"Smågrise; Toklimastad, delvis spaltegulv"*.

Produktionsarealet i den eksisterende **C. Løbe/drægtighedsstald** er et areal på hhv. 95 m² som bruges til sygeareal og der søges derfor til *"Alle svin; 25-49 % fast gulv"*, et areal på ca. 370 m² til *"Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv"*, et areal på ca. 1135 m³ til *"Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv"*, og et areal til slagtesvin på ca. 80 m² hvor der søges til *"Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv"*.

Ejendommen overholder alle afstandskrav i § 6 og § 8 i husdyrloven. Udvidelsen foregår i eksisterende bygninger og det vurderes derfor, at udvidelsen ikke vil være til gene for de omkring liggende ejendommen samt naturen i området.

Beregningerne viser, at hverken natur beskyttet efter danske nationale regler eller efter EU regler, vil modtage mere ammoniak end de grænser, der er sat herfor i lovgivningen.

Ejendommen overholder også alle krav ift. implementering af de bedste teknikker i staldanlæg, håndtering af gylle, affald, skadedyrsbekæmpelse mm.

Lugtberegningen viser, at der ikke vil ske nogen forøgelse af lugten fra ejendommen, da der ikke sker nogen udvidelse af produktionsarealet. Jf. beregningen, som fremgår af figur 8 er lugtgenekriteriet overholdt til nærmeste nabo, samlet bebyggelse og nærmeste byzone.

Det er desuden ansøgers samlede vurdering, at det ansøgte projekt:

- Overholder alle beskyttelsesniveauer for ammoniak og lugt.
- Anvendelse af de bedste teknikker
- Ikke påvirker Natura 2000 væsentligt
- Ikke vil have indflydelse på planter eller dyr omfattet af bilag IV, artsfredning eller rødlistet
- Ikke vil have væsentlig virkning på de landskabelige værdier.
- Ikke vil have væsentlig indflydelse på klima
- Ikke vil påvirke menneskers sundhed.

3 Husdyrbruget og det ansøgte

I dette kapitel beskrives og vurderes husdyrbrugets indretning og drift, husdyrbrugets beliggenhed i forhold til omgivelserne, samt husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne med hensyn til ammoniak, lugt, støj, rystelser, støv, lys, skadedyr, transport, affald og forbrug af ressourcer.

3.1 Indretning og drift af anlægget (B1, B5, E1a, Fa1, F1b)

Husdyrbruget drives som et konventionelt landbrug og består af et sohold og én smågriseproduktion.

3.1.1 Stald- og opbevaring

Placering af det eksisterende staldanlæg, opbevaringsanlæg og øvrige bygninger fremgår af situationsplanen i Bilag 6.1 og figur 1 og den tilhørende tabel 1.

Bygningerne er som udgangspunkt opført med grå elementer eller grå stålplader og to bygninger fremgår med hhv. grønne stålplader og gule mursten. Tagene er enten af grå stålplader eller af eternit. Bygningernes højde ligger mellem 5 og 11 meter og med taghældninger på mellem 20- 30 grader. Den højeste bygning er stuehuset med ca. 11 m og den laveste er G. Halmlade med ca. 5 m. Derudover er der to gyllebeholdere med en højde over jorden på ca. 1,7 meter samt en gyllebeholder der er placeret i marken nord for ejendommen.

Figur 1: Husdyrbrugets stalde og opbevaringsanlæg. Kort fra husdyrgodkendelse.dk.

Tabel 1: Oversigt over bygninger og opbevaringsanlæg:

Bygnings nr.	Bygning	Opførelses år	Dimensioner	Højde	Diverse
A.	Toklimastald	2015	2034 m3 jf. BBR	Ca. 9,0 m	Grå søstenselementer og gråt tag Smågrise og polte
B.	Farestald	2015	2412 m2 jf. BBR	Ca. 9,0 m	Grå søstenselementer og gråt tag Søer og smågrise
C-1.	Løbe/drægtighedsstald	2015	2537 m2 jf. C-1. + C-2. BBR	Ca. 9,0 m	Grå søstenselementer

					og gråt tag Søer, polte og sygestier
C-2.	Foderlade, omklædning mv.	2015	2537 m2 jf. C-1. + C-2. BBR	Ca. 9,0 m	Grå søstenselementer med gråt tag Foderlade, omklædning mv.
D	Gyllebeholder (3870 m3)	2015	3000 m2	Elementer ca. 3 meter over jord.	Grå elementer + grå overdækning
E	Gyllebeholder (875 m3)	1988	875 m2	Elementer ca. 2 meter over jord.	Grå elementer
F.	Gyllebeholder (1065 m3)	1888	1065m2	Elementer ca. 3 meter over jord.	Grå elementer + grå overdækning
G.	Stuehus	1975	195 200 m2 jf. BBR	Ca. 7,5 m	Røde mursten og gråt tag
H.	Lade – tidligere kostald	1973	537 m2 jf. BBR	Ca. 5 m	Røde mursten og gråt tag
I.	Lade + værksted	1989	377 m2 jf. BBR	Ca.7 m	Røde mursten og stål og sort tag med lysplader
J.	Udhæng	?	Ca. 192 m2 jf. indtegnning i husdyrgodkendels e.dk	Ca. 3,5-7 m	Rød stål og gråt stål tag
K.	Lade	2010	917 m2 jf. BBR	Ca. 9 m	2/3 Rød og 1/3 grå stål og gråt tag med lysplader
L.	Ny lade	2020	Ca. 920 m2	Ca. 9 m2	2/3 Rød og 1/3 grå stål og gråt tag med lysplader

3.1.2 Dyrehold

Ejendommen er i 2015 blevet meddelt tillæg nr. 1 til godkendelse fra 2012 og den lovlige produktion er opgjort til 750 årssøer, 500 polte (32-107 kg), 500 slagtesvin (32-120 kg) og 24.000 smågrise (7,1-32 kg).

Den forventede fremtidige produktion er på 760 årssøer, ca.1000 slagtesvin (inkl. polte) (31-120 kg) og ca. 25.000 smågrise (7,2-30 kg).

3.1.3 Produktionsarealer

Det følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at der skal foretages beregninger for før og efter situationen for husdyrbruget. Der skal desuden foretages beregninger for husdyrproduktionen for 8 år siden. Derfor skal 8 årsdriften og nudriften fastsættes.

Produktionsarealerne for søer, slagtesvin og smågrise er opgjort på baggrund af udleverede staldtegninger se bilag 6.3 til bilag 6.5.

Nudrift og 8-års drift

Nudriften og 8-års driften tager udgangspunkt i miljøgodkendelsen fra 2012. Staldsystemer og placeringen af dyr stemmer ikke 100 % overens med miljøgodkendelsen fra 2012, da man på dette tidspunkt ikke har kendt den endelige indretning af staldanlæggene. Det er dog ansøgers vurdering, at staldanlæggene og driften ligger indenfor miljøgodkendelsen hvilket også bekræftes af løbende tilsyn på ejendommen. I nudrift og 8-årsdrift er der taget udgangspunkt i de faktiske forhold på ejendommen og produktionsarealerne tager udgangspunkt i de udleverede staldtegninger. En opgørelse af produktionsarealer ud fra tegningerne ses nedenfor:

A. Toklimastald

Smågrise - Staldsystem: Smågrise. Toklimastald, delvist spaltegulv

Produktionsareal:	8 sektioner med 20 stier a 2,2 m x 4,0 m	= 1408 m ²
	Der rundes op til	= 1410 m²

Polte og slagtesvin - Staldsystem: Slagtesvin og Smågrise; 25-49 % fast gulv

Produktionsareal:	2 sektioner med 8,5 stier a 2,44 m x 5,0 m	= 207,4 m ²
	Der rundes op til	= 210 m²

B. Farestald

Farestald - Staldsystem: Søer, diegivende, Kassestier, delvis spaltegulv

Produktionsareal:	5 sektioner a 240 m ²	= 1200 m ²
	-gange i sektioner 10 stk. a 1,15 m x 18,7 m	= 215,05 m ²
		= 984,95 m ²
	Der rundes op til	= 990 m²

Babystalde - Staldsystem: Smågrise. Toklimastald, delvist spaltegulv

Produktionsareal:	3 stk. babystalde a 23 m ²	= 69 m ²
	Der rundes op til	= 70 m²

C. Løbe/drægtighedsstald

Enkeltbokse - Staldsystem: Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv

Produktionsareal:	3 sektioner a 74 bokse (enkelt) x 0,65 m x 2,532 m ²	= 365,37 m ²
-------------------	---	-------------------------

Der rundes op til = **370 m²**

Poltepladser - Staldsystem: Slagtesvin (polte); 25-49 % fast gulv

Produktionsareal: 6 bokse a 4,0 m x 3,30 m = 79,2 m²

Der rundes op til = **80 m²**

Syge- og aflastningsbokse – Alle svin; 25-49 % fast gulv

Produktionsareal: 10 bokse a 2,4 m x 3,85 m = 92,4 m²

Der rundes op til = **95 m²**

Bokse til løsgående søer - Staldsystem: Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv

Produktionsareal: 35 bokse a 5,2 m x 6,0 m + 1 boks a 6,0 m x 6,7 m = 1132,2 m²

Der rundes op til = **1135 m²**

Nudriften og 8-års driften og fremgår af Tabel 2.

Tabel 2: Stalde, dyre- og gulvtype og produktionsarealer på Lundmarkvej 5, 6372 Bylderup-Bov i nudrift og 8-års drift. Tabel: Husdyrgodkendelse.dk

Nudrift						
A. Toklimastald	2030	Mekanisk ventilation	3 m	(#375029) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv (#375027) Flexgruppe: Slagtesvin og Smågrise; 25-49 % fast gulv	0 0	1410 210
B. Farestald	1468	Mekanisk ventilation	3 m	(#375033) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv (#375031) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0 0	990 70
C. Løbe/drægtighedsstald	2160	Mekanisk ventilation	3 m	(#375041) Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv (#375039) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv (#375037) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv (#375035) Flexgruppe: Alle svin; 25-49 % fast gulv	0 0 0 0	80 1135 370 95
Sum						4360
8 års drift						
A. Toklimastald	2030	Mekanisk ventilation	3 m	(#375030) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv (#375028) Flexgruppe: Slagtesvin og Smågrise; 25-49 % fast gulv	0 0	1410 210
B. Farestald	1468	Mekanisk ventilation	3 m	(#375034) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv (#375032) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0 0	990 70
C. Løbe/drægtighedsstald	2160	Mekanisk ventilation	3 m	(#375042) Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv (#375040) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv (#375038) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv (#375036) Flexgruppe: Alle svin; 25-49 % fast gulv	0 0 0 0	80 1135 370 95
Sum						4360

Ansøgt drift

Der ændres ikke på produktionsarealerne i staldanlæggene.

Produktionsarealer fremgår af Tabel 3.

Tabel 3: Stalde, dyre- og gulvtype og produktionsarealer på Lundmarkvej 5, 6372 Bylderup-Bov i ansøgt drift. Tabel: Husdyrgodkendelse.dk

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
A. Toklimastald	2030	Mekanisk ventilation	3 m	(#374284) Flexgruppe: Slagtesvin og Smågrise; 25-49 % fast gulv (#373672) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0 0	210 1410
B. Farestald	1468	Mekanisk ventilation	3 m	(#374283) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv (#370774) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0 0	70 990
C. Løbe/drægtighedsstald	2160	Mekanisk ventilation	3 m	(#374357) Flexgruppe: Alle svin; 25-49 % fast gulv (#374328) Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv (#373674) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv (#373673) Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	0 0 0 0	95 370 1135 80
Sum						4360

3.1.4 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Husdyrbrugets opbevaringsanlæg fremgår af Tabel 4

Den producerede gylle opbevares i 3 gyllebeholdere på hhv. 3870 m³, 1065 m³ og 875 m³.

Gyllebeholderen på 1065 m³ er placeret i marken nord øst for ejendommen. De to største har fast overdækning (vilkår) og den mindste overdækkes med naturligt flydelag. Der føres logbog over

flydelagene. Derudover er der kapacitet til ca. 1000 m³ i gyllekanaler. Dvs. der er en samlet opbevaringskapacitet på 6810 m³.

Tabel 4: Opbevaringsanlæg på Lundmarkvej 5 i ansøgt drift, nudrift og 8 årsdrift. Tabel: Husdyrgodkendelse.dk

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
D. Gyllebeholder (3870 m ³)	Flydende	Teltoverdækning			915
E. Gyllebeholder (875 m ³)	Flydende				283
F. Gyllebeholder (1065 m ³)	Flydende	Teltoverdækning			250
Nudrift					
D. Gyllebeholder (3870 m ³)	Flydende	Teltoverdækning			915
E. Gyllebeholder (875 m ³)	Flydende				283
F. Gyllebeholder (1065 m ³)	Flydende	Teltoverdækning			250
8 års drift					
D. Gyllebeholder (3870 m ³)	Flydende	Teltoverdækning			915
E. Gyllebeholder (875 m ³)	Flydende				283
F. Gyllebeholder (1065 m ³)	Flydende	Teltoverdækning			250

Der pumpes gylle fra staldanlæggene 2-3 gang ugentligt a ca. 30 min og dette foregår altid under overvågning.

Afbryderen er placeret i et skab ved gyllepumpen. Der er timer på pumpen. Det er muligt at aflåse skabet så ansøger kan sikre sig imod utilsigtet start af uvedkommende personer (hærværk).

For at sikre, at der ikke sker forurening ved spild i forbindelse med pumpning af gylle fra gyllebeholdere til gyllevognen foregår påfyldning på befæstet plads med afløb til gyllebeholderen eller med læssekran. Pumper og maskiner vil altid være under opsyn, når de er i brug. Pumpeudstyr er forsynet med en anordning, der aktiveres efter et bestemt tidspunkt/kvantum for fortsat pumpeaktivitet, så spild undgås.

Pumpning af gylle overvåges altid. Selve udbringningen af gyllen foretages af maskinstation og der anvendes en 25 m³ gyllevogn med læssekran.

Jf. Au normtal 2020, så producere én løsgående so på delvist spaltegulv og i farestald ligeledes på delvis spaltegulv 4,70 t gødning pr. år, et slagtesvin (31-113 kg) på delvis spaltegulv 25-49 % 0,55 t gødning pr. år og én smågris (6,6-31 kg) 0,134 t på delvis spaltegulv.

Med en forventet fremtidig produktion på 760 årssøer, ca.1000 slagtesvin (31-120 kg) og ca. 25.000 smågrise (7,2-30 kg) vil den samlede produktion af gylle være ca. 7472 t.

Med en samlet opbevaringskapacitet på 6.810 m³ (tre gyllebeholdere og under spalter) er der opbevaringskapacitet til ca. 10,9 måneder og kravet om opbevaringskapacitet til minimum 9 måneder er derfor overholdt. Reelt er opbevaringskapaciteten større, da der ikke er taget højde for at to af beholderen er overdækkede.

Der produceres ikke fast gødning på ejendommen.

3.1.5 Drift af anlægget

Hermann Thomsen står for den daglige ledelse for svineproduktionen på ejendommen. Der er ansat tre mand i stalden og Hermann står selv for størstedelen af markdriften i samarbejde med sin far og sønner. Maskinstation bruges ved udkørsel af gylle. Der praktiseres generelt godt landmandsskab på bedriften, hvor dyrene tilses løbende og omgivelserne løbende renholdes.

Driften af anlægget er beskrevet i de følgende afsnit i denne rapport, men derudover kan der nævnes at der er følgende faste procedurer på husdyrbruget:

- Driftsleder står for daglig drift.
- Bedriftens ansatte uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.
- Medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger.
- I bedriftens årsrapport registreres forbrug af energi, indkøbt foder, pesticider og handelsgødning.
- Energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.
- Affald håndteres i henhold til gældende regler og bortskaffes så vidt muligt til kommunens genbrugsstation.
- Pumpning/udslusning af gylle fra staldanlæg foregår én gang ugentlig og under overvågning
- Der er etableret returløb på læsepumpe (ved læsning af gylle), som medfører at der sker returløb til gylletank ved overløb.
- Der udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskaber på bedriften, hvor såvel forbrug af handelsgødning som husdyrgødning kan dokumenteres.
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.
- Staldene kontrolleres dagligt og der udføres små reparationer med det samme eller tilkaldes service, hvis der er behov for det.
- Der er lavet beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet.
- Eventuelle gener fra husdyrbruget i form af transport, støv, støj, lys, skadedyr og spildevand vurderes at være uændrede siden seneste godkendelse.

3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde (B2, E1a, E1c, F1b)

Ansøger ønsker at udnytte pladsen i de eksisterende rammer optimalt og ønsker derfor en godkendelse efter de nye regler således, at der opnås en fleksibilitet på ejendommen hvorved det bliver muligt at køre nogle flere grise gennem anlægget samt mulighed for at tilpasse afgangsvægten efter efterspørgslen. Der sker ingen bygningsmæssige ændringer.

3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre landbrug (A5, B3, E1c)

Der er ikke produktionsmæssig sammenhæng med andre ejendomme.

3.4 Husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed samt generelle afstandskrav (B4, C1c, F1a)

Planforhold, landskab og naturarv

Afstandene er enten målt fra nærmeste stald/gyllebeholder eller fra det samlede staldanlæg som beregnet i www.husdyrgodkendelse.dk.

Ejendommen ligger i landzone i det åbne land udenfor lokal- eller kommuneplanlagte områder. Ejendommen ligger højt i landskabet, som er præget af marker, der er opdelt af mange levende hegn. Højdekurven svinger fra 18-24, så området som helhed må beskrives som relativt fladt.

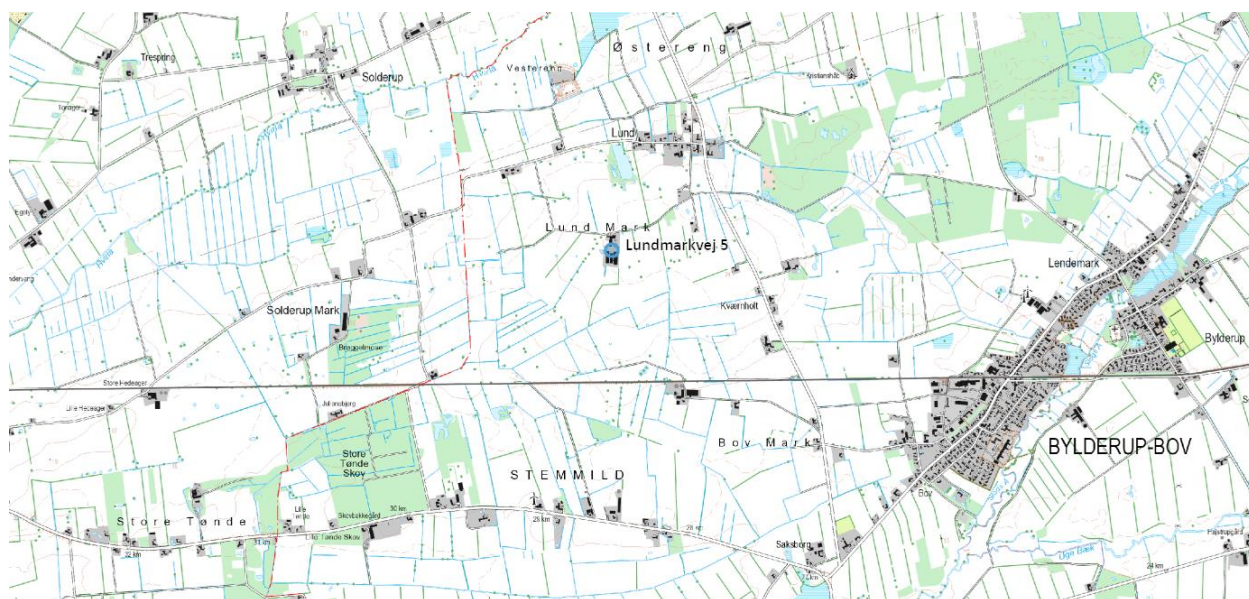
Nærmeste landsby er Lund, som ligger ca. 650 m (N) fra ejendommen.

Afstanden til nærmeste enkeltliggende boliger fra Lundmarkvej 5 ca. 560 meter til Lundmarkvej 3 og 4. Afstanden til nærmeste samlede bebyggelse er Lundvej 11 i Lund og nærmeste byzone er beliggende i Bylderup-Bov ca. 2300 m SV for ejendommen.

Både syd vest og nord øst for ejendommen er der skovområder.

I kommuneplanen 2019-2031 er området udlagt som et almindeligt drikkevandsområde, et område med større sammenhængende landskaber og et værdifuldt geologisk område.

Jf. miljøgodkendelsen fra 2012 så ligger ejendommen indenfor udpegningen uforstyrrede landskaber (lig værdifulde landskaber i dag), hvor erhvervmæssigt nødvendigt byggeri skal opføres i tilknytning til den eksisterende bebyggelse. Dette har dog ikke betydning for denne ansøgning, da udvidelsen foregår i eksisterende bygninger.

Figur 2: Kort fra arealinфо.dk

Bygningerne er som udgangspunkt opført med grå elementer eller grå stålplader og to bygninger fremgår med røde mursten. Tagene er enten af grå stålplader eller af eternit. Bygningernes højde ligger mellem 5 og 9 meter og med taghældninger på mellem 20- 30 grader. De højeste bygning er staldanlæggene med ca. 9 m og den laveste er H. Lade- tidligere kostald ca. 5 m. Derudover er der to gyllebeholdere med en højde over jorden på ca. 3 meter samt tankoverdækning på ca. 5 m i alt ca. 8 meter.

Ejendommens staldanlæg ligger minimum ca. 45 m fra Lundmarkvej og stuehuset ligger ca. 10 m fra Lundmarkvej. Der er beplantning på alle sider af ejendommen mod nord spredt, men mod syd, øst og vest tætte læhegn og ejendommen fremstår derfor ikke særlig synligt i landskabet. Der er tre indkørsler til ejendommen fra Lundmarkvej. Den vestligste bruges hovedsagligt til privaten den østligste hovedsagligt til produktionen.

Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde ligger ca. 2,7 km syd for ejendommen. Området er Natura 2000 område nr. 89 Vadehavet herunder habitatområde nr. 90 Vidå med tilløb, Rudbøl Sø og Magisterkog.

Det nærmeste marine internationale naturbeskyttelsesområde ligger ca. 23 km sydvest for ejendommen. Området er Natura 2000 område 89 Vadehavet herunder habitatområde nr. 78 Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde og fuglebeskyttelsesområde nr. 60 Vidåen, Tøndermarsken og Saltvandssøen.

I området ligger der et par mindre ejendomme uden husdyrproduktion og der er generelt godt naboskab. Ansøger anser godt landmandskab for en del af et godt forhold til naboer og omkringboende i byen. Der vises hensyn og der tilstræbes at transporter med dyr, foder og husdyrgødning ikke foretages på helligdage.

I nedenstående figur 3 ses placeringer af fortidsminder og beskyttede sten- og jorddiger i området omkring ejendommen. Der ses ingen fortidsminder og beskyttede sten- og jorddiger i umiddelbar nærhed af ejendommen

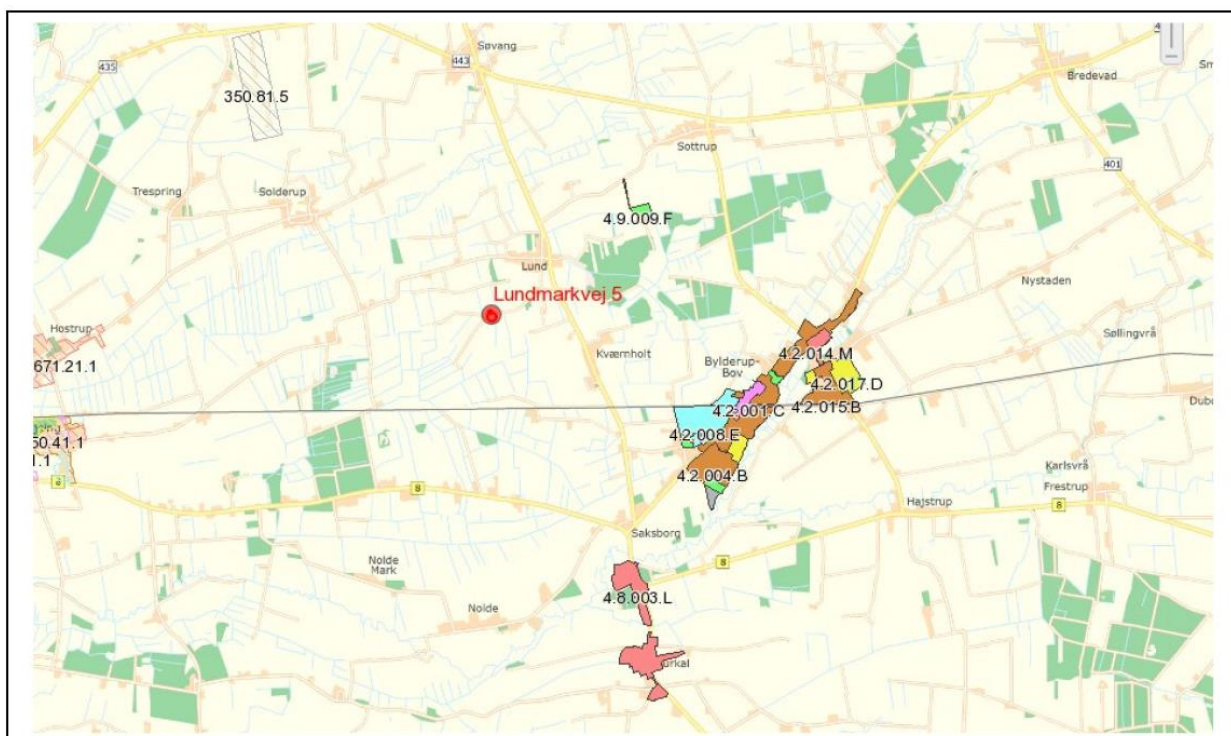
Figur 3: Placering af fredede (rød) og ikke-fredede (blå) fortidsminder i nærheden af husdyrbruget på Buskmosevej 39. Kilde: <http://www.kulturarv.dk/fundogfortidsminder/Kort/>

3.4.1 Generelle afstandskrav (B4)

Husdyrbruget er beliggende i det åbne land (landzone) udenfor lokal- eller kommuneplanlagte områder. Ejendommen ligger ca. 650 m syd for landsbyen Lund og ca. 2,3 km nord øst for Bylderup-Bov, som er byzone i Aabenraa Kommune.

Afstanden til nærmeste enkeltliggende boliger fra Lundmarkvej 5 er ca. 560 meter til Lundmarkvej 3 og 4. Afstanden til nærmeste samlede bebyggelse er ca. 750 fra ejendom og ca. 115 m (Lundvej 7) i Lund og nærmeste byzone er beliggende i Bylderup-Bov ca. 2300 m SV for ejendommen.

Figur 4: Kort fra Miljøgodkendelsen fra 2012

Tabel 5: Afstandskrav til kommune-, lokalplaner og nabobeboelse § 6 i husdyrloven:

Afstand til	Afstandskrav	Afstand	Nærmeste anlæg
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens fremtidige byzone	50 m	Ca. 2,3 km	Erhvervsområde i Bylderup Bov
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens fremtidige sommerhusområde	50 m	>2 km	
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål	50 m	Ca. 2,3 km	Lokalplanområde 3.04.a Området er udlagt som erhverv og industri
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til offentlige formål med henblik	50 m	>2 km	Kristianshåb Campingplads Lokalplan 4.9.009 F ligger ca. 2 km fra

på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.			Lundmarkvej 5 og ca. 1,4 km fra F. Gyllebeholder (1065 m ³). Regional cykelrute RC 12 går igennem Lund ca. 700 m fra anlægget og ca. 190 m fra F. Gyllebeholder (1065 m ³)
Nabobeboelse med landbrugspligt	50 m	Ca. 560 m og ca. 165 m	Lundmarkvej 3 fra hhv. ejendom og F. Gyllebeholder (1065 m ³)
Nabobeboelse uden landbrugspligt	50 m	Ca. 560 m og ca. 425 m	Lundmarkvej 4 fra hhv. ejendom og F. Gyllebeholder (1065 m ³)

Tabel 6: Generelle afstandskrav - § 8 i husdyrloven:

Afstandskrav til	Afstandskrav	Afstand	Nærmeste anlæg
Ikke almene vandforsyningsanlæg	25 m	Ca. 235 m markvandsboring Ca. 2 m eksisterende drikkevandsboring	Ca. 235 m fra A. Toklimastald boring med DGU nr. 167.358 (Findes jf. ansøger ikke i virkeligheden). Derudover har ansøger egen drikkevandsboring som ligger lige syd for L. Lade + værksted.
Almene vandforsyningsanlæg	50 m	Ca. 2,6 km	Nord for Bylderup-Bov
Vandløb (herunder dræn) og søer	15 m	> 15 m, ca. 1000 m og ca. 22 m	Alle marker ved ejendommen er systemdrænet i 1930'erne og 1940'erne Der er mere end 15 m til markerne til fra staldanlæggene. Nærmeste § 3 beskyttede vandløb løber ca. 1000 m nord for ejendommen (tilløb til Hvirlå). Nærmeste § 3-sø ligger ca. 20 m vest for ejendommen.

Offentlig vej og privat fællesvej	15 m	Ca. 10 m og 45 m	Fra hhv. G. stuehus og E. Gyllebeholder (875 m ³)
Levnedsmiddelvirksomhed	25 m	Ca. 3 km	Nærmeste ligger i Bylderup-Bov
Beboelse på samme ejendom	15 m	Ca. 45 m	Fra stuehus til eksisterende gyllebeholder (E.)
Naboskel	30 m	Ca. 10,5 m	Til skel mod øst. Kommunen meldte dispensation ved godkendelse fra 2012

3.4.2 Bygningsmæssige ændringer i forhold til landskab (B2, E1a, F1a, F2)

Husdyrbruget er beliggende i det åbne land (landzone) udenfor lokal- eller kommuneplanlagte områder ca. 2,3 km nord øst for Bylderup-Bov. Ejendommen ligger højt i et forholdsvist fladt terræn i et område med landbrugsmarker, skov og en del læhegn. Området er præget af mindre landbrugsejendomme og spredt bebyggelse og området fremstår åbent, da hverken skov eller by ligger helt tæt på.

Ejendommene er placeret mellem to store vandløbssystemer mod nord Hvirlå og mod syd Grønå. De nærmeste §3 beskyttede vandløb som løber i de store vandløbssystemer ligger hhv. ca. 1000 m nord for ejendommen og ca. 800 m syd for ejendommen. Den nærmeste §3-beskyttede sø ligger ca. 20 m vest for ejendommen (er godkendt som regnvandsbassin).

Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde ligger ca. 2,7 km syd for ejendommen. Området er Natura 2000 område nr. 89 Vadehavet herunder habitatområde nr. 90 Vidå med tilløb, Rudbøl Sø og Magisterkog.

Det nærmeste marine internationale naturbeskyttelsesområde ligger ca. 23 km sydvest for ejendommen. Området er Natura 2000 område 89 Vadehavet herunder habitatområde nr. 78 Vadehavet med Ribe Å, Tved Å og Varde Å vest for Varde og fuglebeskyttelsesområde nr. 60 Vidåen, Tøndermarsken og Saltvandssøen.

Nærmeste Kategori 1 natur: er hhv. habitatnatur i Draved skov ca. 6.700 m nord vest for ejendommen og et overdrev placeret nord for Rens Hedegård Plantage ca. 6.800 m syd for ejendommen.

Nærmeste kategori 2 natur: er et overdrev ca. 5.000 m nord øst for ejendommen.

Nærmeste kategori 3 natur: er en mose ca. 1000 m nord øst for ejendommen og tilgroet lysåben skov ca. 550 m nord for ejendommen.

Vurdering

Der sker ingen bygningsændringer, da udvidelsen vil foregå i eksisterende bygninger på eksisterende produktionsareal.

Da udvidelsen sker i de eksisterende bygninger, er der ikke vurderet på alternative placeringer. Og Jf. tidligere afsnit, så er ejendommen ikke beliggende indenfor bygge- og beskyttelseslinjer ift. § 6 i husdyrloven og produktionsanlæggene overholder også afstandskravene i § 8 i husdyrloven.

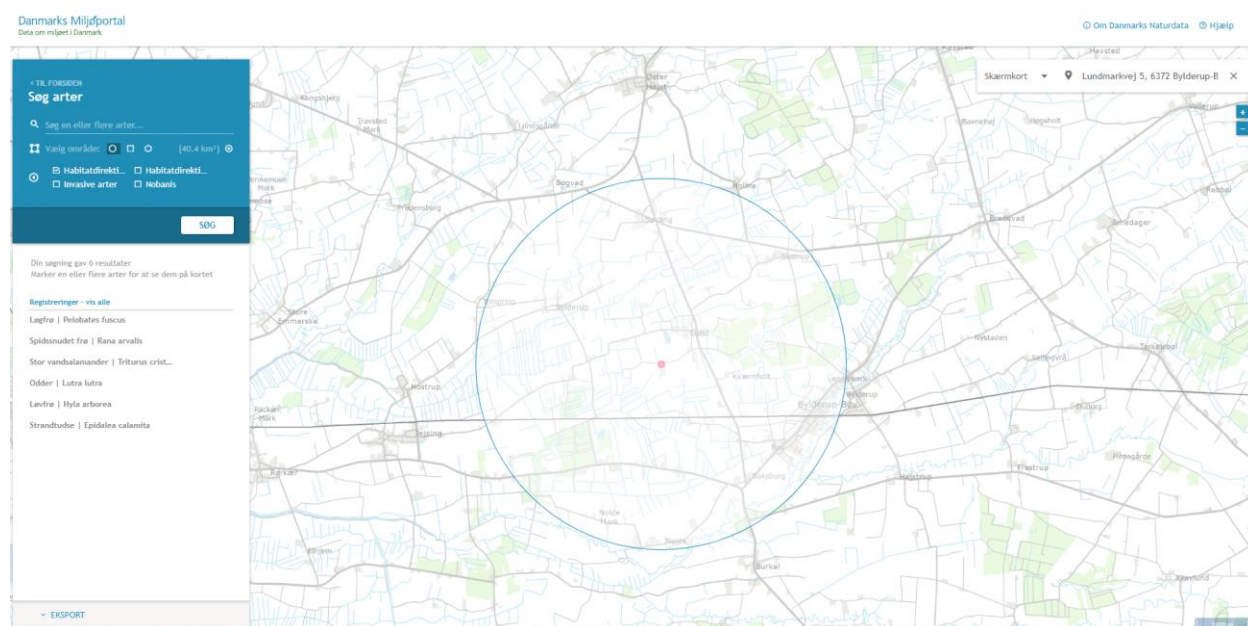
Det vurderes derfor, at placeringen af staldanlæggene forsat ikke vil give gener i forhold til landskabet og naboer.

3.4.3 Bilag IV arter (B5, E1c)

Bilag IV arter er arter, der fremgår af bilag IV i EU's habitatdirektiv. De beskrives som strengt beskyttede arter. Det betyder, at arternes yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges.

Aabenraa Kommune har i miljøgodkendelsen fra 2012 samt i andre miljøgodkendelser fra landbrug i nærheden lavet en vurdering af forekomsten af bilag IV arter i området. Heraf fremgår det, at Kommunen har registreret flere paddearter omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistor i nærheden, så det vurderes at nogle arter med meget stor sandsynlighed forekommer i området.

Der er indhentet data af bilag IV arter fra Miljøportalen (jf. figur 5).

Figur 5: Registrering af Bilag IV-arter i området fra Danmarks miljøportal. Kort: <http://naturdata.miljoportal.dk>

Jf. ovenstående figur 5 fremgår det, at der er registreret Løgrø, Spidssnudet frø, Stor vandsalamander, Odder, Løvfrø og Strandtudse i nærheden af ejendommen.

På baggrund af kommunens tidligere vurdering, vurderes det forsat, at produktionen på ejendommen ikke vil have negativ indflydelse på ovennævnte arter, da der ikke ændres på vandhuller, fortidsminder, sten- og jorddiger eller andre potentielle levesteder for padder eller krybdyr. Der fjernes ikke gamle bygninger og der fældes ikke store træer, der kunne være levested for flagermus. Der sker med andre ord ikke fysiske ændringer i forbindelse med projektet, der kan være til skade for bilag IV-arter eller andre fredede eller rødlistede arter.

Det vurderes derfor, at det ansøgte projekt ikke vil forringe eller beskadige yngle- og rasteområder for arter opført på habitatdirektivets bilag IV eller andre beskyttede arter.

3.5 Ammoniakemission og -deposition (B5, B4, E1b, E1c)

Ud fra oplysningerne om størrelsen af produktionsarealerne, dyre- og gulvtype i ansøgt drift, nudrift og inden for de sidste 8 år samt oplysninger om miljøteknologier beregnes husdyrbrugets ammoniakemission i de tre drifter.

Tabel 7: Ammoniakemission fra staldafsnit, opbevaringslagre og total fra husdyrbruget. Tabel: Husdyrgodkendelse.dk

Samlet ammoniakemission fra husdyrbruget (stald og lager) ? i

Drifttype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	3582,1	346,1	3928,2
Nudrift	3582,1	346,1	3928,2
8 års-drift	3582,1	346,1	3928,2

3.5.1 Miljøteknologier og indsatte virkemidler (F5g)

Da der ikke ændres på indretning og drift af staldanlæg ændres der således heller ikke på de indsatte teknologier i staldafsnittene. Oprindeligt blev godkendelsen fra 2012 meddelt med et luftrensingsanlæg, men i tillægget fra 2015 ændres denne teknologi til gyllekøling, da der ønskedes en bæredygtig energikilde på ejendommen, der samtidig ville reducere ammoniakemissionen væsentligt.

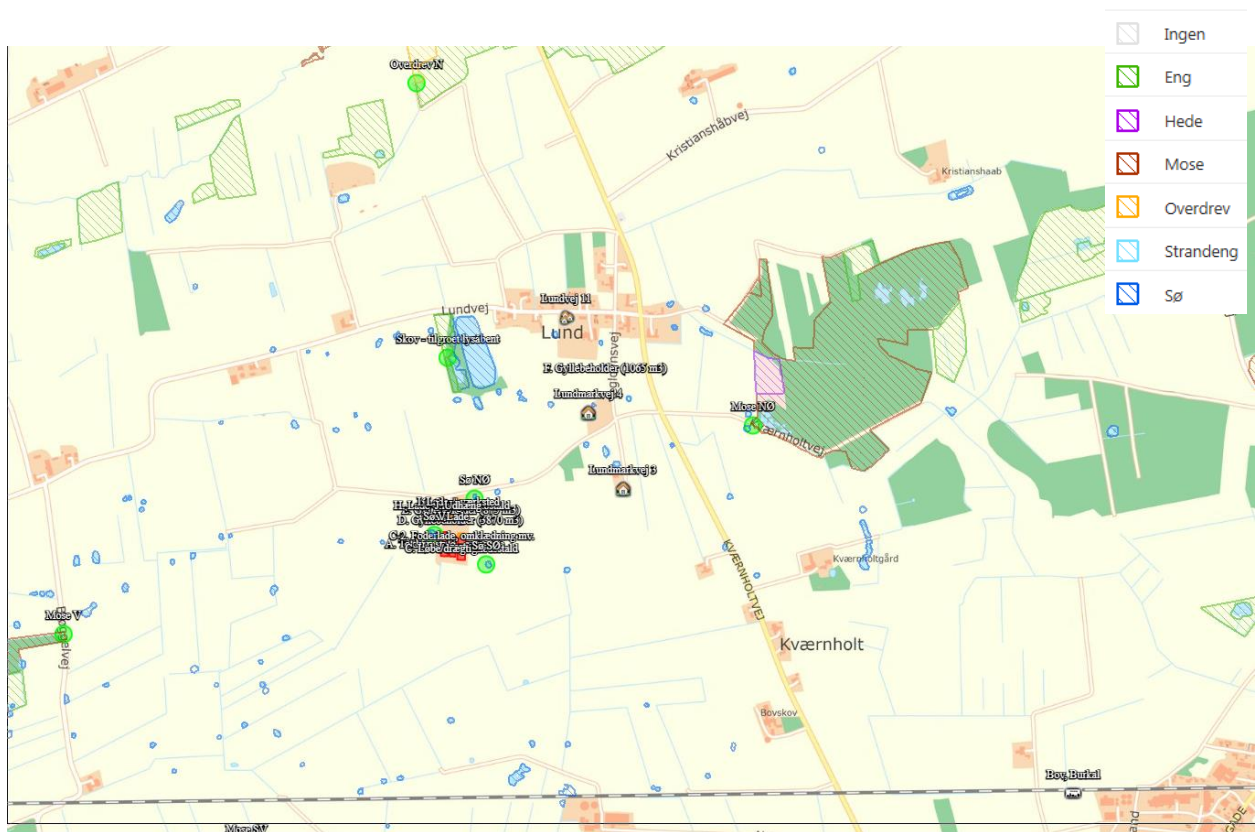
Da det er nogle forholdsvis nye staldanlæg, er disse etableret på baggrund af BAT på det pågældende tidspunkt og gulvene er valgt herudfra. Desuden skulle det generelle ammoniakreduktionskrav overholdes og der skulle derfor installeres en teknologi. I første omgang faldt valget på et biologisk luftrensingsanlæg der i samspil med en overdækning af den ny gyllebeholder kunne overholde kravet. Det biologiske luftrensingsanlæg blev dog udskiftet efterfølgende jf. ovenstående.

3.5.2 Naturpunkter (B5, E1b)

Husdyrbrugets ammoniakemission må ikke give anledning til væsentlige påvirkninger af naturområder, der er beskyttet af europæisk lovgivning (Natura2000 områder) eller efter dansk lovgivning, eller som kan være leve- eller ynglelokaliteter for særligt beskyttede dyrearter (bilag IV arter).

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen klarificer naturen i kategori 1, 2 og 3 natur og fastsætter beskyttelsesniveauer som fremgår af dennes § 26-29

Naturområderne i nærheden af husdyrbruget fremgår af figur 6 og beregningerne af ammoniak til disse fremgår af Tabel 8. Husdyrbruget overholder kravene til ammoniakdeposition til naturområderne i nærheden. Dette beskrives nedenfor:

Figur 6: Husdyrbrugets placering i forhold til naturområder hvortil der er foretaget beregninger. Kort: Husdyrgodkendelse.dk

Tabel 8: Ammoniakdeposition (kg N/ha/år) ved naturområder i nærheden af husdyrbruget. Af tabellen fremgår både total deposition og merdeposition til nudriften og 8-års driften. Tabel: Husdyrgodkendelse.dk

Samlet resultat af ammoniakberegninger ? i

Samlet emission: **3928,2** (kg NH₃-N/år)

Meremission (8 års-drift): **0,0** (kg NH₃-N/år)

Meremission (nudrift): **0,0** (kg NH₃-N/år)

Oversigt af naturpunkter ? i

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):	
					8-års drift	Nudrift:		
Sø NØ	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	4,9	▼
Sø SØ	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	8,1	▼
Sø V	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	18,5	▼
Skov - tilgroet lysåbent	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,4	▼
Mose SV	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0	▼
Overdrev N	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,1	▼
Mose V	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,1	▼
Mose NØ	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,3	▼
Overdrev NØ	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0	▼
Habitatnatur Draved skov	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0	▼
Overdrev N for Rens Hedegård Plantage	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0	▼

Ved kategori 1 natur, skal der foretages en vurdering i forhold til kumulationsmodellen jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 26. Til hjælp kan kortlaget "kumulation" i husdyrgodkendelse.dk's kort anvendes.

Kategori 1 natur

Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde ligger ca. 2,7 km syd for ejendommen. Området er Natura 2000 område nr. 89 Vadehavet herunder habitatområde nr. 90 Vidå med tilløb, Rudbøl Sø og Magisterkog.

Nærmeste Kategori 1 natur: er hhv. habitatnatur i Draved skov ca. 6.700 m nord vest for ejendommen og et overdrev placeret nord for Rens Hedegård Plantage ca. 6.800 m syd for ejendommen. Beregningen viser en mer- og totaldepositionen på hhv. 0,0 kg N/ha/år og 0,0 kg N/ha/år.

Kategori 2 natur

Nærmeste kategori er et overdrev ca. 5.000 m nord øst for ejendommen. Beregningen viser, en totaldepositionen af ammoniak til punktet på 0,0 kg N/ha/år, og kravet på 1 kg N/ha/år er dermed overholdt.

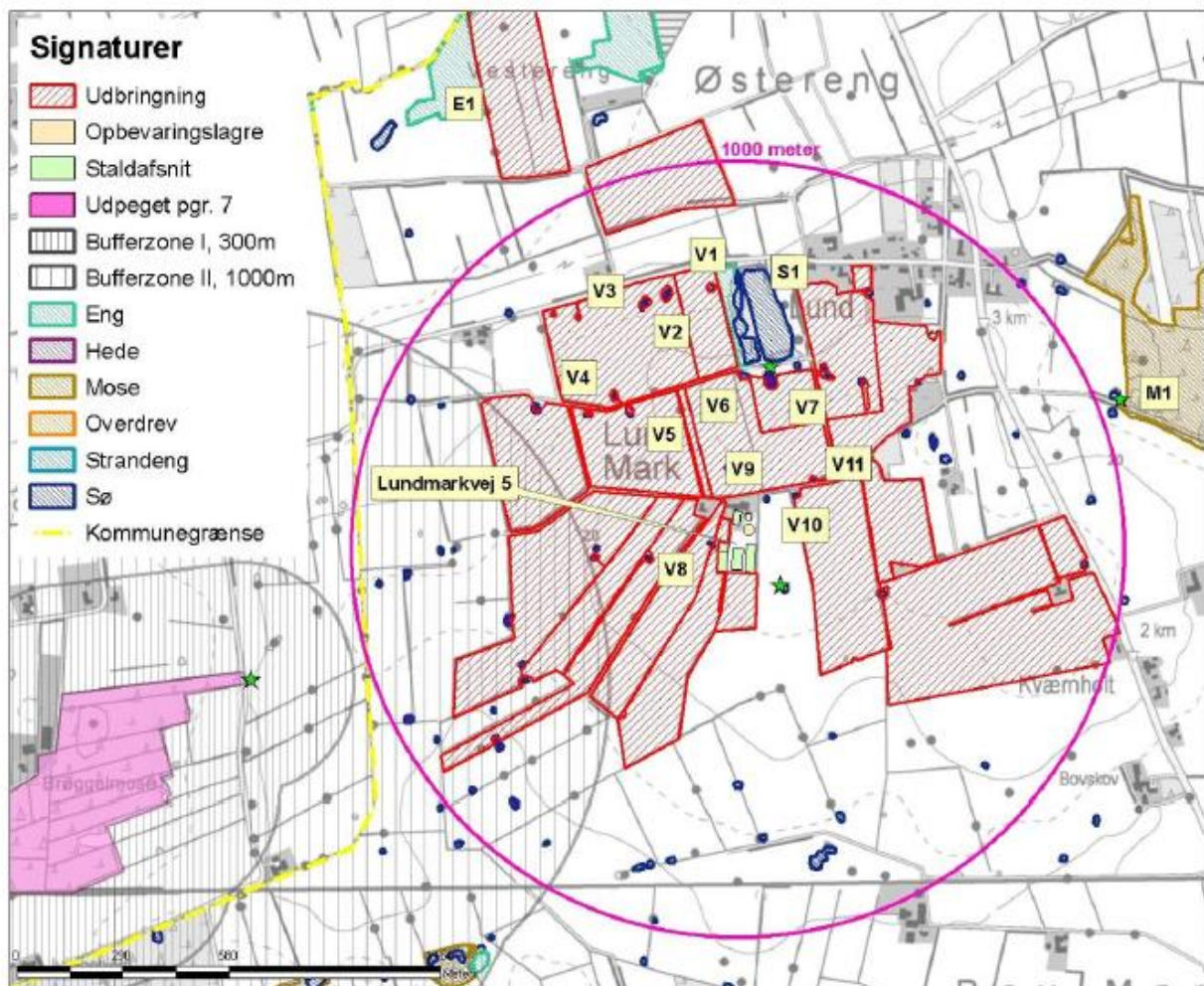
Kategori 3 natur

Det nærmeste kategori 3 naturområde er hhv. en mose ca. 1000 m nord øst for ejendommen og en tilgroet lysåben skov ca.550 m nord for ejendommen. Beregningerne viser en merdepositionen på 0,0 kg N/ha/år og en totaldeposition på mellem 0,0-0,2 kg N/ha/år og kravet om en max merdeposition på 1,0 kg N/ha/år er dermed overholdt.

Andet beskyttet natur

Der ligger flere naturlokaliteter beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 inden for 1.000 meter fra ejendommens anlæg. Disse er alle blevet behandlet i miljøgodkendelsen fra 2012. På nedenstående kort (figur 7) ses placeringen af beskyttet natur nær ejendommen samt hvilke arealer der er blevet besigtiget (V1-V11, M1).

Kun undtagelsesvist og ved meget store husdyrbrug vil det være nødvendigt at stille vilkår for beskyttelse af naturlokaliteter beliggende længere væk end 1.000 meter fra anlægget, hvilket ikke vurderes at være nødvendigt i nærværende sag. Baggrundsbelastningen med luftbårent kvælstof ligger mellem 22-23 kg N/ha/år i området omkring ejendommen jf. miljøgodkendelsen fra 2012.

Figur 7: Kort Miljøgodkendelsen fra 2012. Kortet viser placeringen af beskyttet natur samt hvilket naturarealer der er beskyttet i 2012 (V1-V11, M1).

For gennemgang af de enkelte områder henvises der til miljøgodkendelsen fra 2012.

Der er allerede lavet en beregning til mosen under kategori 3 natur og denne vurderes, at være det følsomste natur indenfor de 1000 m. For at kunne vurdere på ammoniakemissionen til søerne er der lavet én beregning til den nærmeste sø som ligger ca. 22 syd for ejendommen. Der er en meredeposition på 0,0 kg N/ha/år. Da én sø som naturtype ikke vurderes som særligt næringsfølsom, og da ammoniakdepositionen fra bedriften ved nærmeste §3 sø ikke overstiger beskyttelsesniveauet for kategori 3 naturområder, som vurderes at være mere næringsfølsomme end vandhuller og enge, så vurderes det fortsat, at vandhullerne indenfor 1.000 meter af bedriften ikke påvirkes i negativ retning af ammoniakdepositionen.

Ud fra ovenstående beregninger vurderes det, at den ansøgte udvidelse ikke vil have væsentligt indvirkning på den omkringliggende natur, da alle beregninger viser, at de overholder de beskyttelsesgrænser der er sat i gældende lovgivning.

3.6 Lugtemission (B6, B4, E1b, E1c, F4)

Lugtemission forekommer fra produktionen i staldanlæggene og ved håndtering samt udbringning af husdyrgødning. Selve staldanlægget forventes ikke at give anledning til væsentlige lugtgener ud over, hvad der er normalt for denne type af animalsk produktion.

Rengøring i og omkring ejendommen foretages jævnligt for at undgå uhygiejniske forhold og for at nedsætte risikoen for tilhold af eventuelle skadedyr, samt for at mindske risikoen for lugtgener for omkringboende.

Ved udbringning af husdyrgødning vises der så vidt muligt hensyn til omkringboende ved at tage højde for vindretning, tætbeboede områder mm.

I A. Toklimastalden er der etableret et kombi-diffus luftindtag, her kombineres luftindtaget via væg eller loftventiler. Luftindtaget gennem ventiler vil løse problemet med for lave lufthastigheder i perioder med stort ventilationsbehov. Om sommeren vil et sådant anlæg fungere som et almindeligt undertryksanlæg med ekstra luftindtag gennem loftfladen. Om vinteren er ventilerne lukkede, og anlægget fungerer som et undertryksanlæg med diffust luftindtag.

Med frekvens regulering kan der spares meget energi. Der spares energi, når ventilatorerne er reguleret ned i omdrejninger.

I B. Farestald er der et undertryksanlæg med diffust luftindtag fra hele eller dele af loftsfladen gennem mineralulden. Derved er der et konstant luftindtag, hvilket medfører, at undertrykket er den eneste reguleringsmulighed. Udeluften tilføres gennem små huller eller porrer, hvilket giver en meget lav startlufthastighed og dermed en minimal risiko for træk. Stalden er forberedt til et kombi-diffus system.

I løbeafdelingen i C. Løbe/drægtighedsstald er der lige som i Toklimastalden etableret med et kombi-diffus luftindtag hvor luftindtaget kombineres via væg eller loftventiler. I drægtighedsområdet er der kun etableret loftventiler.

Vægventilen er beregnet til regulering af indsugningsluft i alle staldtyper med undertryksanlæg. Formålet er, at få den friske luft blandet med staldluften uden at skabe trækgener for dyrene, derfor er placeringen af friskluftindtaget det vigtigste ved installation af et godt ventilationsanlæg.

Samtidigt skal luftfordelingen være optimal over hele stalden med lavest mulig energiforbrug.

I Husdyrgodkendelse.dk er der beregnet hvilke afstande, der som minimum skal være fra staldene til forskellige beboelsestyper. Af figur 8 fremgår den aktuelle afstand (ukorrigerede geneafstand) fra ejendommens lugtcentrum til nærmeste nabo uden landbrugspligt, samlet bebyggelse og byzone samt geneafstanden til samme områder. Den ukorrigerede geneafstand er geneafstanden, hvor alle staldanlæg er medtaget ved beregningerne, uanset om de senere bliver screenet bort som følge af afstand eller korrigeret for vindretning.

Lugtens udbredelse i nærområdet afhænger bl.a. af størrelsen af produktionsarealet, typer af husdyr og geografisk placering. Disse faktorer indgår i lugtberegningen. Lugtgeneafstandene er beregnet ved fuld besætning i staldene.

Som det fremgår af figur 8 er lugtgenekriteriet overholdt til nærmeste nabo, samlet bebyggelse og nærmeste byzone. Nærmeste nabo uden landbrugspligt er Lundmarkvej 4, der er dog også lavet en beregning til Lundmarkvej 3. Nærmeste samlede bebyggelse er i Lund og nærmeste byzone er i Bylderup-Bov.

Ansøgning (224024) | Nabopåvirkning ?

For at der kan beregnes om lugt fra anlægget, skal nabobebyggelser og byzone angives på kortet. På "Listevisning" vises en oversigt over de nabobebyggelser der er angivet, og på "Resultater" findes resultaterne af de lugtberegninger der er foretaget på ansøgningen.

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
Lundmarkvej 3	0	FMK	190,7	190,7	633,1	Ja
Lundmarkvej 4	0	FMK	190,7	190,7	668,5	Ja
Kristianshåbvej 5	0	NY	450,5	450,5	2128,4	Ja
Lundvej 7	0	NY	450,5	450,5	875,7	Ja
Bov, Burkal	0	NY	621,9	621,9	2344,7	Ja

Konsekvenszone: 872 m

Figur 8: Samlet resultat af lugtberegningen. Tabel fra husdyrgodkendelse.dk

Vurdering

Lovens minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser inden for samlet bebyggelse, byzone samt enkelt bolig er overholdt til områdetyperne byzone og samlet bebyggelse, idet den korrigerede

geneafstand er kortere end afstanden mellem staldanlæg og hhv. nærmeste nabo uden landbrugspligt, byzone og samlet bebyggelse.

Ifølge kommunens oplysninger har der ikke tidligere været lugtklager over ejendommens drift.

Det vurderes derfor, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for naboerne og at det er sikret, at risikoen for væsentlige lugtgener er begrænset og ikke ud over, hvad der kan forventes af en husdyrproduktion af den i projektet angivne størrelse.

3.6.1 Kumulation til naboer (B6, E1b, F5e)

Der er ikke fundet kumulation med øvrige husdyrbrug

3.7 Øvrige emissioner og gener (B7, E1b, E1c, F2, F3, F4, F5c)

Ud over lugt og ammoniakemission kan der fra et husdyrbrug være gener fra støj, støv, fluer/skadedyr, lys, transporter. Desuden kan energiforbruget til produktionen påvirke klimaet.

3.7.1 Støj (B7, E1b, F1d, F5c)

Støj vil primært forekomme i forbindelse med aflæsning af foder, levering af polte, afhentning af smågrise og slagtesvin samt ved den daglige drift af ventilationsanlægget samt ved foderanlæg inkl. kompressor og gyllepumpe. Alle støjklager er i aktivitet i en begrænset periode og der forventes ikke at ske mærkbare ændringer i støjniveauet fra ejendommen efter udvidelsen. Det vurderes, på grund af afstand til nærmeste nabo, at støjklagerne ikke giver anledning til evt. gener.

Den daglige drift af ventilationsanlæg kan give anledning til støj. Disse gener minimeres ved optimering og renholdelse af ventilationsanlægget. Derudover er ventilation i staldene frekvenstyret. Disse er temperaturstyret og kører kun ved behov og giver minimal støj udenfor ejendommen.

Det oplyses, at staldanlæg er isolerede, hvilket har støjdæmpende effekt på niveauet på støjniveau og aktiviteter i staldene.

Der anvendes færdigblandet foder til fodring af besætningen, i blandeanlægget tilsættes der derfor kun vand.

Der kan forekomme støj fra cyklonfiltret. Støjen kan opstå ved levering af foder.

I forbindelse med vådfodringsanlægget er der etableret en kompressor, som kan afgive støj. Vådfodret fremstilles og udfordres i Farestalden 3 gange mellem ca. 8.15 og 19.30, i Drægtighedsstalden 2 gange mellem ca. 10.00 og 11.00, i Løbeafdelingen 2 gange mellem ca. 7.00 og 16.00 og i Toklimastalden 5-7 gange dagligt mellem kl. 5.30 og 01.00. Vådfoderanlægget er placeret i C-2 Foderlade, omklædning mv. og kan ifølge ansøger ikke høres udenfor bygningen.

Foder leveres ca. hver 10 dag og kan blive leveret hele døgnet. Alt foder tippes og dette tager ca. 1,5 timer.

Der pumpes gylle fra staldanlæg til gyllebeholder 1-2 gange om ugen i ca. 30 min. Gyllepumpning foregår med dykpumpe og vurderes ikke at være støjende. Der flyttes gylle til beholderen i marker 2-3 gange om året. Dette foregår med traktor og vogn.

Derudover der opstå lidt støj ved ind og udlevering af dyr samt ved levering af foder og afhentning af døde dyr. Dette foregår så vidt muligt indenfor normal arbejdstid.

Der vil forekomme maskinstøj i forbindelse med udkørsel af husdyrgødning, ved markdriften og ligeledes ved transporter til og fra ejendommen.

Husdyrgødningen udbringes i planternes vækstsæson, hovedsageligt i perioden fra 15. februar til 15. maj samt en mindre del i august måned.

Da støjen aftager eksponentielt med afstanden til lydkilder, vurderer ansøger, at der ingen problemer er med at overholde Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser.

Støj foranlediget af markdriften er ikke medtaget i redegørelsen, idet denne ikke er påvirket af den ansøgte udvidelse.

Virksomhedens bidrag til trafikstøjen i området vurderes af ansøger at være begrænset i forhold til den samlede trafikbelastning og ændres ikke væsentlig som følge af ansøgningen.

Det forventes heller ikke at være et problem med fx vibrationer og lavfrekvente lyde fra ejendommen.

Tabel 9: Støjklilder

Støjkilde	Placering	Driftstid
Ventilationsafkast	På alle stalde	Hele døgnet
Fodringstider	Alle staldene	5.30 (første fodring) – 01.00 (sidste fodring). Ikke uafbrudt i perioden.
Foderanlæg	I foderlade	Jf. ovenfor
Udkørsel af husdyrgødning	Staldene/gyllebeholderne	februar-maj og august primært 6.00-18.00 og så vidt muligt ikke weekend
Lastbiler m.v.	Ved stalde og fodersiloer	5.00-18.00
Markvanding	-	-
Kompressor + vinkelsliber	Værksted og foderlade	6.00-18.00
Afhentning af grise	Ved Toklimastalden	5.00-18.00 på hverdage

I Miljøstyrelsens vejledning nr. 6/1984 (Måling af ekstern støj fra virksomheder), er der angivet grænserne for tilladelig støjbelastning, målt i skel ved nærmeste nabobeboelse. Der er ikke foretaget støjberegninger, da det vurderes, at der ikke er særlige støjklilder ud over hvad der kan forventes på en landbrugsejendom og det forventes at projektet vil kunne overholde støjkravene.

Det vurderes, at støj fra ejendommen ikke forventes at blive et problem for de omkringboende som følge af afstanden til naboer samt projektets udformning. Støj, vibrationer og lavfrekvent støj vurderes at være af et omfang, der ikke vil kunne genere de omkringboende. De støjende aktiviteter der foregår tættest på nærmeste nabo, foregår indendørs.

3.7.2 Støv (B7, E1b, F1d, F5c)

Der vil kunne forekomme støv fra bl.a. håndtering af halm, korn og foder samt ved intern transport. Det er dog begrænset hvad der er af støvkilder på ejendommen. Alt foderhåndtering foregår indendørs og er således ikke til gene uden for ejendommens matrikel.

Der anvendes både færdigfoder og hjemmeblandet foder på ejendommen (ca. halv/halv), som ved tippes af i K. Lade. Inden udfodring tilsættes foderet vand således, at udfodring sker som vådfodring.

For at minimere støvgenerne fra grise, foder og transportere, vaskes alle staldsektioner efter hvert hold, og udleveringsramper efter hver levering. I staldene reduceres støvgener ved at der er etableret overbrusningsanlæg i staldene hvilket også sikre god dyrevelfærd, da grisene har mulighed for afkøling i varme perioder. Ligeledes er der installeret vådfodringsanlæg og filterposer på fodersiloerne hvilket også er med til at reducere støvemissionen.

På grund af ejendommens placering vil støv derfor ikke være til gene for naboer m.v. I forbindelse med udkørsel af gylle, vil veje blive rengjort for evt. jord mv.

Ud fra ovenstående beskrivelse vurderes det, at produktionen forsat ikke vil give anledning til væsentlige støvgener for omgivelserne.

3.7.3 Lys (B7, E1b, F1d, F5c)

I stalde anvendes en kombination af dagslys og kunstlys. Kunstlys styres via Luxmåler. Lys i staldanlæggene tændes og slukkes automatisk i forbindelse med, at der fodres i alle sektioner. Lysstyrken i staldene er 100 Lux, i løbestalden dog 150 Lux. Lyset er slukket i staldafsnittene i perioden kl. 21 – 06 på nær når der fodres.

Udvendig placeres kun arbejdsbelysning på steder, hvor der foregår læsning/aflæsning. Der er levende hegn på alle siden af det ny anlæg, hvorfor fjernvirkningen betragtes som minimale hos naboer og for trafikken.

Der sker ingen ændringer ift. den nuværende praksis.

3.7.4 Emission af forurenende stoffer (F5C)

Emission af ammoniak og lugt vurderes at være den væsentligste kilde til påvirkning af miljøet fra husdyrbruget. Begge forhold er vurderet og beskrevet i afsnit i afsnit 3.5 og 3.6. Støj, støv og lys er behandlet i afsnit 3.7.1, 3.7.2 og 3.7.3 og herunder beskrives andre emissioner fra ejendommen som ikke tidligere er beskrevet.

Emission af vibrationer fra ejendommen (F5c):

Det forventes fortsat ikke at være et problem med fx vibrationer og lavfrekvente lyde fra ejendommen. Der foretages ikke øvrige støj og vibrationsdæmpende foranstaltninger, ud over de tiltag der er gjort i forbindelse med etableringen af stalden. Som udgangspunkt står støjende og vibrerende indendørs og/i isolerede rum.

Varmeemission (F5c)

Det forventes fortsat heller ikke at være et problem med varmeemission fra ejendommen og alle tiltag ift. at begrænse varmeudslip er taget.

Strålingsemission (F5c)

Det vurderes ikke at være maskiner eller lignende der udsender stråling på ejendommen. Det forventes derfor fortsat ikke at være et problem med stråling fra ejendommen.

3.7.5 Skadedyr (B7)

Der udsættes rovfluer i staldene. Rovfluerne udsættes ca. hver 10. uge. Ved problemer anvendes kemisk fluebekæmpelse.

Rottebekæmpelse sker via Mortalin.

Der tilstræbes derudover god renholdelse i og omkring stalde og der er ingen oplag af foderstoffer udendørs. Spild af foder undgås så vidt muligt og affald fjernes løbende.

God gødningshåndtering og en generel god staldhygiejne med fjernelse af gødnings- og foderrester sikrer, at der kun er minimalt med fluer.

Det vurderes ud fra ovenstående tiltag, at bedriften ikke vil give anledning til væsentlige fluegener eller problemer med skadedyr.

3.7.6 Transporter (B7)

Der er tre indkørsler til ejendommen fra Lundmarkvej. Den vestligste bruges til privaten og de to andre bruges til produktionen. Kun enkelte transportere med gylle sker gennem Lund i forbindelse med transport til arealer nordvest for ejendommen i Tønder Kommune. Transporterne sker typisk i dagtimerne.

Det skønnede antal transportere til og fra ejendommen fremgår af tabel 10.

Det vil hovedsagligt være transportere med gylle der vil stige i forbindelsen med udvidelsen, da der ved foder, transportere med dyr og lignende blot vil blive leveret/afhentet større mængder.

Færdigfoder leveres med lastbil ca. hver 10 dag. Dette forventes ikke ændret ved udvidelsen udover måske lidt mere foder pr. gang.

Størstedelen af transporterne sker indenfor normal arbejdstid (7.00-18.00), mens der i forbindelse med udkørsel af gylle undtagelsesvist kan foregå transportere i aftentimerne og weekend.

Tabel 10: Transportere (antallet er skønnet)

Type transport	Før udvidelsen (antal)	Efter udvidelsen (antal)	Ænderinger +/- (antal)
Gylle med gyllevogn (25 ton pr. læs)	243	300	+57
Gylle til gyllebeholder i	42	42	0

marken med vogn (25 tons)			
Færdigfoder (lastbil)	52	52	0
Ind og udlevering af dyr (lastbil)	52	52	0
Døde dyr	52	52	0
Afhentning af husholdningsaffald (lastbil)	26	26	0
Afhentning af virksomhedsaffald (lastbil + personbil)	52	52	0
Levering af dieselolie (lastbil)	15	15	0
Indkørsel af halm (trankor og vogn)	1	1	
Handelsgødning	20	20	0
I alt	Ca. 555	Ca. 612	+57

Herudover forekommer transport med mindre biler og personbiler, herunder f.eks. dyrlæge.

Færdsel på offentlig vej reguleres af politiet efter færdselslovens regler.

Gyllekørsel sker i højst 2 mdr. om året. Her kan det forekomme, at gyllekørsel sker efter kl. 17:00, men som udgangspunkt kun i hverdage.

Generelt vil antallet af transporter øges med 57 stk., da det er en lille udvidelse i eksisterede bygninger.

Der ligger ikke tæt bebyggede områder i nærheden af transportruten, som fører til og fra ejendommen.

I forbindelse med kørsel på Lundmarkvej ligger der et enkelt hus som er et beboelseshus, Lundmarkvej 4. Huset ligger tilbagetrukket fra Lundmarkvej, hvorfor det vurderes at ejendommen ikke vil blive udsat for støjgener fra trafikken.

For at mindste gener fra transport vil transport hvis muligt primært foregå på hverdage og indenfor normal arbejdstid. Sæsonarbejde kan dog forekomme uden for disse tidspunkter, men vil søges begrænset.

Ud fra ovenstående vurderes det, at trafikken til og fra ejendommen ikke vil have væsentligt betydning for de omkringboende ift. hvordan det er i dag. Således vurderes det at virksomheden også fremover vil overholde gældende retningslinjer.

3.8 Reststoffer, affald og naturressourcer (B8, E1b, E1c, B7, F1c, F1d, F5b, F5f)

Det er begrænset hvor meget affald der genereres på ejendommen. Hovedparten af affaldet er emballage fra indkøbt sækkevarer. Desuden er der en begrænset mængde klinisk risikoaffald i form af brugte kanyler og skalpeller, som opbevares i kanyleboks samt lidt olie-og kemikalieaffald. Art og mængde af affald er beskrevet i nedenstående tabel 11.

Det vurderes derfor, at sortering, opbevaring og bortskaffelse af affald sker miljømæssigt forsvarligt og i overensstemmelse med Aabenraa Kommunes affaldsregulativer.

Det vurderes ligeledes, at affald håndteres og opbevares, så der ikke opstår uhygiejniske forhold eller sker forurening af luft, vand eller jord.

Opbevaring af gylle sker i godkendt gylletank. Gylletanken inspiceres løbende for tæt flydelag og ved tømning for utætheder mv. Gylletanken er ikke beliggende i risikoområde og der udføres løbende 10 års beholderkontrol. Beholderne tømmes med selvsugende gyllevogn og risikoen for spild er derved minimal.

Ved ovenstående forholdsregler mindskes risikoen for en punktforurening som følge af uheld under håndtering af gylle og kemikalier

3.8.1 Døde dyr (B8, F1c)

Døde dyr bortskaffes via DAKA ca. 1 gang om ugen eller efter behov i henhold til gældende regler. Døde dyr placeres væk fra ejendommen ved et læhegn øst for ejendommen og nord for Lundmarkvej. Pladsen indrettes efter bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr. Mindre dyr bliver opbevaret i plastcontainere og større dyr bliver lagt på betonspalter og overdækkes med kadaverkap. DAKA afhente efter behov. Dyr til afhentning tilmeldes pr. telefon. Der afhentes ca. 52 gange om året. Placerings af døde dyr fremgår af bilag 6.1.

3.8.2 Affald (B8, F1c)

Virksomheden har i forbindelse med miljøgodkendelsen fra 2012 oplyst følgende om mængder og typer af affald se tabel 11.

Tabel 11: Oversigt over skønnet mængde affald fra ejendommen. Tabel taget fra miljøgodkendelsen fra 2012, ingen ændringer udover erhvervsaffaldsordning ændret til Henning Sejer.

Affaldstype	Opbevaringssted	Modtageanlæg	Mængder pr. år	EAK-kode
Farligt affald				
Spildolie	Tromle i værksted	Bylderup Maskin-	150 l	13.02.08
		forretning		
Olietromle	Værksted	Bylderup Maskin- forretning	2 stk.	15.01.04
Olie- og brænd- stoffiltre	Værksted	Bylderup Maskin- forretning	3 stk.	16.01.07
Rester af bekæm- pelsesmidler	Kemiskab	Opbruges	1 liter	02.01.05
Spraydåser	Depotrum	Genbrugsplads	100 stk.	16.05.04
Kanyler i særlig beholder	Plastboks	Dyrlæge/apotek	200-400 stk.	18.02.02
Tørbatterier - NiCd	Depotrum	Bylderup Maskin- forretning	1 stk.	20.01.33
Tørbatterier - Kviksølv	Depotrum	Genbrugsplads	Ca. 20 stk.	20.01.33
Lysstofrør og el sparepærer	Kasse	Genbrugsplads	Ca. 20 stk.	20.01.21
Tomme medicin- glas	Depotrum	Genbrugsplads	Ca. 100 stk.	Afhængig af indhold / 15.01.07
Andet affald:				
Tom emballage (papir/pap)	Container ved stald (depot/folkerum)	Hejsel, Ravsted	1 container af 240 m ³	15.01.01
Tom emballage (plast)	Depotrum	Genbrugsplads	Ca. 200 kg	15.01.02
Bigbags af PE- plast	1.500 l container	Hejsel, Ravsted	Ca. 350 kg	15.01.02
Europaller og én- gangspaller af træ	Lade	Retursystem	Ca. 500 kg	15.01.03
Jern og metal	Beholder v/værksted	Skrothandler	Ca. 50 kg	02.01.10
Diverse brændbart	1.500 l container	Hejsel, Ravsted	19.000 l	Afhængig af indhold
Pap og papir	1.500 l container	Hejsel, Ravsted	500 kg	20.01.01
Glas	Lade eller depot	Genbrugsplads		20.01.02
Døde dyr	På plads nord for Lundmarkvej	DAKA efter aftale		01.01.02

Som udgangspunkt benyttes der ikke mere foder end der er behov for og husdyrgødning anvendes til gødsning af marker, andet uundgåeligt affald sorteres med henblik på genanvendelse og kun restfraktioner ender i container med brændbart affald. Siden ovenstående skema blev lavet er der desuden indgået en erhvervsaffaldsordning på 800 m³ container med Henning Sejer. Containeren er

tilmeld 14. dages tømning. Containerne er placeret udenfor I. Lade + værksted mod øst. Ansøger overvejer desuden at anskaffe sig en container til pap og papir.

Affald skal opbevares og bortskaffes efter Aabenraa Kommunes regulativer.

Ved transport af affald skal transportør (ansøger eller andre) sikre, at transporten sker på en sikkerheds- og sundhedsmæssig forsvarlig måde, og at den ikke er til gene eller fare for omgivelserne.

Farligt affald skal anmeldes til Kommunen. Anmeldelsen skal omfatte oplysninger om affaldstype (EAK-kode), samt affaldets mængde, emballering, sammensætning og egenskaber. Ovenstående tabel er ikke en anmeldelse af farligt affald. Desuden skal al farligt affald sorteres i separate beholdere og afleveres til godkendte modtagere, hvilket skal kunne dokumenteres overfor kommunen. Opbevaring og bortskaffelse af affald skal altid ske efter Kommunens regulativer.

Ved transport af affald skal transportør (ansøger eller andre) sikre at transporten sker på en sikkerheds- og sundhedsmæssig forsvarlig måde, og at den ikke er til gene eller fare for omgivelserne.

Det vurderes, at ejendommen overholder Aabenraa Kommunes krav til affaldshåndtering.

3.8.3 Olie- og kemikalier (B7, B8, F1c)

Alle tanke er placeret så påkørsel undgås. De indendørstanke er placeret på fast gulv uden afløb. Der forefindes opsugningsmateriale i form af kattegrus eller lignende på ejendommen.

Tabel 11. Ejendommens olietanke (Placeringen af bedriftens olietanke fremgår af bilag 6.1):

Olietanke	Aktiv/afblændet	Placering	Volumen	Årgang	Tanknr.	G.nr.
Olietankt til fyringsolie	Aktiv	Syd for stuehuset Udendørs	1200 l	2008	23288	505323
Olietank til dieselolie	Aktiv	I maskinhus	2500 l	2001	117435	01-5023

Plantebeskyttelsesmidler blive opbevaret forsvarligt i rum som kan afløses og med fast bund uden afløb.

Ansøger står selv for sprøjtning af afgrøder.

Kemikalier opbevares i aflåst skab i H. Lade – tidligere kostald. Der indkøbes kemikalier efter behov.

Fyldning af marksprøjte sker på befæstet areal, hvorfra der ved overløb sker opsamling til beholder. Marksprøjten er forsynet med rentvandstank og rengøring af sprøjten foregår derfor ved, at der i marken køres rent vand igennem dyserne.

Udvendig rengøring af marksprøjten foregår på befæstet areal.

Påfyldning af vand til marksprøjte sker fra vandtårn. Slangen som er påmonteret vandtårnet er forsynet med kontraventil således, at vand ikke kan løbe tilbage i vandslangen.

Tabel 12: Kemikalier og medicin

Type	Opbevaringssted	Maksimalt oplagret mængde
Pesticider	Aflåst kemikalieskab i H. Lade – tidligere kostald.	10 liter
Vaskemidler (f.eks. vaske-/ rengørings- / desinfektionsmidler)	I C-2. Foderlade, omklædning mv.	Ca. 50 liter
Smøreolie og fedtprodukter	Værksted i I. Lade + værksted	Ca. 150 liter
Handelsgødning	Foderstof. I Lade eller nye maskinhus	Hentes ved foderstof og køres som udgangspunkt direkte ud og ellers opbevares det i I. Lade eller det nye maskinhus
Medicin	C-2 Folkerum/depot i C-2. Foderlade, omklædning mv.	Maks 30 – 40 liter

Hvis der skulle opstå uheld med olie og/eller kemikalier på husdyrbruget, har husdyrbruget udarbejdet en beredskabsplan, hvori der er en instruks ved uheld.

3.8.4 Råvare (B7, F1c)

De væsentligste råvarer i forbindelse med produktionen er foder og vand. Ansøger bestræber sig på, at anvende så få foderenheder og så lavet et råprotein- og fosforindhold som muligt.

Der fodres med vådfoder, der indkøbes tørfoder og tilsættes vand inden udfodring. Alt foder så som korn, tilskudsfoder og mineraler opbevares i fodersiloer i foderladen og blandes dagligt i blandedanlæg. Væskedelen i blandedanlægget udgøres af vand. Foderplanen udarbejdes i samarbejde med konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor svinefodring. Endvidere anvender Hermann Thomsen foderkontrol og der udarbejdes foderplaner efter ureatal.

Der skal anvendes ca. 10.000 ton foder til fodring af besætningen.

Der fodres overordnet med 3 forskellige foderblandinger hvorunder der er flere underblandinger, én til søer (3 underblandinger), én til smågrise (3 underblandinger) og én til slagtesvin (en underblanding) og polte (en underblanding).

Foder transporteres via automatisk fodringsanlæg til udfodring i de enkelte stalde.

Det er ansøgers vurdering, at råvare og hjælpestoffer opbevares efter forskrifterne og dermed på en forsvarlig måde, så der ikke vil være mulighed for, at forurene det omkringliggende miljø.

I henhold til BREF dokumentet er det BAT at sikre effektiv fodring gennem sammensætning af foderet og løbende kontrol, således at det stemmer overens med dyrenes behov, samt at reducere indholdet af råprotein i foderet.

- Den færdigblende foder indeholdende fytase og et fosfor- og råproteinindhold indenfor de vejledende niveauer i BAT-foder (jf. BREF).
- Foderplanen udarbejdes i samarbejde med konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor svinefodring. Herved optimeres fodringen så unødigt forbrug af råvarer undgås.

- Der tilsættes benzoesyre til foderet, for at give svinene en bedre tarmflora og dermed en bedre foderudnyttelse.

Ved efterlevelse af dette vurderes det, at ejendommen lever op til BAT for foder.

Vandforbruget er beskrevet i afsnit 3.8.6

3.8.5 Energiforbrug (B8, F1c)

Elforbruget dækker primært ventilation, belysning, gyllepumper, drift af foderanlæg samt øvrige elektriske maskiner. Ansøger oplyser, at der på ejendommen er et årligt energiforbrug på ca. 360.000 kWh/år. Der bruges ca. 20.000 l dieselolie og ca. 3000 l i fyringsolie til stuehuset. Dette forventes ikke ændret nævneværdigt.

Følgende energibesparende tiltag er indført:

- Der er ingen markvanding på ejendommen.
- I forbindelse med løbende udskiftning af lysstofrør i stalde, vil der blive opsat lavenergi lysstofrør. Alle nye stald er med LED.
- Opsat el-besparende pærer - 100 W i varmelamperne i farestalden i stedet for som foreskrevet 150 W.
- Lyset i staldene er tændt efter behov og styres af foderstyringssystemet.
- Udendørs lys er med bevægelsessensor.
- Vask af stalde foretages med vaskerobot. Inden stierne vaskes sættes stalden i blød ved oversprinkling.
- Al ventilation er styret af et temperaturreguleret styringssystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i staldene og elforbruget.
- Ventilatorerne rengøres jævnligt, for derved at sikre effektiv drift med mindst mulig friktion.
- Derudover anvendes der frekvensstyrede pumper, hvor det er muligt, da disse kun anvender den energi der er behov for, mht. flow.

Energiforbruget ligger på ca. 360.000 kWh og dette forventes ikke at stige. Ifølge normtal fra Håndbog til driftsplanlægning 2015 fra Seges er det forventelige elforbrug på ca. 174 kWh pr. årssø, ca. 10 kWh pr. slagtesvin (30-110 kg) og ca. 2 kWh pr. smågris (7-30 kg), dog med mulighed for store variationer. Med en forventet fremtidig produktion på ca. 760 årssøer, 1000 slagtesvin (31-113 kg) ca. 25.000 smågrise (7-30 kg) giver dette et elforbrug på ca. 192.240 kWh. Hertil skal lægges øvrigt elforbrug i forbindelse med driften af tilhørende bygninger og maskiner samt elforbrug til stuehus mv. Det forventede elforbrug ligger derved lidt over normen.

Selvom elforbruget for ejendommen ligger noget højere end normen, så vurderes ovenstående forbrug af el, diesel og fyringsolie, at være normalt for denne type af husdyrproduktion. Størrelsen på elforbruget kan forklares ved at ansøger selv hjemmeblender sit foder herunder tørre og kværner sit eget korn. Derudover er der et automatisk fodringssystem på ejendommen og gyllekøling.

3.8.6 Vandforbrug (B8, F1d)

Vandforbruget dækker drikkevand inkl. vandspild, vand til overbrusning, vand i foder og vaskevand i stalde. Ansøger oplyser, at der er et årligt forbrug på ca. 11.000 m³ vand.

Ejendommen bliver vandforsynet fra egen boring. Boringen er placeret som anført på bilag 6.1. Boringen er ca. 17 meter dyb. Det forventes at denne boring fortsat kan opretholdes og at den har en optimal leveringsevne.

Det samlede vandforbrug er i miljøgodkendelsen fra 2012 opgjort til ca. 8.318 m³. For søernes vedkommende et vandforbrug på 4.103 m³ vand, hvoraf 3.668 m³ anvendes til drikkevand. 3.656 m³ vand anvendes smågriseisene. Det forventes at ca. 2.816 m³ vand heraf anvendes til drikkevand. Sluttelig anslås det, at det årlige forbrug af vand til slagtesvinene vil udgøre 559 m³.

Vaskevand udgør ca. 760 m³ vand.

Beregningen er baseret på, at der anvendes vaskerobot Endvidere er beregningen baseret på normtal, der er anført i DJF-rapport nr. 36. Husdyrbrug, Danmarks Jordbrugs-Forskning, 2001.

Det anslås, at det nuværende og fremtidige forbrug af vaskevand til vask af maskiner udgør ca. 20 m³.

Af hensyn til dyrevelfærd er der installeret overbrusningsanlæg for på den måde at sikre, at grise har mulighed for afkøling i varme perioder. God drift og styring af overbrusning af gødearealer medvirker til at kontrollere dyrenes gødeadfærd og dermed medvirke til at sikre, at husdyrgødningen hurtigt føres fra stald til lager. Herved mindskes både lugtgener og ammoniaktab, og muligheden for udklækning af fluelarver reduceres. Endvidere har overbrusningsanlægget en positiv effekt på mængden af støv i stalden. Overbrusning sker automatisk. Det er temperaturstyret.

Ifølge normtal fra Håndbog til driftsplanlægning 2015 fra Seges er det forventelige vandforbrug ca. 6.200 liter vand pr. årssø, ca. 560 l pr. slagtesvin (30-110 kg) og ca. 143 l pr. smågris (7-30 kg), dog med mulighed for store variationer. Med en forventet fremtidig produktion på ca. 760 årssøer, 1000 slagtesvin (31-113 kg) ca. 25.000 smågrise (7-30 kg) giver dette et vandforbrug på ca. 8.847.000 l (ca. 8857 m³). Det forventede vandforbrug ligger umiddelbart lidt over normen. Ansøger har dog oplyst, at der desuden anvendes vand til beboelse og til vask af maskiner fra denne boring, og at det er vanskeligt at angive, hvor meget der bruges hvert sted. Så det kommer til at passe med de ca. 11.000 m³ i alt.

Der er ikke udarbejdet planer for vedligehold og reparationer, men ved daglig inspektion vil der blive undersøgt for eventuelle lækager i forbindelse med drikkevandssystemet med efterfølgende igangsætning af reparation.

Når staldanlæggene rengøres foregår det på følgende måde:

Staldene sættes i blød i koldt vand i et døgn. Herefter sæbes stalden ind og vaskes, hvorefter der sker en desinficering af stalden.

Klimastaldene rengøres efter denne procedure ca. hver 8 uge, hvor der sættes et nyt hold i stalden og ca. hver 12. uge for slagtesvinene i forbindelse med levering til slagteriet.

Følgende vandbesparende tiltag er indført:

- Der foretages optimeret styring af overbrusningsanlæg
- Der vaskes med vaskerobot eller højtryksrensere

- Stalden sættes i blød inden vask
- Vand udgør væskedelen i vådfoderet
- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt. Ved at efterse installationerne jævnligt, er der dannet basis for, at der opretholdes et konstant tryk i forsyningsenheden og der undgås spild eller lækager
- Der er opsat drikkenipler/vandventiler i stedet for vandkopper og drikkekar.
- Vandforbruget registreres i driftsregnskabet
- Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.

Både iblødsætning og vask med højtryksrensere er vandbesparende og BAT ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF), der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion.

Ud fra ovenstående forventes vandforbruget fortsat ikke at have nogen skadelig virkning på overfladevandet i nærheden af ejendommen. De generelle regler sørger desuden for at minimere risikoen for forurening af vandressourcerne i nærheden. I afsnit 3.9 Forurenings- og gene begrænsende tiltag er særlige forhold for ejendommen beskrevet.

3.8.7 Spildevand og restvand (B7, F1d)

Afløbsforholdene på ejendommen ændres ikke ved denne ansøgning.

Vand fra vask af stalde, udleveringsrum etc. ledes til gyllebeholder. Vask af maskiner foregår på betonplads placeret mellem H. Lade-tidligere kostald og E. Gyllebeholder (875 m³). Vaske- og overfladevand ledes til gylletankens forbeholder.

I forbindelse med den daglige drift af ejendommen opstår der ikke processpildevand som kræver særskilt udledningstilladelse.

Sanitært spildevand:

Der er indrettet toilet og brusefaciliteter i driftsbygningen C-2. Foderlade og omklædning mv.. Afløb herfra vil er tilsluttet en opsamlingsbrønd der er tilmeldt kommunal tømningssordning. I forbindelse med miljøgodkendelsen fra 2012 har Aabenraa Kommunes spildevandsafdeling været ude og se på ejendommens spildevandsforhold den 10. november 2010.

I forbindelse med miljøgodkendelsen fra 2012 blev forhold omkring nedsivning af sanitært spildevand fra ejendommens private bolig ændret til et minirensanlæg

Kommunen har givet tilladelse til at eksisterende udledning af tagvand til vejgrøft langs offentlig vej kan fortsætte som hidtil.

Tagvandet fra de resterende eksisterende bygninger samt tagvand fra de nye bygninger ledes efter aftale med Aabenraa Kommune til regnvandsbassin (sø ?) vest for ejendommen.

3.8.8 Samlet konklusion på afsnit 3.8 Reststoffer, affald og naturressourcer (F5b, F5c)

Det vurderes, at ejendommens håndtering af reststoffer, affald og naturressourcer gøres på en forsvarlig måde der tilgodeser det omkringliggende miljø og klimaet overordnet. Brugen af naturressourcer begrænser sig til vandforbrug til drikkevand. Som en naturlig del driften af husdyrbruget sker der en

løbende monitoring af vandforbruget. Vandressourcen er i øvrigt ikke begrænset i området. Det vurderes derfor at der ikke vil være en påvirkning af vandressourcen.

3.9 Forurenings- og gene begrænsende tiltag – Større ulykker og katastrofer (B7, E1c, F8)

Der er udarbejdet en beredskabsplan i henhold til Rådets direktiv 2012/18/EU. I beredskabsplanen er de væsentligste risikofaktorer beskrevet og forholdsregler i tilfælde af uheld er beskrevet.

Beredskabsplanen opbevares i fællesrummet i C-2. Foderlade, omklædning mv. samt i mappe på kontoret i stuehuset. Beredskabsplanen opdateres løbende når der er behov for dette.

I den daglige drift kan der være risiko for at vandrør sprænger og ved sådan uheld afbrydes vandforsyningen i brønden ved drikkevandsboringen som er placeret ved det nordvestlige hjørnet af l. Lade + værksted eller på hovedhanen i H. Lade – tidligere kostald eller ved stophaner i svinestaldene.

Der kan ligeledes ske strømforstyrrelser/svigt, og hvis uheldet er ude kan der hurtigt skaffes en nødstrømsgenerator. Derudover er der nødplukker på ventilationsanlægget. Hovedafbryder og el-tavle er placeret i H. Lade – tidligere kostald.

Ved håndtering af gylle er der altid en potentiel risiko for forurening.

Risikoen for forurening er dog forsøgt minimeret ved følgende tiltag:

Udpumpning af gylle fra stalden til gyllebeholderen sker ved elektrisk pumpe uden fjernbetjening. Der er timer på omrøreren til gyllen. Samtidig holdes systemet altid under opsyn når det er i drift.

Gyllebeholderne er omfattet af tiårsbeholderkontrolordningen og eventuelle fejl og mangler udbedres løbende. Det tjekkes også altid, om der er plads i gylletanke før der pumpes og der kan ikke ske overløb fra fortank.

Det kan selvfølgelig ikke garanteres, at der ikke kan ske et uheld, så en gyllevogn vælter. Generelt køres der hensigtsmæssigt og vejret vurderes før nedfældning af gylle, så sandsynligheden for disse uheld er meget lille. Hvis en gyllevogn vælter - eller en gyllebeholder sprænger læk - eller der sker overfyldning af beholder trods faste procedurer om tjek af kapacitet før pumpning - vil opsamling af gylle øjeblikkeligt blive iværksat og beredskabet tilkaldt.

Da der er maskinstation der varetage gylleudbringning vil de være til stede med deres grej. Det første tiltag er at stoppe udløb.

Hvis en gyllebeholder mod forventning skulle kollapse, forventes det, at gyllen primært vil lægge sig omkring ejendommen og trække ud i markerne, da det er meget fladt. Herfra vil det samle sig i lavninger i marken, hvorfra det kan suges og skræbes op eller nedsive. Der er flere vandhuller nær ejendommen, men ingen dræn eller lignede med direkte udledning til vandløb. Hvis gyllen mod forventning skulle begynde at bevæge sig syd på, kan udløb til vandløb fyldes med jord. Udløbet er placeret ca. 600 m syd vest for ejendommen.

Ved udkørsel af gylle kommer maskinstationen med deres maskiner. Beholderen omrøres og omladning af gyllen forgår med læssekran. Der er flyder på vognen der forhindrer overløb.

Uheld ved pumpning af gylle anses for at være den største risiko. Gyllepumpning overvåges derfor konstant.

Hvor der håndteres smøre- og diselolie er der en potentiel risiko for forurening. Tanke til diesel er placeret på dertil indrettede pladser hvor der er lille chance påkørsel. Evt. spild af olie opsuges af kattegrus eller lignende med det samme.

Ved uheld med gylleudslip kontaktes kommunes beredskab.

Der er placeret flere pulverslukkere rundt på ejendommen bl.a. i svinestaldene.

Ved brand tilkaldes Falck og brandvæsen, medmindre det er mindre brandskader der kan afhjælpes med det slukningsmateriel der befinder sig i bygningerne.

Det vurderes, at der er taget tilstrækkelige forholdsregler i forhold til risikoen for uheld. På bilag A i beredskabsplanen ses placering af skumslukkere, tank til fyringsolie, flugtveje mm.

3.10 BAT-ammoniakemission (B9, C2, E1c)

Den samlede BAT-beregning for husdyrbruget er beregnet i Husdyrgodkendelse.dk og fremgår af tabel 11.

BAT-kravet er fastsat til 3964 kg NH₃-N/år hvilket er mindre end den faktiske emission fra ejendommen på 3880 kg NH₃-N/år pga. overdækning på to gyllebeholdere.

Hele udvidelsen foregår i eksisterende staldanlæg.

Tabel 11: Samlet BAT beregning for ammoniakemission. Tabel: Husdyrgodkendelse.dk

Ansøgning (224024) | BAT

Herunder er der foretaget en beregning af den vejledende grænseværdi for ammoniaktab (emissionsgrænseværdien) pr. år opnåelig ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT). Beregningerne er foretaget efter de retningslinjer og beregningsmetoder der fremgår af Miljøstyrelsens standardvilkår for BAT fra 2011, og afhænger af om en produktion er placeret i ny eller eksisterende stald. For eksisterende stalde vil gælde en fast værdi per dyr på en given gultype. For nye stalde vil værdien afhænge af produktionens størrelse, således at BAT-kravet skærpes i takt med en voksende produktion.

Samlet BAT beregning 				
	Stalde	Lagre	Total	
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	3618	346	3964	
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	3533	346	3880	
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	84	
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja	

Samlet ammoniaktab for hele anlægget (alle produktioner) opnåelig ved anvendelse af BAT 					
	Vejl. sum (kg NH ₃ -N /år)	Ansøgers forslag (kg NH ₃ -N /år)	Ansøgers Begrundelse	Kommunens krav (kg NH ₃ -N /år)	Kommunens Begrundelse
<input type="button" value="Rediger"/>	3618				

3.11 Indvirkning på klimaet og projektets sårbarhed overfor klimaændringer, faren for sundhed, kulturarv og miljø samt kumulation (F5f, F5d, F5e)

Jf. flere faglige artikler er det dokumenteret at husdyrbrug påvirker atmosfæren med udledning af særligt klimagasserne metan og lattergas (Sven G. Sommer et al, 2007). Drivhusgasserne fra husdyrbrug udgør ca. 20 % af den samlede udledning af drivhusgasser fra Danmark (Mette Hjort Mikkelsen et al, 2020). Der findes ikke materiale med empiriske tal der gør det muligt at kvantificere den specifikke udledning fra dette husdyrbrug. Det vurderes dog heller ikke som relevant idet vurderingen af effekten alligevel skal foretages i kumulation med øvrige emissioner af drivhusgasser, herunder den samlede udledning i Danmark.

Der sker ingen ændring i driften af staldene og påvirkningen med drivhusgasser ændres derfor ikke i forbindelse med denne miljøgodkendelse. Jf. Sven G. Sommer et al, 2007 er metanproduktionen dog ekstremt temperaturafhængig og en metanproduktion kan derfor effektivt reduceres ved afkøling af gyllen enten ved gyllekøling eller hyppig udpumpning af gyllen til gyllebeholder. Ved daglig udpumpning af stalden fremhæves det, at man under danske forhold kan opnå en metanreduktion fra stalde med 40 %. Ligeledes fremhæver Maria Münster og Jesper Ahrenfeldt, 2020, at danske landbrug på sigt kan være med til at fjerne CO₂ fra atmosfæren via bioforgasning og biomasse.

Da ansøger allerede har installeret gyllekøling i sine staldanlæg og arbejder på hyppigere udslusning af gyllen kan det dokumenteres at ansøger allerede gør rigtig meget for at reducere ejendommens CO₂ emission. Samtidig er flere af ansøgers gyllebeholdere overdækkede hvilket ligeledes afhjælper emission fra ejendommen og sørger for den optimale udnyttelse af gyllen. Derudover overvejer ansøger samtidig at tilmelde sig et biogasanlæg og dette bliver højst sandsynligt indenfor en årrække.

I forhold til den samlede udledning af drivhusgasser i Danmark er den ansøgte produktion og dermed emission ubetydelig, og det vurderes derfor at det ansøgte projekt i sig selv ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet i forhold til udledningen af klimagasser, men det kan ikke udelukkes at projektet i kumulation med den øvrige udledning af drivhusgasser i Danmark og resten af verden, kan medføre en negativ påvirkning af klimaet. Det vurderes dog ikke som en rimelig udfordring at løse denne problematik i en konkret miljøgodkendelse.

Det er dog den gense opfattelse af klimaaftrykket på danskproducerede vare er et af de laveste i verden og hvis produktionen derfor flyttes til en anden verdensdel kan det betyde, at det samlede klimaaftryk på verdensplan bliver større.

Driften af ejendommen vurderes heller ikke at være sårbar i forhold til klimaændringer. Anlæggets beliggenhed giver ikke anledning til bekymringer i forhold til øget nedbør eller hævet vandstand (Klimatilpasninger.dk). En hævet temperatur vil eventuelt kunne betyde en lille reduktion i energiforbruget i forbindelse med opvarmning af staldene.

Der er ikke fundet kumulation med øvrige husdyrbrug i relation til lugt og særlig sårbar natur i nærheden af husdyrbruget. Det vurderes derfor, at projektet ikke forventes at medfører en påvirkning af de nærmeste særligt sårbare områder.

I henhold til afsnit 2, 3 og 4, vurderes faren for menneskers sundhed, kulturarv og miljøet ligeledes som værende ikke væsentlig.

3.12 Forslag til egenkontrol (B7)

I forbindelse med miljøgodkendelsen fra 2012 og tillægget fra 2015 er der oplyst følgende: Der vil derfor fortsat blive foretaget følgende egenkontrol på ejendommen efter udvidelsen:

- Pumpning/udslusning af gylle fra staldanlæg foregår én gang ugentlig og under overvågning
- Der er etableret returløb på læsepumpe (ved læsning af gylle), som medfører at der sker returløb til gylletank ved overløb.
- Der foreligger skriftlige instruktioner i samtlige arbejdsopgaver både i stalden og for markdriften
- Der udarbejdes servicemanualer af de enkelte leverandører af inventar og tekniske installationer, således at de enkelte installationer vedligeholdes og dermed altid lever op til de forskrevne normer
- Hver 14. dag vurderes det om den biologiske fluebekæmpelse skal suppleres med en kemisk bekæmpelse
- Gylletanke kontrolleres for flydelag
- Gylletanke kontrolleres i 10 års beholderkontrol af aut. Kontrollør
- Der udarbejdes årligt lovpligtig mark- og gødningsplan samtidig med at der føres sprøjtejournal.
- Forbrug af vand, energi og råvarer opgøres årligt i driftsregnskabet.
- Egenkontrol af gyllekøling i overensstemmelse for gyllekøling i stalde

Ovenstående forslag til egenkontrol på ejendommen er fundet tilstrækkelig i forbindelse med den tidligere miljøgodkendelse samt tillægget og det vurderes fortsat at være tilstrækkeligt.

3.13 Grænseoverskridende virkninger (B10, E1c)

Husdyrbruget ligger forholdsvis langt fra den danske grænse og en vurdering af indvirkning på miljøet i en anden stat finder ansøger ikke relevant.

3.14 Påvirkning af jordarealer og jordbund (E1c)

Da stalde, gyllerør, forbeholder og gyllebeholdere er udført i tætte og stabile materialer, vurderes det, at der fra selve husdyrbruget ikke ved normal drift kan ske væsentlige direkte eller indirekte påvirkninger af jordarealer, jordbund eller vandforekomster.

Dyrkning af arealer herunder jordbehandling mm. varetages igennem de generelle regler. Der henvises til beskrivelsen af vandbesparende tiltag under afsnit 3.8.6.

Affald og reststoffer opbevares, så der ikke er risiko for forurening af jord og grundvand.

Tømning af gyllebeholdere foregår med sugekran. Opbevaring af rengøringsmidler, kemikalier og pesticider sker forsvarligt enten på fast gulv uden afløb eller i rum med afløb til gyllesystemet. Håndtering af olie sker på fast bund med mulighed for opsamling af spild.

Samlet vurderes det, at produktionen sker på forsvarlig vis, hvor risikoen for forurening af jord og grundvand er minimal.

3.15 Andet om befolkningen og menneskers sundhed (E1c)

Risikoen ved MRSA eller antibiotikaresistens håndteres af generelle veterinærregler i fødevarestyrelsens regi. Det vurderes, at der ikke er nogen særlige forhold på husdyrbruget på Lundmarkvej 5 eller beliggenheden i forhold til naboer der gør, at der i forbindelse med miljøgodkendelsen skal stilles særlige vilkår i forhold til menneskers sundhed.

3.16 Alternative løsninger og referencescenarie (E1d, F2, F3)

Der er ikke afsøgt alternative placeringer, da udvidelsen foregår i eksisterende staldanlæg.

Referencescenariet i den ansøgte produktion vurderes at være den eksisterende produktion i de eksisterende produktionsbygninger. Status i forhold til det omkringliggende miljø er at der er langt til nærmeste naboer og hverken referencescenariet eller den projekterede udvidelse vil medføre en væsentlig påvirkning. I relation til ammoniak er der langt til særligt sårbare områder og de fastlagte afskæringskriterier overholdes både i referencescenariet og efter realisering af det ansøgte projekt.

3.17 Samspillet mellem faktorer jf. § 4 stk. 6 nr. 5

Ifølge bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug skal der oplyses om væsentlige direkte eller indirekte virkninger som følge af et samspil mellem to, flere eller alle faktorerne:

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet

De enkelte faktorer er beskrevet i de foregående afsnit.

Det vurderes, at der ved samspil mellem de oplyste faktorer ikke kan opstå væsentlige direkte eller indirekte virkninger som er større end de virkninger, som er beskrevet under de enkelte punkter 1-4.

3.18 Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker mv. (F8)

Ifølge bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug skal der oplyses om væsentlige direkte eller indirekte virkninger som følge af sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5:

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet,
- 5) samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4

Det vurderes at risici for større ulykker eller katastrofer på et husdyrbrug med den nuværende og ansøgte placering vil være udslip af gylle fra gyllebeholdere, fx i forbindelse med overpumpning, brud på

gyllebeholder eller lignende. I husdyrbrugets beredskabsplan er der en instruks for, hvordan sådanne situationer skal håndteres.

I beredskabsplanen er også instrukser i forbindelse med brand samt udslip af olie, kemikalier eller lignende.

3.19 Oplysninger om konsulenten (E3)

Louise H. Riemann, cand. scient. landskabsforvaltning

Tlf.: 73642915 og e-mail: lhr@lhn.dk

Miljø- og naturrådgiver siden 2008 hos:

LHN, Industriparken 1, 6360 Tinglev

CVR-nr. 16342718

3.20 Metode (F6)

Beregningerne af ammoniak- og lugtemission i miljøkonsekvensrapporten er foretaget i husdyrgodkendelse.dk. Forudsætningen for beregning af ammoniak- og lugtemissionen fra stald og lager, tager afsæt i emissionsfaktorerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3.

Beregningen af spredning og afsætning af lugt er beskrevet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, punkt B. Beregningen af ammoniakspredningen og -afsætningen foretages med sprednings- og afsætningsmodeller udarbejdet af Aarhus Universitet (baseret på standardafsætningskurver fra OML-DEP modellen).

3.21 Referenceliste (F10)

Informationer er indsamlet ved ansøger og driftsansvarlig på ejendommen. Derudover er der indhentet oplysninger på arealinformation.miljoportal.dk og kommunens hjemmeside herunder kommuneplaner mv. Baggrundsviden fra miljøstyrelsen og husdyrgodkendelse.dk indgår ligeledes samt relevante bekendtgørelser b.la. Husdyrgødningsbekendtgørelsen og Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen..

Klimatilpasninger.dk. [Klimatilpasning - råd og vejledning om klimatilpasning](#)

NOVANA – Det nationale overvågningsprogram. [Det Nationale Overvågningsprogram for Vandmiljø og Natur \(mst.dk\)](#)

Danmarks Miljøundersøgelser. Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV – til brug i administration og planlægning. [Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV - til brug i administration og planlægning \(dmu.dk\)](#)

Fødevareministeriet – Bekendtgørelse om Miljøstyrelsens hjemmeside - Luftforureningens påvirkning af mennesker og miljø. [Effekter på mennesker og miljø \(mst.dk\)](#)

Mette Hjorth Mikkelsen, Rikke Albrektsen, Ole-Kenneth Nielsen og Steen Gyldenkerne – debat indlæg i Altinget.dk (2020): Forskere: Reduktion i drivhusgasser fra landbruget er "tæt knyttet til husdyr-

produktion" [Forskere: Reduktion i drivhusgasser fra landbruget er "tæt knyttet til husdyr­produktion" - Altinget - Alt om politik: altinget.dk](#)

Sven G. Sommer et al. *Aktuel videnskab* 5, 2007: Drivhusgasser og husdyrproduktion.

[Drivhusgasser husdyr.pdf](#)

Marie Münster og Jesper Ahrenfeldt – debatindlæg i Altinget.dk (2020); Forskere: Biomasse kan bidrage til markant klimareduktion i landbruget. [Forskere: Biomasse kan bidrage til markant klimareduktion i landbruget - Altinget - Alt om politik: altinget.dk](#)

4 Oplysninger om IE-husdyrbruget (C)

Husdyrbruget er et IE-brug med mere end 750 stipladser til søer.

4.1 Ophør af IE-husdyrbruget (C1)

Ved ophør af produktionen, hvor denne ikke overdrages til ny ejer, vil gødnings- og staldanlæg blive tømt og rengjort. Kemikalierester bortskaffes i overensstemmelse med det til enhver tid gældende regulativ for farligt affald i Aabenraa Kommune. Restindholdet i olietanke fjernes og tanke renses. Overjordiske olietanke fjernes, meden nedgravede anlæg enten afblændes eller fjernes. Ved afblænding vil påfyldningsstuds og udluftningsrør blive fjernet. Der udarbejdes en plan med tidspunkt for anden indretning og opbygning af staldbygninger til anden anvendelse, eller alternativt en plan med tidspunkt for nedrivning af staldbygningerne.

4.2 BAT: Råvarer, energi, vand og management (C2)

4.2.1 BAT-Råvarer (C2)

Med hensyn til råvarer (foder, vand, hjælpemidler mv.) benyttes der ikke mere, end der er behov for. Som tidligere beskrevet vil ansøger bestræbe sig på at benytte så få foderenheder og så lavt et råprotein- og fosforindhold som muligt.

Se beskrivelse i afsnit 3.8.4

4.2.2 BAT-Energi (C2)

Se beskrivelse i afsnit 3.8.5

4.2.3 BAT-Vand (C2)

Se beskrivelse i afsnit 3.8.6

4.2.4 Management (C2)

Miljøstyrelsen har valgt, at der ikke skal fastsættes generelle vejledende normer for god management.

BAT inden for management/godt landmandskab er i BREF (referencedokument for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion) defineret på en række områder.

Management er med andre ord en integreret del af begrebet den bedste tilgængelige teknik (BAT), hvilket indebærer, at godkendelsesmyndigheden skal foretage en vurdering af og fastsætte vilkår til management.

Det nævnes eksempelvis i BREF-dokumentet, at det er BAT at registrere forbruget af næringsstoffer i produktionen, herunder fastlægge mål for husdyrholdets næringsbehov i forhold til forventet tilvækst, udarbejde foderplaner, der sikrer en optimal udnyttelse af foderets næringsstoffer og følge foderforbruget løbende. Disse elementer indgår i dansk husdyrproduktion gennem fastlæggelse af retningsgivende normer for husdyrholdets næringsbehov.

Endvidere betragtes det som BAT at sikre, at ansatte har den nødvendige uddannelse, samt at der forefindes beredskabsplaner på husdyrbruget, der sikrer hensigtsmæssig adfærd ved uforudsete hændelser.

Hermann Thomsen står for den daglige ledelse for svineproduktionen på ejendommen. Der er ansat tre mand i stalden og Hermann står selv for størstedelen af markdriften i samarbejd med sin far og sønner. Der praktiseres generelt godt landmandsskab på bedriften, hvor dyrene tilses løbende og omgivelserne løbende renholdes.

Ansøger oplyser:

- Driftsleder står for daglig drift.
- Bedriftens ansatte uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.
- Medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger.
- I bedriftens årsrapport registreres forbrug af energi, indkøbt foder, pesticider og handelsgødning.
- Energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.
- Affald håndteres i henhold til gældende regler og bortskaffes så vidt muligt til kommunens genbrugsstation.
- Pumpning/udslusning af gylle fra staldanlæg foregår 2-3 gang ugentlig og under overvågning
- Der er etableret returløb på læsepumpe (ved læsning af gylle), som medfører at der sker returløb til gylletank ved overløb.
- Der udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskaber på bedriften, hvor såvel forbrug af handelsgødning som husdyrgødning kan dokumenteres.
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.
- Staldene kontrolleres dagligt og der udføres små reparationer med det samme eller tilkaldes service, hvis der er behov for det.
- Der er lavet beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet.
- Eventuelle gener fra husdyrbruget i form af transport, støv, støj, lys, skadedyr og spildevand vurderes at være uændrede siden seneste godkendelse.

Der er ikke udarbejdet egentlige planer for reparation og vedligehold. Der foretages daglige tjek og løbende service på anlæggene efter behov. Der er fast årlig service på ventilationsanlægget, luftrensingsanlægget og gyllekølingsanlægget.

Der foreligger ikke egentlige uddannelses- og træningsprogrammer, men de ansatte sendes på relevante kurser, når der er behov, alt efter hvilke type arbejdsopgaver, de skal håndtere.

IE-husdyrbruget vil desuden være omfattet af Miljøledelse, som bidrager til at have fokus på BAT vedr. management.

4.3 Alternativer teknologi, teknik og foranstaltninger (C3)

Da udvidelsen sker i de eksisterende bygninger, er der ikke vurderet på alternative placeringer samt alternative teknologi, teknik og andre foranstaltninger. Staldanlæggene er forholdsvis nye og det vurderes at den indsatte teknologi – gyllekøling fortsat lever op til gældende krav ift. teknologi mv.. Der kunne evt. indsættes luftrensning i staldanlæggene, men da der hverken er problemer med lugt eller ammoniakemission fra ejendommen er der ikke proportionalitet i dette.

5 Konklusion (F5a)

Tilstedeværelsen af husdyrbruget vil påvirke næromgivelserne med ammoniak, lugt, støj og støv. Disse forhold er behandlet under afsnit 2, 3 og 4.

Ud fra de forhold der ligger til grund for beregningerne samt indretning og drift af ejendommen, vurderes det samlet, at projektet kan gennemføres uden væsentlige virkninger på miljøer, herunder påvirkning af naboer og de landskabelige, naturmæssige og kulturhistoriske værdier i området.

Det vurderes ligeledes, at der ikke er risiko for menneskers sundhed, da lugtgenekriterierne er overholdt og risikoen for vandforurening er sikret ved, at de generelle krav til indretning af stalde- og gødningsopbevaring er overholdt samtidig med at håndtering af husdyrgødning foregår under opsyn. Desuden er der udarbejdet en beredskabsplan.

Ejendommen overholder alle afstandskrav i husdyrlovens § 6 og § 8.

Der er lavet beregninger til kategori 1, 2 og 3 natur samt den nærmeste § 3 natur uden for kategori 1, 2 og 3. Ud fra beregningerne vurderes det, at den ansøgte udvidelse ikke vil have væsentligt indvirkning på den omkringliggende natur, da alle beregninger viser, at de overholder de beskyttelsesgrænser der er sat i gældende lovgivning.

Derudover er der også taget stilling til bilag IV arter. På baggrund af kommunens tidligere vurdering i området, vurderes det fortsat, at produktionen på ejendommen ikke vil have negativ indflydelse på ovennævnte arter, da der ikke ændres på vandhuller, fortidsminder, sten- og jorddiger eller andre potentielle levesteder for padder eller krybdyr. Der fjernes ikke gamle bygninger og fældes ikke store træer, der kunne være levested for flagermus. Der sker med andre ord ikke fysiske ændringer i forbindelse med projektet, der kan være til skade for bilag IV-arter eller andre fredede eller rødlistede arter.

Beregningerne viser, at hverken natur beskyttet efter danske nationale regler eller efter EU regler, vil modtage mere ammoniak end de grænser, der er sat herfor i lovgivningen.

Ejendommen overholder også alle krav ift. implementering af de bedste teknikker i staldanlæg, håndtering af gylle, affald, skadedyrsbekæmpelse mm.

Lugtberegningen viser, at der ikke vil ske nogen forøgelse af lugten fra ejendommen, da der ikke sker nogen udvidelse af produktionsarealet. Jf. beregningen, som fremgår af figur 8 er lugtgenekriteriet overholdt til nærmeste nabo, samlet bebyggelse og nærmeste byzone.

Aabenraa Kommune kan ved fastsættelse af normale driftsvilkår for ejendommen fastholde husdyrbruget på de ansøgte tiltag, samt opsætte vilkår for indgreb såfremt husdyrbruget mod forventning medfører forøgede genere for omgivelserne.

Når det gøres som foreslået, er det ansøgers vurdering, at projektet ikke vil indebære væsentlige virkninger på miljøet. Da det ansøgte projekt lever op til følgende:

- Overholder alle beskyttelsesniveauer for ammoniak og lugt.
- Anvendelse af de bedste teknikker
- Ikke påvirker Natura 2000 væsentligt
- Ikke vil have indflydelse på planter eller dyr omfattet af bilag IV, artsfredning eller rødlistet
- Ikke vil have væsentlig virkning på de landskabelige værdier.
- Ikke vil have væsentlig indflydelse på klima
- Ikke vil påvirke menneskers sundhed.

6 Bilag

6.1 Situationsplan

6.2 Situationsplan med placering af døde dyr

6.3 Afløbsplan

6.4 Tegning over A. Toklimastald

6.5 Tegning over B. Farestald

6.6 Tegning over C. Løbe/drægtighedsstald

6.7 Fuldmagt

6.8 Beredskabsplan

Hermann Thomsen
Lundmarksvej 5
6372 Bylderup-Bov

Projekt **Lundmarksvej 5, 6372 Bylderup-Bov - oplæg 1**

Herning, den 16-04-21

Gyllekøling - beregning

Beregningen er udarbejdet af: **Gunnar Schmidt**

Arealer i kummer, køleeffekt & reduktions %

2018 formler (pr 5. februar 2018)

Gyllekum- mer, m2	Køleeffekt, W / m2	Køleeffekt, sum	NH ₃ -reduktions % i driftstiden	Antal drifts- timer / år	NH ₃ : Års reduktions %	Lugtreduktion		Køleenergi, kWh / år fra gyllekøling	Varmeenergi, kWh / år fra gyllekøl med varmepumpe	Indtastning - kun i gule felter	Vægtet reduktions%			
						Reduk- tions-%	Nødv. årligt driftstimer							
[Stalde med træk og slip gyllekum- mer]	1.223,0 m ²	11,9 W	14,6 kW	9,5	8.760 h	9,55	9,16	8.760 h	127.490 kWh	180.611 kWh	3,4	11.678		
[Stalde med træk og slip gyllekummer]			0,0 kW	0,0	1 h	0,00	0,00	8.760 h	0 kWh	0 kWh		0		
[Gyllekummer med linespil]	504,0 m ²	11,9 W	6,0 kW	16,9	8.760 h	16,92	Ingen	-	52.539 kWh	74.430 kWh		8.529		
[Gyllekummer med linespil]		15,0 W	0,0 kW	20,4	1 h	0,00	Ingen	-	0 kWh	0 kWh		0		
Areal med køling i alt	1.727,0 m²		20,6 kW						180.029 kWh	255.042 kWh		20.206		
Svarer til liter fyringsolie, ca.											28.449 liter			
Sum												Forholdstal, sum	20.206	11,70%

Beregning, baseret på oplysninger Vilkårsforslag - Gyllekøling: Anvendelse af datalogger

Krav, køleeffekt	Faktisk køleeffekt	Driftstimer v. alm. forholdsregning / forholdsmæssigt
20,6 kW	67,7 kW	2.657 h

2018 formler (pr 5. februar 2018)

Gyllekum- mer, m2	Køleeffekt, W / m2	Køleeffekt, sum	NH ₃ -reduktions % i driftstiden	Antal drifts- timer / år	NH ₃ : Års reduktions %	Lugtreduktion		kWh / år fra gyllekøling	år fra gyllekøl med varmepumpe	I gule felter	Vægtet reduktions%			
						tions-%	driftstimer							
[Stalde med træk og slip gyllekum- mer]	1.223,0 m ²	39,2 W	47,9 kW	27,2	2.657 h	8,24	0,00	8.760 h	127.381 kWh	180.456 kWh	3,4	10.080		
[Stalde med træk og slip gyllekummer]			0,0 kW	0,0	1 h	0,00	0,00	8.760 h	0 kWh	0 kWh		0		
[Gyllekummer med linespil]	504,0 m ²	39,2 W	19,8 kW	34,0	2.657 h	10,31	Ingen	-	52.521 kWh	74.404 kWh		5.198		
[Gyllekummer med linespil]		15,0 W	0,0 kW	20,4	1 h	0,00	Ingen	-	0 kWh	0 kWh		0		
Areal med køling i alt	1.727,0 m²		67,7 kW						179.901 kWh	254.860 kWh		15.277		
Svarer til liter fyringsolie, ca.											28.428 liter			
Sum												Forholdstal, sum	15.277	8,85%

Formler frem til og med 4/2-2018

Gyllekum- mer, m2	Køleeffekt, W / m2	Køleeffekt, sum	NH ₃ -reduktions % i driftstiden	Antal drifts- timer / år	NH ₃ : Års reduktions %	Lugtreduktion		Køleenergi, kWh / år fra gyllekøling	Varmeenergi, kWh / år fra gyllekøl med varmepumpe	Vægtet reduktions%		
						tions-%	driftstimer					
[Stalde med træk og slip gyllekum- mer]	1.223,0 m ²	11,9 W	14,6 kW	11,3	8.760 h	11,33	-	-	127.490 kWh	180.611 kWh	3,4	13.861
[Stalde med træk og slip gyllekummer]			0,0 kW	0,0	8.760 h	0,00	-	-	0 kWh	0 kWh		0
[Gyllekummer med linespil]	504,0 m ²	11,9 W	6,0 kW	16,7	8.760 h	16,72	-	-	52.539 kWh	74.430 kWh		8.425
[Gyllekummer med linespil]	0,0 m ²		0,0 kW	0,0	8.760 h	0,00	-	-	0 kWh	0 kWh		0

Areal med køling i alt	<u>1.727,0 m²</u>	<u>20,6 kW</u>		<u>180.029 kWh</u>	<u>255.042 kWh</u>	Forholdstal, sum	22.286	<u>12,90%</u>
Signatur: Beregninger i kolonne E	Grøn celle	=	Træk og slip	Brun celle	=	linespil	Svarer til liter fyringsolie, ca. 28.449 liter	

Denne skabelon er udarbejdet i april 2018 af energi- & tekniskrådgiver Gunnar Schmidt, direkte 99 99 23 19; e-mail: gus@byggeri-teknik.dk. Skabelonen er senest revideret den 17/12-2020.

Kilde - beregningsforudsætninger mv

Fra 5. februar 2018 og fremad

Kilde: <https://mst.dk/erhverv/landbrug/miljoeteknologi-og-bat/teknologilisten/gaa-til-teknologilisten/staldindretning/>

Gyllekøling i stalde med rørudslusning (slagtesvin, søer og smågrise):

Ammoniakfordampning: Op til 30 % reduktion. Effekten i % beregnes efter formlen: $0,85 * x - 0,004x^2$ ($x=W/m^2$).

GS' tilføjelse: Må køre intermitterende drift over året. Se MELT indstillingerne.

Lugtreduktion; gælder kun i anlæg med rørudslusning

Op til 20 % reduktion. Effekten i % beregnes efter formlen $0,77 * x$. ($x=W/m^2$).

GS' tilføjelse: Skal køre 8760 timer/år.

Gyllekøling i stalde med linespil (slagtesvin, søer og smågrise)

Ammoniakfordampning: Op til 34 % reduktion. Effekten i % beregnes efter formlen: $1,66 * x - 0,02 * x^2$ ($x=W/m^2$).

GS' tilføjelse: Må køre intermitterende drift over året. Se MELT indstillingerne.

Kilde - beregningsforudsætninger mv

Til og med 4/2-2018

Kilde: Teknologiblad   Version: 1. udgave ,
https://mst.dk/media/mst/66940/K%C3%B8ling%20af%20gylle%20i%20stalde%20til%20s%C3%B8er%20og%20sm%C3%A5grise_version%201.pdf

Dyretype: Søer, Smågrise   Dato: 26.01.2011
 Teknologitype: Staldindretning – køling af gylle   Revideret:
 Køling af gylle i stalde til søer og smågrise

Gyllekøling:

For køling i stalde med hyppig udmugning, for eksempel mekanisk udmugning med linespil, antages det, at der kan opnås NH₃-reduktion jf. nedenstående ligning 1:

Reduktion (%) = $-0,008x^2 + 1,5x$ [1], hvor x = køleeffekt, W/m².

Tilsvarende kan effekten estimeres for stalde med traditionelt gyllesystem med ca. 40 cm dybe gyllekanaler jf. ligning 2:

Reduktion (%) = $-0,004x^2 + x$